

សៀវភៅណែនាំ
អំពី ច្បាប់ស្តីពីការងារ
នៃប្រទេសកម្ពុជា
សំរាប់វិស័យកាត់ដេរ

២០០៥ (កែសម្រួលឡើងវិញ ២០១៣)

ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិរោងចក្រកាត់តែប្រសើរនៅកម្ពុជា

International
Labour
Organization

**សៀវភៅណែនាំ
អំពី ច្បាប់ស្តីពីការងារ
នៃប្រទេសកម្ពុជា
សំរាប់វិស័យកាត់ដេរ**

២០០៥ (កែសម្រួលឡើងវិញ ២០១៣)

ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ

ពេទ្យក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជា

រក្សាសិទ្ធិដោយអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ឆ្នាំ២០០៥

បោះពុម្ពផ្សាយលើកទីមួយ ឆ្នាំ២០០៥

បោះពុម្ពឡើងវិញឆ្នាំ២០១១ ហើយកែប្រែសំរាប់តែឆ្លុះបញ្ចាំងសេចក្តីបន្ថែមលើសេចក្តីជូនដំណឹង ០៤៩/១០ និង០៤១/១១ របស់ ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ។

បោះពុម្ពឡើងវិញឆ្នាំ២០០៨ ហើយកែប្រែសំរាប់តែឆ្លុះបញ្ចាំងសេចក្តីបន្ថែមលើមាត្រា ១៣៩ និង ១៤៥ នៃច្បាប់ការងារ និងសេចក្តីជូនដំណឹង ៧៤៥/០៦ និង ០៣២/០៨ របស់ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ។

ការបោះពុម្ពផ្សាយនានារបស់ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ទទួលបានការរក្សាសិទ្ធិ ដោយអនុលោមតាមពិធីសារទីពីរនៃអនុសញ្ញា ស្តីពីសិទ្ធិលើសកម្មសិទ្ធិបញ្ញាជាសកល។ តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ដំណកស្រង់ខ្លីៗពីការបោះពុម្ពទាំងនេះ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាត ដោយពុំចាំបាច់សុំការអនុញ្ញាតឡើយ ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលប្រភពនៃការដកស្រង់នោះ ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់។ ចំពោះការផលិតឡើងវិញ ឬ ការកែប្រែ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅកាន់ផ្នែកបោះពុម្ពផ្សាយ (សិទ្ធិ និង ការអនុញ្ញាត) នៃការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ដែលមានអាសយដ្ឋាននៅ CH-1211 Geneva 22 ប្រទេសស្វីស។ ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិសូមស្វាគមន៍ការដាក់ពាក្យសុំទាំងអស់។

បណ្តុល័យ ស្ថាប័ន និង អ្នកប្រើប្រាស់ផ្សេងៗទៀតដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងចក្រភពអង់គ្លេស ជាមួយនឹងទីភ្នាក់ងារផ្តល់សិទ្ធិ កម្មសិទ្ធិបញ្ញា (Copyright Licensing Agency) អាសយដ្ឋាន 90 Tottenham Court Road W1T 4LR [ទូរសារលេខ: (+៤៤) (០)២០ ៧៦៣១ ៥៥០០ អ៊ីម៉ែល: cla@cla.co.uk] នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលផ្តល់ ការអនុញ្ញាតសំរាប់សិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (Copyright Clearance Center) អាសយដ្ឋាន 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 01923 [ទូរសារលេខ:(១) (៩៧៨) ៧៥០៤៤៧០ អ៊ីម៉ែល: info@copyright .com] ឬ នៅ ប្រទេសដទៃទៀត ជាមួយនឹង អង្គការនៃ សិទ្ធិលើការ ផលិតឡើងដែលជាដៃគូ (Reproduction Rights Organization) អាចធ្វើការថតចម្លងបាន ដោយអនុលោមតាមអាជ្ញាប័ណ្ណ ដែលផ្តល់អោយពួកគេ ដើម្បីគោលបំណងនេះ ។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ
សៀវភៅណែនាំអំពីច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាសំរាប់វិស័យកាត់ដេរ
ទីក្រុងភ្នំពេញ ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ឆ្នាំ ២០០៥
លេខសៀវភៅស្តង់ដារអន្តរជាតិ (ISBN) 92 -2-816754-8
មានជាភាសាអង់គ្លេសផងដែរ: សៀវភៅណែនាំអំពីច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាសំរាប់វិស័យកាត់ដេរ (ISBN 92-2-116754-2)
ទីក្រុងភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០០៥ និង ជាភាសាចិន សៀវភៅណែនាំអំពីច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាសំរាប់វិស័យកាត់ដេរ (ISBN 92-2-516754-7) ទីក្រុងភ្នំពេញ ឆ្នាំ២០០៥។

ការពិពណ៌នាដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងការបោះពុម្ពនានា របស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ដែលអនុលោមតាម ការអនុវត្តរបស់អង្គការ សហប្រជាជាតិ និង ការលើកយកមក បង្ហាញនូវសំភារៈនានា នៅក្នុងនោះមិនបង្ហាញអំពីទស្សនៈ យោបល់ របស់ ការិយាល័យពលកម្ម អន្តរជាតិ ទាក់ទងនឹង ស្ថានភាពគតិយុត្តិរបស់ប្រទេសណាមួយ វិស័យ ឬ ព្រំដែននៃសិទ្ធិអំណាច របស់ប្រទេស នោះ ឡើយ ឬទាក់ទងនឹង ការកំណត់ព្រំដែនរបស់ប្រទេសណាមួយនោះទេ។

ការទទួលខុសត្រូវចំពោះទស្សនៈដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងការសិក្សា អត្ថបទដែលមានចុះហត្ថលេខា និង អត្ថបទចែកចាយផ្សេងៗទៀត គឺធ្លាក់ទៅលើអ្នកនិពន្ធទាំងស្រុង ហើយការបោះពុម្ពផ្សាយមិនមែនសំដៅយកការយល់ព្រមរបស់ ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ លើទស្សនៈ យោបល់ដែលបញ្ចេញនៅក្នុងការបោះពុម្ពទេ។

ការយោងទៅរកឈ្មោះក្រុមហ៊ុន និងផលិតផលពាណិជ្ជកម្ម ហើយនិងដំណើរការផ្សេងៗទៀត មិនកំណត់អំពី ការយល់ព្រមរបស់ ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិទេ ហើយការខកខានមិនបានលើកយកក្រុមហ៊ុន ឬ ផលិតផលពាណិជ្ជកម្មជាក់លាក់ ឬដំណើរ ការណាមួយ មិនមែនជាសញ្ញាសំគាល់ពីការមិនយល់ព្រមទេ ។

ការបោះពុម្ពផ្សាយនានា របស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ អាចរកបានតាមរយៈពាណិជ្ជករលក់សៀវភៅធំៗ ឬដោយផ្ទាល់ ពីផ្នែក បោះពុម្ព ផ្សាយរបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិនៃការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ ដែលមានអាសយដ្ឋាន *CH-1211 Geneva 22* ប្រទេសស្វីស។ សៀវភៅ និង បញ្ជីរាយ ឈ្មោះការបោះពុម្ពផ្សាយថ្មី អាចរកបានដោយឥតគិតថ្លៃ នៅអាសយដ្ឋានខាងលើ ឬតាមរយៈអ៊ីម៉ែល: *pubvente@ilo.org* ។

សូមមើលវិបសាយរបស់យើងខ្ញុំ www.ilo.org/pubins

សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែមឬច្បាប់ចម្លងបន្ថែមការបោះពុម្ពផ្សាយ នេះ សូមទាក់ទង:

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ

រោងចក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជា

ផ្ទះលេខ ៩ ផ្លូវ ៣២២ ចុះពីមហាវិថីនរោត្តម
ប្រអប់សំបុត្រ ២៦៤២ ភ្នំពេញ ២២៣០២
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ: +៨៥៥ ២៣ ២១២ ៨៤៧/ ២២០៣៦២
ភ្ជាប់ទៅលេខ ១០៦-៩
ទូរសារ: +៨៥៥ ២៣ ២១២ ៩០៣
អ៊ីម៉ែល: *betterfactories@ilo.org*
អ្នកដែលត្រូវទំនាក់ទំនង:
លោក ទ័រម៉ូ ប៉ូទីអែណិន (Tuomo Poutiainen)
ប្រធានទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស

ការិយាល័យពលកម្មអន្តរជាតិ

ការិយាល័យអនុតំបន់សំរាប់អាស៊ីបូព៌ា

ការិយាល័យ: ជាន់ទី១០
អគារអង្គការសហប្រជាជាតិ
រុក្ខវិថី Rajdanern Nok ប្រអប់សំបុត្រ ២-៣៤៩
ទីក្រុងបាងកក់ ១០២០០
ប្រទេសថៃ
ទូរស័ព្ទ:+៦៦ ២ ២៨៨ ២៥៤៣
ទូរសារ:+៦៦ ២ ២៨៨ ៣០៤៣
អ៊ីម៉ែល: *suradee@ilo.org*
អ្នកដែលត្រូវទំនាក់ទំនង:
លោកស្រី suradee Bhadrasiri (ស៊ីរ៉ាឌី បាឡាស៊ីរី)
មន្ត្រីកម្មវិធី

មូលនិធិ

គំរោងរោងចក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ទទួលមូលនិធិពី៖

ក្រសួងការងាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក
រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សមាគមរោងចក្រកាត់ដេរនៅកម្ពុជា

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ចំពោះសៀវភៅបោះពុម្ពផ្សាយមុនៗ របស់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សំរាប់សហគមន៍ (CLEC)

អ្នកនិពន្ធសូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះ លោក Ken Ioo (ខិន លូ) (សមាគមរោងចក្រកាត់ ដេរនៅកម្ពុជា) លោក គង់ ផល្លៈ លោក ម៉ែន និមិត្ត និង លោក ទូន ស៊ីដាន់ (ក្រុមប្រឹក្សា អាជ្ញាកណ្តាល) លោក ជាសុផល និង ក្រុមអ្នកឃ្នាំមើលលក្ខខ័ណ្ឌ ការងារនៃគំរោងរោងចក្រ កាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ) លោកស្រី Anne Ziebarth (អ៊ិន ហ្សឺបា ត្ស)

(ទីប្រឹក្សាគំរោងរោងចក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ) លោក Michael Lerner (ម៉ៃ យើល លើនើ)

អ្នកសំរាប់រូលគំរោង របស់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សំរាប់ សហគមន៍ ហើយនិងតំណាង សហជីព និង

វិស័យកាត់ដេរទាំងអស់ដែលបានចូលរួមជាមតិយោបល់សំរាប់សៀវភៅណែនាំនេះ។ អ្នកនិពន្ធ

សូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសដល់ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដែលបានចូលរួមជាមតិយោបល់ដ៏លំអិតនិងមានតម្លៃ ។

និពន្ធដោយ៖

លោក **Daniel Adler** (ដា ឡែល អាដល័រ) ទីប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់របស់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សំរាប់សហគមន៍

កញ្ញា **Susie Brown** (ស៊ូហ្សឺ ប្រោន) ទីប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់របស់មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សំរាប់សហគមន៍

លោកស្រី **Ros Harvey** (រស់ ហារី) ប្រធានទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស គំរោងរោងចក្រកាន់តែប្រសើរនៅកម្ពុជារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ

Eduard (Kees) de Bouter (អិដវីដ (យើស) ដឺ ប៊ូរធី)

ប្រែសរសេរជាភាសាខ្មែរដោយ៖

ស៊ីន គឹមស៊ាន

អ៊ី ស៊ី

ប្រែសរសេរជាភាសាចិនដោយ៖

Flying Tigers Express

រូបថតនៅទំព័រមុខត្រូវបានថតនៅរោងចក្រ **New Island Clothing (Cambodia) Co.,Ltd**

មុព្វកថា

ឯកឧត្តម ញ៉ែប ប៊ុនជិន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានតាំងចិត្តយ៉ាងមុតមាំ ក្នុងការធានាអោយមានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយ ចេរភាព និង សមធម៌ ។ ការងារសមរម្យ គឺជាគន្លឹះមួយក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ នេះមានន័យថា គឺជាការងារដែលមាន លក្ខខណ្ឌការងារដែលផ្តល់ឱកាសអោយកម្មករ និងយោជិកលើកកម្ពស់ខ្លួនគេផ្ទាល់ និង ក្រុមគ្រួសាររបស់គេ អោយឃ្លាតឆ្ងាយពីភាពក្រីក្របាន។

ចំនុចគន្លឹះនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលឆ្នាំ២០០៥ គឺការបង្កើតការងារ និង ការធានាអោយការកែលំអរលក្ខខណ្ឌការងារ។ ជាក់ស្តែងជាងនេះទៅទៀត រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំ ក្នុងការពង្រឹងអោយមានការគោរពច្បាប់ស្តីពីការងារ និងសន្តិសញ្ញា អន្តរជាតិធានាអោយបានហ្មត់ចត់ ដើម្បីធានាអោយប្រាកដថាសិទ្ធិ និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់កម្មករនិយោជិត និង និយោជក ត្រូវបាន គោរព ។ នៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកិច្ចការនេះ នឹង ក្លាយជាគន្លឹះនាំឆ្ពោះទៅរកការជោគជ័យរបស់កម្ពុជានៅក្នុងពិភពលោក ទោះបី ជាគ្មានភូតាក់ដោយ។ យើងចង់ទាក់ទាញអារម្មណ៍ និងអូសទាញអ្នកបញ្ជាទិញទាំងឡាយអោយចូលរួមចំណែកក្នុងការតាំងចិត្តរបស់យើង ចំពោះការងារប្រកបដោយភាពសមរម្យ។

កម្ពុជាមានច្បាប់ស្តីពីការងារ និងបទដ្ឋាននានាទំនើបៗ ដែលបានប្រសូតឡើងប្រកបដោយភាពរីកចំរើនក្នុងទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះ តំរូវការនៅតែមានដើម្បី អោយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់ទាំងនេះ ទទួលបាននូវការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ ឡើងថែមទៀត។ ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលតាមរយៈសេចក្តីបង្គាប់របស់ខ្លួនបានជួយក្នុងការបង្កើនការយល់ដឹង អំពីច្បាប់នេះ។ សេចក្តីបង្គាប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល អនុវត្តបានតែចំពោះភាគីនៃវិវាទប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនចង់កាតព្វកិច្ចទេ បើសិនជាភាគីជំទាស់នឹងសេចក្តីបង្គាប់។ ក៏ប៉ុន្តែមូលហេតុសំរាប់ការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល គឺជាឧបករណ៍ដ៏ សំខាន់មួយសំរាប់ការបកស្រាយច្បាប់។

ជាលើកទីមួយហើយនៅកម្ពុជា ដែលសៀវភៅណែនាំនេះបានប្រមូលផ្តុំនូវគ្រប់ផ្នែកនៃច្បាប់ស្តី ពីការងារ មកចុងក្រុងបោះពុម្ពជាសៀវភៅ ណែនាំនេះត្រូវបានចុងក្រុងឡើង ដើម្បីផ្តល់ភាពស្រួលក្នុងការអាន និង ស្វែងយល់អំពីធាតុសំខាន់ៗនៃច្បាប់។

ការបោះពុម្ពនេះ មានចំណងគ្រាន់តែជាសៀវភៅណែនាំច្បាប់ស្តីពីការងារកម្ពុជា សំរាប់វិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់តែប៉ុណ្ណោះ។ វាមិនមែនជាការផ្តល់ប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ទេ។ ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលទាក់ទង នឹងលក្ខខណ្ឌការងារ ឬទំនាក់ទំនងការងារ ជាការ ចាំបាច់ ត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកជំនាញ ដូចជាអធិការការងារ មេធាវី សមាគមនិយោជក ឬ សហជីព និង ជាការចាំបាច់ ត្រូវតែផ្នែកលើច្បាប់ស្តីពីការងារ និង បញ្ញត្តិច្បាប់ស្តីពីការងារផ្សេងៗទៀត។

ការបោះពុម្ពនេះ គឺជាការផ្តួចផ្តើមគំនិតរបស់គំរោងកែលំអរលក្ខខណ្ឌការងារក្នុងវិស័យកាត់ដេរនៃអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ និងរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ មានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ ក្នុងការគាំទ្រសៀវភៅណែនាំនេះ ថាជាផ្នែកមួយនៃការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង អោយបានកាន់តែទូលំទូលាយអំពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវនៅកន្លែងធ្វើការ និងបង្កើន ការគោរពច្បាប់អោយត្រូវតាមបទដ្ឋាននៃច្បាប់ស្តីពីការងារ ។

ភ្នំពេញ, ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៥

ឯកឧត្តម ញ៉ែប ប៊ុនជិន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ

អរម្ភកថា

គ្រីស្ទីន អវីនស៍ ក្លក (Christine Evans-Klock)

នាយិកា

ការិយាល័យអនុតំបន់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិសំរាប់អាស៊ីខាងកើត

អស់រយៈពេលបួនឆ្នាំចុងក្រោយនេះ អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ហៅកាត់ថា អាយឡូ (ILO) បានធ្វើការតាមដាន លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងវិស័យកាត់

ដេរសំលៀកបំពាក់សំរាប់នាំចេញរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ យើងបានបំពេញកិច្ចការនេះដោយមានការចូលរួមជាដៃគូពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សមាគមរោងចក្រកាត់ដេរនៅកម្ពុជា និង សហជីពកម្ពុជា។ ជាញឹកញាប់ បំផុត ការរំលោភបំពាននានា

ចំពោះច្បាប់គឺដោយសារតែកង្វះខាតការយល់ដឹងខាងផ្នែកច្បាប់ការងារតែប៉ុណ្ណោះ។ ប្រការនេះអាចនាំអោយមានវិវាទមិនចាំបាច់ និងការបាត់បង់ការបញ្ហាទិញដែលពាក់ព័ន្ធ ។

សៀវភៅណែនាំនេះមានគោលដៅជួយនិយោជក សហជីព ក៏ដូចជាកម្មករនិយោជិតអោយយល់ដឹងអំពីច្បាប់ការងារ។ សៀវភៅនេះបញ្ចូលរាល់ប្រភពចម្បងៗ ទាំងអស់នៃច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជា ចូលក្នុងកូនសៀវភៅដែលងាយស្រួលប្រើមួយ ។

ក្នុងផ្នែកនីមួយៗ ធាតុផ្សំគន្លឹះនៃច្បាប់ត្រូវបានធ្វើការពន្យល់ណែនាំ ដោយមិនមែនប្រើប្រាស់ ភាសាអ្នកច្បាប់ ឬអ្នកនីតិបញ្ញត្តិទេ តែជួយទៅវិញ គឺដោយប្រើប្រាស់ភាសាសាមញ្ញដែលប្រជាពលរដ្ឋទូទៅអាចយល់បាន។

អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ
មានក្តីសោមនស្សក្រៃលែងដែលបានចូលរួមចំណែកជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីឱ្យការបោះពុម្ពសៀវភៅនេះលេចចេញជារូបរាងឡើងមក។ យើងយល់ថាវាជាការចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសំរេចគោលដៅ ក្នុងយុទ្ធស្រាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធានាឱ្យបាននូវបទដ្ឋានការងារ និង បង្កើននូវឪកាសការងារដែលមានលក្ខណៈ ល្អប្រសើរ ។ យើងសង្ឃឹមថាសៀវភៅណែនាំនេះ នឹងមានអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាចូលរួមចំណែកក្នុងទំនាក់ទំនងការងារដែលប្រកបដោយសុខភាពនៅ ក្នុងរង្វង់សេដ្ឋកិច្ចដែលកំពុងតែ រីកលូតលាស់ ។

ច្បាប់នេះនឹងមានការផ្លាស់ប្តូរដោយចៀសមិនរួច ហើយការកែលំអអាចត្រូវ ធ្វើការកត់សំគាល់ ទៅតាម ពេលវេលាដើម្បីធ្វើឱ្យសៀវភៅណែនាំនេះកាន់តែប្រសើរឡើង។ បើសិនជាអស់លោក អ្នកចង់ស្នើជាយោបល់សំរាប់ការកែលំអសូមទំនាក់ទំនងមកកាន់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ផ្នែកគំរោងកែលំអលក្ខខណ្ឌការងារវិស័យកាត់ដេររបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ តាមរយៈអ៊ីម៉ែល betterfactories@ilo.org ដើម្បីអោយសំណើទាំងនោះក្លាយជាការរួមចំណែកមួយនៃការបោះពុម្ពលើកក្រោយ ។

ទីក្រុងបាងកក, ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥

គ្រីស្ទីន អវីនស៍ ក្លក (Christine Evans-Klock)

នាយិកា

ការិយាល័យអនុតំបន់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិសំរាប់អាស៊ីខាងកើត

មាតិកា

ផ្នែកទី១	សេចក្តីផ្តើម _____	១
១.១	អំពីសៀវភៅនេះ _____	១
១.២	ពាក្យបច្ចេកទេស _____	២
ផ្នែកទី២	បទបញ្ញត្តិការងារ _____	៣
២.១	ទិដ្ឋភាពទូទៅ _____	៣
២.២	កិច្ចសន្យាការងារ _____	៣
២.៣	អនុសញ្ញារួម _____	៣
២.៤	បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង _____	៤
២.៤.១	មាតិកានៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង _____	៤
២.៤.២	ការរៀបចំ និង ការកែប្រែបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង _____	៤
២.៤.៣	បញ្ជាផ្ទៃក្នុងត្រូវតែបិទផ្សាយ _____	៤
២.៥	ច្បាប់ស្តីពីការងារជាសេរីបន្ទាប់សាធារណៈ _____	៥
ផ្នែកទី៣	ការជ្រើសរើសកម្មករនិយោជិតឱ្យចូលធ្វើការ _____	៦
៣.១	អទិភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ _____	៦
៣.២	ការជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ _____	៦
៣.៣	ការបង់ប្រាក់ដោយបេក្ខជនជាក់លាក់ពាក្យសុំធ្វើការងារត្រូវបានហាមឃាត់ _____	៦
៣.៤	ការងារដោយបង្ខំ _____	៦
៣.៥	កម្មករនិយោជិតក្មេង ឬ ពលកម្មកុមារ _____	៦
៣.៥.១	អាយុអប្បបរមារបស់កម្មករនិយោជិត _____	៧
៣.៥.២	ការការពារកម្មករនិយោជិត _____	៧
៣.៥.៣	ការងារត្រូវតែសមស្របសំរាប់កម្មករនិយោជិតក្មេង _____	៧
៣.៥.៤	ការចុះបញ្ជីអំពីអាយុ _____	៧
៣.៦	ការពិនិត្យសុខភាព _____	៧
ផ្នែកទី៤	ប្រភេទផ្សេងៗនៃកម្មករនិយោជិត _____	៨
៤.១	កិច្ចសន្យាការងារអោយចិញ្ចែងកំណត់ និង មិនកំណត់ _____	៨
៤.២	កម្មករនិយោជិតដួងម្តាយ _____	៨
៤.២.១	ពេលវេលាកំណត់ចំពោះការងារម្តងម្កាល _____	៨
៤.២.២	សិទ្ធិរបស់កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល _____	៩
៤.៣	កម្មករនិយោជិតមិនពេញម៉ោង _____	៩
៤.៤	កម្មករនិយោជិតសាកល្បង _____	៩
៤.៤.១	រយៈពេលសាកល្បង _____	១០
៤.៥	ការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង _____	១០
៤.៥.១	រយៈពេលនៃការហ្វឹកហ្វឺន _____	១០

ផ្នែកទី៥	ប្រាក់ ឈ្នួល _____	១១
៥.១	ប្រាក់ឈ្នួលអច្ឆរមេរា _____	១១
៥.២	ប្រាក់ឈ្នួលអច្ឆរមេរាសំរាប់កម្មករនិយោជិតធ្វើការតាមបរិមាណផលិតផល (កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុទ) _____	១១
៥.៣	ប្រាក់ប្រាក់ចំណូលអតិថិជនការងារ _____	១២
៥.៤	ប្រាក់ប្រាក់ការងាររៀនសូត្រ _____	១២
៥.៥	របៀបនៃការបើកប្រាក់ឈ្នួល _____	១៣
៥.៦	ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួល និង ការពិន័យប្រាក់ _____	១៣
៥.៧	ការជូនដំណឹងអំពីប្រាក់ឈ្នួលទៅកម្មករនិយោជិត _____	១៤

ផ្នែកទី៦	ចិរេវណធ្វើការ និង ការងារបន្ថែមម៉ោង _____	១៥
៦.១	ចិរេវណធ្វើការធម្មតា _____	១៥
៦.២	ថ្ងៃឈប់សំរាកប្រចាំសប្តាហ៍ _____	១៥
៦.៣	ម៉ោងធ្វើការដែលអចម្លាំងមូលដ្ឋាន-ការឈប់សំរាកនៅរៀងថ្ងៃសៅរ៍ _____	១៥
៦.៤	ចិរេវណធ្វើការសំរាប់កម្មករនិយោជិតក្រៅ _____	១៥
៦.៥	ការងារពេលយប់ _____	១៥
៦.៦	ការងារពេលយប់សម្រាប់កម្មករនិយោជិតក្រៅ _____	១៥
៦.៧	ការងារបន្ថែមម៉ោង _____	១៦
៦.៧.១	ការងារបន្ថែមម៉ោងត្រូវតែថាការងារខុសពីធម្មតា និង បន្ទាន់តែប៉ុណ្ណោះ _____	១៦
៦.៧.២	ការងារបន្ថែមម៉ោងត្រូវតែឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត _____	១៦
៦.៧.៣	ការគម្របឱ្យមានការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការងារបន្ថែមម៉ោង ពី ក្រសួងទទួលបន្ទុកស្រុក _____	១៦
៦.៧.៤	ការងារបន្ថែមម៉ោងអតិថិជន ២ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ _____	១៦
៦.៧.៥	ការបើកប្រាក់សំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោង _____	១៧
៦.៧.៦	អត្រាប្រាក់ឈ្នួលការងារបន្ថែមសំរាប់កម្មករនិយោជិតស៊ីបុទ _____	១៨
៦.៧.៧	ប្រាក់ឧបត្ថម្ភថ្លៃអាហារសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោង _____	១៩

ផ្នែកទី៧	ការឈប់សំរាកថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈ: ថ្ងៃឈប់សំរាកនិងអត្ថប្រយោជន៍ដទៃ ២០	
៧.១	ការឈប់ថ្ងៃសំរាកថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈដោយមានប្រាក់ឈ្នួល _____	២០
៧.២	ការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំដោយមានប្រាក់ឈ្នួល _____	២០
៧.២.១	ថ្ងៃឈប់សំរាកបន្ថែមចំពោះការងារយៈពេលយូរ _____	២១
៧.២.២	សិទ្ធិនៃការប្រើការឈប់សំរាក _____	២១
៧.២.៣	ការបើកប្រាក់ឈ្នួលជាមុន _____	២១
៧.២.៤	ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលជំនួសឱ្យការឈប់សំរាក _____	២២
៧.២.៥	កិច្ចព្រមព្រៀងប្រចាំថ្ងៃចេញការឈប់សំរាក _____	២២
៧.២.៦	ការពន្យារពេលការឈប់សំរាក _____	២៣
៧.៣	ការឈប់សំរាកពិសេស _____	២៣
៧.៤	ការឈប់សំរាកឆ្នាំ _____	២៣
៧.៤.១	ការឈប់សំរាកឆ្នាំដោយមានលិខិត បញ្ជាក់ពី គ្រូពេទ្យ _____	២៤
៧.៤.២	ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងពេលឈប់សំរាកឆ្នាំ _____	២៤

៧.៥	ការយប់សំរាកលំហែមាតុភាព	២៤
៧.៦	ការសំរាកបំបៅកូន	២៥
៧.៧	បន្ទប់បំបៅកូន	២៦
៧.៨	ទារកជួន	២៦

ផ្នែកទី៨	សុវត្ថិភាពការងារ និង សុខភាព	២៧
៨.១	លក្ខណៈទូទៅ	២៧
៨.២	គិលានដ្ឋាន និង ការសង្គ្រោះបឋម	២៧
៨.២.១	ទឹកស្អាត និង ទំហំគិលានដ្ឋាន	២៧
៨.២.២	ចំនួន និង គុណសម្បត្តិរបស់កម្មករនិយោជិតសុខាភិបាល	២៧
៨.២.៣	ពេទ្យការងារ	២៨
៨.២.៤	ឧបករណ៍ពេទ្យ និង ឪសីសថ	២៨
៨.២.៥	ចំនួនគ្រែអ្នកអន្តេយ	២៩
៨.៣	បន្ទប់អនាម័យ	២៩
៨.៣.១	ចំនួនបន្ទប់អនាម័យ	២៩
៨.៣.២	លក្ខខណ្ឌតម្រូវចំពោះបន្ទប់អនាម័យ	៣០
៨.៣.៣	បន្ទប់អនាម័យសំរាប់កម្មករនិយោជិតស្រ្តី	៣០
៨.៤	ទឹកផឹក	៣០
៨.៤.១	លក្ខខណ្ឌតម្រូវចំពោះទឹកផឹកស្តុកដែលមានសុវត្ថិភាព	៣០
៨.៤.២	ទីតាំងនៃទូទឹក	៣០
៨.៤.៣	គ្រឿងស្រវឹង	៣០
៨.៥	កន្លែងអន្តេយ	៣១
៨.៥.១	ចំនួនកៅអីនៅក្បែរកន្លែងធ្វើការ	៣១
៨.៥.២	បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង	៣១
៨.៦	សំលេង	៣១
៨.៧	ខ្យល់រេកាស កំដៅ និង ការធ្វើឱ្យមានខ្យល់ចេញចូល	៣២
៨.៧.១	ខ្យល់រេកាស	៣២
៨.៧.២	កំដៅ និង ការធ្វើឱ្យមានខ្យល់ចេញចូល	៣២
៨.៧.៣	ការធ្វើការក្នុងតំបន់ដែលខ្យល់ចេញចូលមានកំរិត	៣២
៨.៨	ពន្លឺ	៣២
៨.៩	ការលើកដាក់ទម្ងន់ដោយកំលាំងពលកម្ម	៣២
៨.៩.១	ស្រ្តីមានផ្ទៃពោះ	៣៣
៨.៩.២	ទំនប់អគបមេ	៣៣
៨.១០	ឧទាហរណ៍អំពីវិធានការជាក់លាក់ពាក់ព័ន្ធនៅលើសុខភាព និង សុវត្ថិភាព	៣៣

ផ្នែកទី៩	គ្រោះថ្នាក់ការងារ និង ជំងឺវិជ្ជាជីវៈ	៣៦
៩.១	តើអ្វីជាគ្រោះថ្នាក់ការងារ ?	៣៦
៩.២	ការទទួលខុសត្រូវរបស់និយោជកក្នុងការទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ការងារ	៣៦
៩.៣	ការកិច្ចរបស់និយោជកបន្ទាប់ពីគ្រោះថ្នាក់ការងារ	

ទោះអើតទ្បើង

៩.៤	ការជូនដំណឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់ការងារ	៣៦
៩.៥	ការប៉ះប៉ូវសង្គមចំពោះគ្រោះថ្នាក់ការងារ	៣៧
៩.៥.១	ការចំណាយលើការព្យាបាល	៣៧
៩.៥.២	ការធ្លាក់បំបាត់ប្រាក់បញ្ញើ គុណភាពការងារមួយរយៈ	៣៧
៩.៥.៣	ការធ្លាក់សមត្ថភាពការងារជាអចិន្ត្រៃយ៍	៣៨
៩.៥.៤	គ្រោះថ្នាក់ការងារបណ្តាលឱ្យស្លាប់	៣៩
៩.៥.៥	ចំណូលប្រាក់បំណាច់កម្រចាំសំរាប់ការស្តាប់ និងធ្លាក់បំបាត់ប្រាក់បញ្ញើ គុណភាពអចិន្ត្រៃយ៍	៣៩

ផ្នែកទី១០

	ការតាមដានវិន័យ និង ការបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិត	៤១
១០.១	វិធានការដាក់វិន័យ និង កំហុស	៤១
១០.១.១	លក្ខខណ្ឌកំរិតក្នុងការបញ្ឈប់ការងារកំហុស	៤១
១០.១.២	ពេលវេលាកំណត់សំរាប់ដាក់វិន័យដោយការបញ្ឈប់ការងារ	៤១
១០.១.៣	ពេលវេលាកំណត់សំរាប់វិធានការដាក់វិន័យ	៤១
១០.១.៤	ការដាក់វិន័យត្រូវតែសមហេតុផល	៤១
១០.១.៥	ឧទាហរណ៍អំពីកំហុសធ្ងន់	៤២
១០.១.៦	ការធានាឱ្យបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិត ឬ អ្នកចាត់ចែង	៤២
១០.២	ការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារ	៤២
១០.២.១	មូលហេតុនៃការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារ	៤៣
១០.២.២	ការព្យួរការងារដើម្បីជាការដាក់វិន័យ	
៤៣		
១០.២.៣	ការព្យួរការងារដោយសារបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច	៤៣
១០.៣	ការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់	៤៤
១០.៣.១	ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារតាមការព្រមព្រៀង	៤៤
១០.៣.២	ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារដោយសារកំហុសធ្ងន់	៤៥
១០.៣.៣	ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារដោយសារករណីប្រធានស័ក្តិ	៤៥
១០.៣.៤	ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់ដោយគ្មានមូលហេតុស្របច្បាប់	៤៥
១០.៣.៥	ប្រាក់បំណាច់បញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារពេលបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់	៤៥
១០.៣.៦	ការជូនដំណឹងមុនពេលការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់	៤៦
១០.៤	ការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់	៤៦
១០.៤.១	ការជូនដំណឹងអំពីការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារ	៤៧
១០.៤.២	ប្រាក់បំណាច់ចេញពេលបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចំរើនវេលាកំណត់	៤៩
១០.៤.៣	សំណងចំរើនវេលាកំណត់ការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារដោយគ្មានមូលហេតុស្របច្បាប់	៥០
១០.៥	វិធានការពិសេសសំរាប់ការបញ្ឈប់ការងាររួមគ្នា	៥០
១០.៥.១	នីតិវិធីសំរាប់ការបញ្ឈប់ការងាររួមគ្នា	៥១
១០.៦	វិធានការពិសេសសំរាប់ការបញ្ឈប់ការងារសកម្មជនសហជីព និង ប្រតិភូបុគ្គលិក	៥១
១០.៦.១	ការការពារប្រតិភូបុគ្គលិក និង សកម្មជនសហជីព	៥១

១០.៦.២	ប្រភេទផ្សេងៗនៃកម្មករនិយោជិតដែលទទួលបានការការពារ	៥២
១០.៧	ការមិនរើសអើង	៥៣
១០.៧.១	ការមិនរើសអើងក្នុងការងារ	៥៣
១០.៧.២	ការរើសអើងដែលអាចអនុញ្ញាតបាន	៥៤
១០.៧.៣	ប្រាក់ឈ្នួលត្រូវស្មើគ្នា ចំពោះការងារដូចគ្នា	៥៤

ផ្នែកទី១១

	ការដោះស្រាយវិវាទ	៥៥
១១.១	វិវាទបុគ្គល និង វិវាទការងាររួម	៥៦
១១.១.១	វិវាទបុគ្គល	៥៦
១១.១.២	វិវាទការងាររួម	៥៦
១១.២	នីតិវិធីបណ្តឹងកាត់ទោសសុខចិត្ត / បុគ្គលិកទំនាក់ទំនង	៥៦
១១.២.១	ការកែតម្រូវបុគ្គលិកទំនាក់ទំនង	៥៦
១១.២.២	គុណតម្លៃរបស់បុគ្គលិកទំនាក់ទំនង	៥៧
១១.៣	ការផ្សះផ្សា	៥៧
១១.៣.១	ការផ្សះផ្សាវិវាទបុគ្គលដោយស្ម័គ្រចិត្ត	៥៧
១១.៣.២	ការផ្សះផ្សាវិវាទការងាររួមជាកាតព្វកិច្ច	៥៧
១១.៣.៣	គ្មានកូដកម្ម ឬ ឡុករេវក្នុងអំឡុងពេលផ្សះផ្សា	៥៧
១១.៣.៤	កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សះផ្សាដែលចាត់តាំងកិច្ច	៥៧
១១.៤	ការដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល	៥៨
១១.៤.១	គ្មានកូដកម្ម ឬ ឡុករេវក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល	៥៨
១១.៤.២	ការតម្រូវឱ្យសហការជាមួយក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល	៥៨
១១.៤.៣	សេចក្តីបញ្ចប់អាជ្ញាកណ្តាល	៥៨
១១.៥	កូដកម្ម និង ឡុករេវ	៥៩
១១.៥.១	គេពេលណាដែលកម្មករនិយោជិតអាចធ្វើកូដកម្មបាន?	៥៩
១១.៥.២	គេពេលណាដែលកម្មករនិយោជិតមិនអាចធ្វើកូដកម្មបាន?	៥៩
១១.៥.៣	នីតិវិធីច្បាប់ក្នុងការធ្វើកូដកម្ម	៥៩
១១.៥.៤	កូដកម្មខុសច្បាប់	៦០
១១.៥.៥	អហិង្សា	៦០
១១.៥.៦	សេរីភាពរបស់អ្នកមិនមែនជាកូដករ	៦០
១១.៥.៧	គ្មានការដាក់ទណ្ឌកម្មលើកូដករ	៦០
១១.៥.៨	ការបើកប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្ម	៦១
១១.៥.៩	គ្មានការជ្រើសរើសកម្មករនិយោជិតឱ្យចូលធ្វើការក្នុងអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្ម	៦១
១១.៥.១០	ឡុករេវ	៦១

ផ្នែកទី១២

	សហជីព និង ប្រតិភូបុគ្គលិក	៦២
១២.១	សេរីភាពក្នុងការបង្កើត និង ចូលរួមក្នុងសហជីព	៦២
១២.២	ការរើសអើងដោយឈរលើមូលដ្ឋាន សហជីពសហជីព	៦២
១២.៣	ការរួមបញ្ចូលនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតក្នុងសហជីព ឬ	

	សហគមន៍តែមួយជាមួយ គ្នាគ្រូបបានហាមឃាត់	៦២
១២.៤	គ្មានការជ្រៀតជ្រែកក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់សហជីព	៦២
១២.៥	ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងការចម្រើនសាធារណៈសហជីព	៦២
១២.៦	ការការពារសកម្មជនសហជីពពិការមធ្យមពីការចោទ	៦២
១២.៧	ប្រតិបត្តិកម្ម	៦៣
១២.៧.១	និយោជកទទួលខុសត្រូវចំពោះការច្នោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រតិបត្តិកម្ម	៦៣
១២.៧.២	កាតព្វកិច្ចរបស់និយោជកចំពោះប្រតិបត្តិកម្ម	៦៣
១២.៧.៣	ប្រតិបត្តិកម្មដែលត្រូវបានការពារប្រឆាំងនឹងការបញ្ឈប់ពីការចោទ	៦៤
១២.៧.៤	ការកិច្ចការរបស់ប្រតិបត្តិកម្ម	៦៤
១២.៧.៥	ចំណុចប្រតិបត្តិកម្មនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានមួយ	៦៥
១២.៨	អនុសញ្ញារួម	៦៥
១២.៨.១	អ្នកណាខ្លះអាចប្រើប្រាស់អនុសញ្ញារួម?	៦៦
១២.៨.២	ចិន្តាសិទ្ធិអនុសញ្ញារួម	៦៦
១២.៨.៣	កាតព្វកិច្ចក្នុងការចរចារួម	៦៦
១២.៨.៤	ការចុះបញ្ជីការអនុសញ្ញារួម	៦៦
១២.៨.៥	ការដោះស្រាយវិវាទ	៦៦

ផ្នែកទី១៣

	ការចងក្រងឯកសារ ការរក្សាទុកកំណត់ហេតុ ការបិទផ្សាយ	៦៧
១៣.១	ប្រកាសបើក និង បិទសហគ្រាស	៦៧
១៣.២	សៀវភៅបញ្ជីប្រចាំគ្រឹះស្ថាន	៦៧
១៣.៣	សៀវភៅបើកប្រាក់ឈ្នួល	៦៧
១៣.៤	សេចក្តីប្រកាសជូនដំណឹងអំពីចលនាបុគ្គលិក	៦៨
១៣.៥	ប័ណ្ណការចោទ និង សៀវភៅការចោទសំរាប់កម្មករនិយោជិតកម្ពុជា និង បរទេស	៦៨
១៣.៦	ការបិទផ្សាយ	៦៨

១.១ អំពីសៀវភៅណែនាំនេះ

សៀវភៅណែនាំនេះបាននាំយកនូវប្រភពព័ត៌មានទាំងអស់នៃច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជា មកដាក់រួមបញ្ចូលគ្នាតែមួយជាការណែនាំដ៏ទូលំទូលាយមួយសំរាប់ផ្នែកវាយនភ័ណ្ឌ។ សៀវភៅណែនាំ នេះកត់ត្រាទុកគ្រប់ផ្នែកសំខាន់ៗទាំងអស់នៃច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាដែលមាន នៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពី ការងារបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បទដ្ឋានពលកម្មអន្តរជាតិដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ដោយប្រទេស និង រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃប្រទេសកម្ពុជា ។

អ្នកប្រើប្រាស់គ្រប់កំរិតនឹងផលប្រយោជន៍នៃសៀវភៅណែនាំនេះ។ ពាណិជ្ជករ អ្នកចាត់ចែង និង បុគ្គលិក ផ្នែកធនធានមនុស្សអាចប្រើសៀវភៅណែនាំនេះ ជាឯកសារយោងយ៉ាងហ័ស ក្នុងការកំណត់អំពី កាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាបាន ។

កម្មករនិយោជិត នឹងអាចទទួលបានការយល់ដឹងដ៏ទូលំទូលាយអំពីសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេដែល មានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់នេះ ។

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អង្គការនៅតាមសហគមន៍ សហជីព និង សមាគមនិយោជកក៏នឹងស្វែងយល់ អំពីផលប្រយោជន៍របស់សៀវភៅណែនាំនេះនៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេផងដែរ ។

សៀវភៅណែនាំត្រូវបានរៀបចំចេញក្រុងឡើងជា ១២ផ្នែកសំខាន់ៗ:

- បទបញ្ញត្តិស្តីពីការងារ
- ការជ្រើសរើសកម្មករនិយោជិតឱ្យចូលធ្វើការ
- ប្រភេទផ្សេងៗនៃកម្មករនិយោជិត
- ប្រាក់ឈ្នួល
- ថិរវេលាធ្វើការ និងការងារបន្ថែមម៉ោង
- ការឈប់សំរាកថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈ ថ្ងៃឈប់សំរាក និង អត្ថប្រយោជន៍ដទៃទៀត
- សុវត្ថិភាពការងារ និង សុខភាព
- គ្រោះថ្នាក់ការងារ និង ជំងឺវិជ្ជាជីវៈ
- ការដាក់វិស័យ និង ការបណ្តាញកម្មករនិយោជិតចេញពីការងារ
- ការដោះស្រាយវិវាទ
- សហជីព និង ប្រតិភូបុគ្គលិក
- ការចងក្រងឯកសារ ការរក្សាទុកកំណត់ហេតុ និង ការបិទផ្សាយ

ចំពោះបញ្ហានីមួយៗមានកត់ត្រានៅក្នុងផ្នែកទាំងអស់ សៀវភៅណែនាំនេះ រួមបញ្ចូលនូវឯកសារយោង
អំពី ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការងារនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ។

ឧទាហរណ៍ អំពីរបៀបប្រើប្រាស់ការណែនាំនេះ

ព័ត៌មានស្តីពីអនុសញ្ញារួម អ្នកអានរកឃើញនៅក្នុងចំនងជើង:

១២.៨ អនុសញ្ញារួម

អ្នកប្រើប្រាស់ដែលការព័ត៌មានលំអិតជាងនៅក្នុងផ្នែកនេះ អាចទៅមើលផ្នែកនេះនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការងារ និង
ប្រកាស ដែលបានចង្អុលបង្ហាញដោយការយោងឯកសារទាំងអស់នោះ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១ និង ៦៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៧០ / ១១(៤) និង ១០១ / ១២(២)

សៀវភៅណែនាំនេះមានមាតិកាលំអិតដែលធ្វើអោយងាយស្រួលរកទីតាំងនៃប្រធានបទដែលចាប់អារម្មណ៍។

សៀវភៅណែនាំនេះមានបំណងដឹកនាំផ្លូវទៅរកច្បាប់ការងារនៃប្រទេសកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ។
អ្នកប្រើមិនគួរចាត់ចុកសៀវភៅណែនាំនេះថាជាទីប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ទេ។ ជាពិសេសសៀវភៅណែនាំនេះ
សរសេរឡើង សំរាប់ឧស្សាហកម្មផ្នែកកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់។ ទោះបីជាវាអាចអនុវត្តបាននៅក្នុង
ឧស្សាហកម្មដទៃក៏ដោយ ក៏វាអាចមាន ច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិដទៃទៀតដែលដាក់សំរាប់ផ្នែកឧស្សាហកម្ម
ដែលអាចអនុវត្តបានដែរ (ដូចជានៅក្នុងផ្នែកកសិកម្មចំការ និង សេវាកម្មឧស្សាហកម្ម) ។

ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌការងារ ឬ ទំនាក់ទំនងកន្លែងធ្វើការ វាអាចចាំ
បាច់ត្រូវពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកជំនាញដូចជា អធិការការងារ មេធាវី ឬ អ្នកតំណាងសមាគមនិយោជក ឬ
សហព័ន្ធសហជីព ។

១.២ ពាក្យបច្ចេកទេស

ពាក្យ “បទបញ្ញត្តិ” ដូចមានប្រើនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះ រួមបញ្ចូលនូវលិខិតបទដ្ឋានប្រតិបត្តិទាំងអស់
ដូចជា អនុក្រឹត្យ ប្រកាស សាក្សី សេចក្តីណែនាំ និង សេចក្តីដំណើរ។

២.១ ទិដ្ឋភាពទូទៅ

សៀវភៅណែនាំនេះគឺនិយាយអំពីច្បាប់ស្តីពីការងារនៃប្រទេសកម្ពុជា។ ច្បាប់ការងារនៃប្រទេសកម្ពុជា កើតចេញមកពីប្រភពមួយចំនួន។ ប្រភពទាំងនេះរួមមាន៖

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញ
- ច្បាប់ស្តីពីការងារ
- បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (អនុក្រឹត) និង របស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ (ប្រកាស សារាចរ និង សេចក្តីជូនដំណឹង)
- បទដ្ឋានពលកម្មអន្តរជាតិនៃអង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ
- អនុសញ្ញារួម
- កិច្ចសន្យាការងារ និង
- បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រុមហ៊ុន ។

សេចក្តីបង្គាប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល អាចអនុវត្តតែចំពោះភាគីទាំងឡាយដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសេចក្តីបង្គាប់នោះតែប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែសេចក្តីបង្គាប់នេះត្រូវបានយោងនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះ ពីព្រោះសេចក្តីបង្គាប់ទាំងនេះអាចជួយអោយយល់ដឹងពីអត្ថន័យនៃច្បាប់ស្តីពីការងារ ។ ច្បាប់ស្តីពីការងារ និង សេចក្តីបង្គាប់របស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលអាចរកបាននៅលើគេហទំព័រវិបសាយថ្មី

www.arbitrationcouncil.org/ ។

រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសកម្ពុជាក៏បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញារបស់អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិដែរ ។ ដោយហេតុនេះហើយ រដ្ឋាភិបាលត្រូវតែចាត់វិធានការដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាទាំងអស់ ។

២.២ កិច្ចសន្យាការងារ

កិច្ចសន្យាការងារ គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលបុគ្គលម្នាក់ (កម្មករនិយោជិត) យល់ព្រមធ្វើការដើម្បីទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលពីបុគ្គលម្នាក់ទៀតឬ ក្រុមហ៊ុន (និយោជក) ។ កិច្ចសន្យាការងារអាចសរសេរលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារអនុវត្តចំពោះបុគ្គលភាគច្រើនដែលមានកិច្ចសន្យាការងារ ដើម្បីការងារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជាទូទៅ ច្បាប់ស្តីពីការងារមិនអនុវត្តទៅលើអ្នកបំរើក្នុងផ្ទះទេ (រៀបរយតែមានចង្អុលច្បាស់នៅក្នុងច្បាប់) និងអ្នកបំរើការជាអចិន្ត្រៃយ៍ឲ្យរដ្ឋ (ដូចជា មន្ត្រីរាជការ ចៅក្រម មន្ត្រីនគរបាល យោធា និង កងរាជ អាវុធហត្ថ) ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១ និង ៦៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៧០/១១(៤) និង ១០១/១២(២)

២.៣ អនុសញ្ញារូប

អនុសញ្ញារូបគឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយរវាងកម្មករនិយោជិតមួយក្រុម និង និយោជកម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ស្តីពីប្រាក់ឈ្នួលនិងលក្ខខណ្ឌការងារទាំងឡាយ។ សំរាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីអនុសញ្ញារូប សូម ផ្នែក ១២.៨ ខាងក្រោម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៦-១០១
ប្រកាស ២៨៧/០១ និង ៣០៥/០១

២.៤ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង

និយោជកដែលមានកម្មករនិយោជិតយ៉ាងតិច ៨នាក់ ត្រូវរៀបចំអោយមានបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង។ “បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង” គឺជាវិធានទាំងឡាយដែលរៀបចំដោយនិយោជកដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ស្តី ពីការងារណាមួយ។ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង មិនត្រូវផ្ទុយនឹងច្បាប់ស្តីពីការងារ បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ឬ អនុសញ្ញារូប ដែលកំពុងមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២២ -២៥
២៩ ៣០ និង ២៨៤
ប្រកាស ៣១៣/០០
សេចក្តីជូនដំណឹង១៤/០២

២.៤.១ មាតិកានៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង

ដោយយោងតាម *គំរូបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង* ដែលក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារបានចេញបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនានា គួររួមបញ្ចូលនូវ បទបញ្ញត្តិផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹង :

ច្បាប់ស្តីពីការងារ
មាត្រា២៣សេចក្តីជូនដំណឹង

- លក្ខខណ្ឌទទួលយកកម្មករនិយោជិតអោយចូលរួមធ្វើការ ការហ្វឹកហាត់កូនជាង និង ការសាកល្បងការងារ
- ការរៀបចំអំពីការងារ
- ការពិនិត្យសុខភាព
- ម៉ោងធ្វើការ ការឈប់សំរាកប្រចាំសប្តាហ៍ និង ការសុំច្បាប់ឈប់សំរាក (រួមមានការឈប់សំរាកពេលឈឺជាដើម)
- ប្រាក់ឈ្នួល ប្រាក់រង្វាន់ និង ផលប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀត
- អវត្តមានរបស់កម្មករនិយោជិត
- ការប្រើប្រាស់សំភារៈ និង ហត្ថបករណ៍របស់សហគ្រាសក្នុងការបំពេញការងារ
- ការប្រើប្រាស់អគារ ឬ មូលដ្ឋានរបស់សហគ្រាស
- ការចេញចូលសហគ្រាស
- ទោសវិន័យនានា បើសិនជាកម្មករនិយោជិតរំលោភបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ឬ មានកំហុសធ្ងន់
- សិទ្ធិការពារខ្លួនរបស់កម្មករនិយោជិតមុនពេលត្រូវបានទទួលទោសវិន័យ
- អនាម័យ និងសន្តិសុខការងារ ។

២.៤.២ ការរៀបចំ និង ការតែម្រេបបញ្ជាផ្ទៃក្នុង

និយោជកត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រតិភូបុគ្គលិក និងតំណាងសហជីព មុននឹងរៀបចំធ្វើបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង។ និយោជកត្រូវតែរៀបចំធ្វើនូវបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ក្នុងរយៈពេល ៣ខែ បន្ទាប់ពីសហគ្រាស។ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ទាំងឡាយត្រូវមានចុះទិដ្ឋាការដោយអធិការការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៤ និង ២៨៤
ប្រកាស ៣១៣/០០

២.៤.៣ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងត្រូវតែបិទផ្សាយ

និយោជកត្រូវបិទផ្សាយបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងនៅកន្លែងសាធារណៈ ក្នុងកន្លែងការងារ និង នៅតាមមាត់ទ្វារបន្ទប់ដែលទទួលយកកម្មករនិយោជិតអោយធ្វើការ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩

២.៥ ច្បាប់ស្តីពីការងារជាសេចក្តីបង្គាប់សាធារណៈ

ច្បាប់ស្តីពីការងារត្រូវបានតាក់តែងឡើងដើម្បីការពារកម្មករនិយោជិត ហើយកម្មករនិយោជិតទាំងអស់មានសិទ្ធិទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងហោចណាស់ស្មើនឹងកំរិតអប្បបរមា និង បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយសំរាប់អនុវត្តច្បាប់នេះ។ ដោយសារហេតុផលនេះ បញ្ញត្តិណាមួយនៃកិច្ចសន្យាការងារ អនុសញ្ញារួម ឬបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងទាំងឡាយណា ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់កម្មករនិយោជិតតិចជាងច្បាប់ មិនអាចយកមកអនុវត្តបានទេ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត កម្មករនិយោជិតអាចតវ៉ាជាមួយនិយោជករបស់ពួកគេ ដើម្បីទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ទាំងឡាយដែលល្អប្រសើរជាងនៅក្នុងច្បាប់នេះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៣ និង ២៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៧០/១១(១) និង ៤៥/១១(៥)

ឯកសារយោង

៣.១ អេទិភពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ

និយោជកត្រូវផ្តល់អាទិភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅពេល មានការជួលអោយធ្វើការ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា២៦៣

៣.២ ការជួលជនបរទេសអោយធ្វើការ

ជនបរទេសធ្វើការនៅប្រទេសកម្ពុជាត្រូវមាន៖

- ប័ណ្ណការងារ
- សៀវភៅការងារ
- លិខិតឆ្លងដែនមានសុពលភាព និង ប័ណ្ណស្នាក់នៅត្រឹមត្រូវ
- គ្មានកើតជំងឺឆ្លងណាមួយ
- មានកាយសម្បទាសមរម្យនឹងមុខរបរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៦១-២៦៥
ប្រកាស ១៦១/០១

៣.៣ ការបង់ប្រាក់ដោយបេក្ខជនដាក់ពាក្យសុំធ្វើការងារត្រូវបានហាមឃាត់

និយោជកមិនអាចទទួលយក ឬ ទាមទារប្រាក់ពីបេក្ខជនដាក់ពាក្យសុំការងារ ក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការជួល បុគ្គលិកអោយធ្វើការបានទេ។ និយោជកមិនអាចកាត់ភាគណាមួយពីប្រាក់ឈ្នួលដោយសារការផ្តល់ការងារ ដើម្បីអោយទៅនិយោជក អ្នកតំណាងរបស់និយោជក ឬ អន្តរការី (អ្នកជ្រើសរើសបុគ្គលិក) បានទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៤៤ ១២៦ និង ២៦០

៣.៤ ការងារដោយបង្ខំ

ការងារដោយបង្ខំ គឺផ្ទុយនឹងច្បាប់ គឺដូចជាការជួលជនណាម្នាក់អោយធ្វើការដើម្បីកាត់បំណុលដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា១៥ និង ១៦

៣.៥ កម្មករនិយោជិតភ្លេច និង ពលកម្មកុមារ

ភាពក្រីក្រ គឺបញ្ហាធំមួយចំពោះគ្រួសារជាច្រើននៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា។ បញ្ហានេះដាក់សម្ពាធនៅលើឪពុកម្តាយអោយកូនរបស់ពួកគេធ្វើការ។ ប្រទេសកម្ពុជាមានច្បាប់ដែលបញ្ញត្តិពីពលកម្មកុមារ ។ និយោជិតក្រោមអាយុ ១៥ឆ្នាំដែលអនុញ្ញាតសំរាប់ធ្វើការ អាចបញ្ជូន រឺ ខ្ចីពីគេ នូវឯកសារក្លែងក្លាយ សំរាប់អំ ឡុងពេលជ្រើសរើសបុគ្គលិក ។ បន្ថែមពីនេះ រោងចក្រអាចនឹងមិនអនុវត្តបានគ្រប់គ្រាន់តាមដំណើរការជ្រើសរើសបុគ្គលិក ។ ដើម្បីជៀសវាងការជួលកម្មករនិយោជិតក្រោមអាយុការងារ អ្នកជ្រើសរើសបុគ្គលិកត្រូវផ្តល់អាទិភាពដល់អ្នករកការងារណាដែលរូបរាងពេញវ័យ និង ត្រូវពិនិត្យឲ្យបានល្អិតល្អន់លើឯកសារដើម្បីប្រាកដថាឯកសារទាំងនោះមិនមែនក្លែងក្លាយ រឺ ខ្ចីពីគេ។

៣.៥.១ អាយុអប្បបរមារបស់កម្មករនិយោជិត

អាយុអប្បបរមាដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការបានចំពោះការងារជាប់លាប់គឺអាយុ១៥ឆ្នាំ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៧៧

៣.៥.២ ការការពារកម្មករនិយោជិតក្មេង

អនីតិជន (ជនដែលមានអាយុតិចជាង ១៨ឆ្នាំ) មិនអាចចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាការងារ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាលរបស់ពួកគេបានឡើយ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៧២-១៨១

អនីតិជនក៏មិនអាចត្រូវបានជួលអោយធ្វើការងារពេលយប់បានដែរ។ សូមមើលកថាខ័ណ្ឌទី ៦.៥ និង ៦.៦ ខាងក្រោមនេះ អំពីការពន្យល់អំពីការងារពេលយប់ ។

អនីតិជនអាយុពី ១២ ដល់ ១៥ឆ្នាំ អាចត្រូវបានទទួលអោយធ្វើការងារស្រាលៗអោយតែវាជា:

- ការងារដែលមិនបណ្តាលអោយប៉ះពាល់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សុខភាព ឬ ស្មារតីរាងកាយ និង
- ការងារដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ការសិក្សា ឬ កម្មវិធីប្រឹក្សា ។

៣.៥.៣ ការងារត្រូវតែសមស្របសំរាប់កម្មករនិយោជិតក្មេង

អធិការការងារអាចស្នើអោយអនីតិជនដែលបំពេញការងារទទួលបានការពិនិត្យពីវេជ្ជបណ្ឌិតបានគ្រប់ពេល។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៧៨ ប្រកាស ១០៦/០៤

ប្រសិនបើ វេជ្ជបណ្ឌិតសំរេចថាការងារនេះធ្ងន់ធ្ងរចំពោះអនីតិជន និយោជកត្រូវផ្លាស់ប្តូរការងារ ឬ បញ្ឈប់ការងារអតិថិជននេះ។

និយោជកមិនអាចទទួលអនីតិជនអោយធ្វើការដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ដូចមានចុះនៅក្នុងប្រកាស ១០៦-០៤ បានទេ។ ប៉ុន្តែ និយោជកអាចស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ទទួលកម្មករនិយោជិត ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៦ឆ្នាំ អោយធ្វើការដែលមានគ្រោះថ្នាក់បាន លុះត្រាតែកម្មករនិយោជិតនោះ :

- បានទទួលការប្រឹក្សាសមស្រប និង
- មិនធ្វើការក្នុងចន្លោះពីម៉ោង ២២:០០ ទៅ ៥:០០ ។

៣.៥.៤ ការចុះបញ្ជីអំពីអាយុ

និយោជកត្រូវតែរក្សាបញ្ជីស្តីពីអនីតិជនទាំងអស់ដែលធ្វើការអោយខ្លួន។ អធិការការងារត្រូវតែពិនិត្យបញ្ជីនេះ ។ និយោជកគួរតែរក្សាភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអាយុរបស់កម្មករនិយោជិតទាំងអស់។ ភស្តុតាងនេះ គួរតែមានទំរង់ជា អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ សំបុត្រកំណើត លិខិតអាពាហ៍ពិពាហ៍ សៀវភៅគ្រួសារ សៀវភៅការងារ ប្រកាសនីយប័ត្រ ប័ណ្ណបោះឆ្នោត ឬ ឯកសារទាំងឡាយដែលមានតំលៃស្មើ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ ១៧៩ សេចក្តីជូនដំណឹង ១១/០៣

៣.៦ ការពិនិត្យសុខភាព

កម្មករនិយោជិតទាំងអស់ត្រូវបានតម្រូវឱ្យអោយឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពដោយនាយកដ្ឋានពេទ្យការងារ។
និយោជកគឺជាអ្នកដែលត្រូវចេញសារហ៊ុយពិនិត្យសុខភាព

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា២៤៧
ប្រកាសរួមលេខ ០៩/៩៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
០២/០៣ ២១/០៣ ១៩/០៤ ៥៣/០៤
៦០/០៤ ៦៣/០៤ ៦៤/០៤ ៧៨/០៤
២(១៣)

៤.១ កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ និង មិនកំណត់

ច្បាប់ស្តីពីការងារចែងអំពីប្រភេទនៃកិច្ចសន្យាការងារចំពោះកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើការងារជាប់លាប់ ។ កិច្ចសន្យាការងារ មានចិរេវលាកំណត់ និងកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់ ។

កិច្ចសន្យាការងារមួយជាកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ កាលណាបើកិច្ចសន្យាការងារ នេះ :

- សរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
- មានរយៈពេលមិនលើស ២ឆ្នាំ និង
- មានកាលបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើម និង បញ្ចប់ច្បាស់លាស់ ។

ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាការងារពុំមានលក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងអស់នេះទេ កិច្ចសន្យាការងារនោះ គឺជាកិច្ចសន្យាការងារ មានចិរេវលាមិនកំណត់ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលបានចេញសេចក្តីសម្រេចមួយកំណត់ថាកិច្ចសន្យាមានចិរេវលាកំណត់អាចត្រូវបានបន្ត មួយដង ឬ ច្រើនដង តែក្នុងករណីរយៈពេលសរុបនៃទំនាក់ទំនងការងារមិនលើសពី ២ឆ្នាំ។ ប្រសិនបើការងារ ស្ថិតក្រោមកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់បន្តរយៈពេលច្រើនជាង២ឆ្នាំ ពេលនោះកិច្ចសន្យាការងារនេះ នឹងក្លាយទៅជាកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់ជាស្វ័យប្រវត្តិ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៦៧ និង ៧៣ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១០/០៣ ០២/០៤ ១៥៥/០៩(៩) ៧០/១១(១) និង ១០៥/១១(៣)

៤.២ កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល

ច្បាប់ស្តីពីការងារកំណត់ថាកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាលជាជនដែល :

- ធ្វើការមួយជាក់លាក់ដែលត្រូវតែបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេលខ្លី ឬ
- ធ្វើការមួយពេលៗ ធ្វើឈប់ៗ ឬ ធ្វើមួយរដូវៗ។

កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល ជូនកាលក៏ត្រូវគេហៅថាជាកម្មករនិយោជិត បណ្តែត ឬ កម្មករបណ្តោះអាសន្នដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩ និង ១០ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល០៣/០ ៣ ២៦/០៤ ៣០/០៤ និង ១១៦/១១(៦)

៤.២.១ ពេលវេលាកំណត់ចំពោះការងារម្តងម្កាល

វាមិនសមស្របទេក្នុងការប្រើកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល (ឬបណ្តែត) ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានជាប់លាប់សំរាប់ រយៈពេលយូរ។ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលបានសម្រេចថា ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល (ឬបណ្តែត) ធ្វើការ ច្រើនជាង ២១ថ្ងៃ ក្នុង១ខែ ក្នុងរយៈពេលលើសពី ២ខែជាប់ៗគ្នានៅពេលនោះ ពួកគេគួរតែត្រូវបានចាត់ទុក ថាជាកម្មករនិយោជិត សាកល្បង ឬ ជាប់លាប់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៦/០៤ ១០/០៤(១) និង

៤.២.២

សិទ្ធិរបស់កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល

កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាលមានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកម្មករនិយោជិតជាប់លាប់។ ដូច្នេះកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាលត្រូវតែទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល និង ការប្រព្រឹត្តដូចគ្នានឹងកម្មករនិយោជិតជាប់លាប់ដែរ។ ប៉ុន្តែអត្ថប្រយោជន៍របស់កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាលអាចត្រូវបាន ប្រសិនឡើងជាសំណងជំងឺចិត្តចំពោះការមិនផ្តល់ឱ្យនេះ។

ប្រសិនបើ និយោជក មិនផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាលនូវការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ ការឈប់សំរាកឈឺសំរាកបុណ្យសាធារណៈ បុព្វលាភ និង អត្ថប្រយោជន៍ដទៃទៀតទេនោះ និយោជកគួរតែផ្តល់អោយពួកគេនូវអាត្រាប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោង កើនឡើងជាសំណងជំងឺចិត្តចំពោះការមិនផ្តល់ អោយ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១០ និង ១៦១
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៤១/១១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៣០/០៤ និង ៩៧/០៨(១០)

ឧទាហរណ៍: កម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល

គឺមឡើង ត្រូវបានគេជួលអោយធ្វើការជាកម្មករនិយោជិតបណ្តែត នៅក្នុងរោងចក្រ X។ នៅក្នុងខែខ្លះ គាត់ធ្វើការស្ទើរតែពេញម៉ោង ហើយខែខ្លះទៀតគាត់អាចធ្វើការត្រឹមតែ ៥ ឬ ៥ ថ្ងៃអាស្រ័យ ទៅលើការងារនៅក្នុងរោងចក្រ ។

បើសិនជានាងធ្វើការពាក់កណ្តាលម៉ោងនៅ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ ដូច្នេះដើម្បីអោយស្របនឹងច្បាប់ស្តីពីការងារនិយោជករបស់នាងគួរតែ:

- ផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលអោយនាង ៥០% នៃប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃ នៅថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈក្នុង ខែមេសា។
- ផ្តល់អោយនាង ០/៧៥ ថ្ងៃ (ឬ ៦ម៉ោង) ក្នុងមួយខែសំរាប់ពេលឈប់សំរាប់ប្រចាំឆ្នាំ និង
- ផ្តល់អោយនាងប្រាក់រង្វាន់ការងារទៀងទាត់ ៧ដុល្លារអាមេរិកសមាមាត្រទៅតាមចំនួនថ្ងៃដែលនាងធ្វើការ

៤.៣ កម្មករនិយោជិតមិនពេញម៉ោង

កម្មករនិយោជិតមិនពេញម៉ោង គឺជាកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើការតិចជាង ៤៨ម៉ោងក្នុង១សប្តាហ៍។ កម្មករនិយោជិតមិនពេញម៉ោង មានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងកម្មករនិយោជិតធ្វើការពេញម៉ោងដែរ លើកលែងតែប្រាក់ឈ្នួល និង អត្ថប្រយោជន៍របស់ពួកគេដែលអាចត្រូវបានកាត់បន្ថយទៅតាម ចំនួនម៉ោងដែលពួកគេធ្វើការ ។

៤.៤ កម្មករនិយោជិតសាកល្បង

នៅពេលចាប់ផ្តើមកិច្ចសន្យាការងារ និយោជកអាចកំណត់រយៈពេលសាកល្បងការងាររហូតដល់ទៅ ៣ខែដើម្បីវាយតម្លៃអំពី ជំនាញ និង អាកប្បកិរិយារបស់កម្មករនិយោជិត ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៦៨ និង ៨២
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧ និង ១៧/០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៧/០៣
៥៥/០៤(២) និង ៣៧/១១(១)

៤.៤.១ រយៈពេលសាកល្បង

រយៈពេលអតិបរមានៃការសាកល្បងគឺ៖

- ១ខែ សំរាប់កម្មករនិយោជិតមិនប្រឹងកទេស
- ២ខែ សំរាប់កម្មករនិយោជិតឯកទេស
- ៣ខែ សំរាប់និយោជិតធម្មតា

សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧
 ចែងថាកម្មករនិយោជិតដែលបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ដោយជោគជ័យនូវការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង “ត្រូវតែស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេលសាកល្បងរយៈពេល៣ ខែមុននឹងក្លាយទៅជាអ្នកដេរ ” ។ ប៉ុន្តែក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល បានសំរេចថា អ្នកដេរ និង អ្នកកាត់សំលៀកបំពាក់ជាកម្មករនិយោជិតឯកទេស ដូច្នេះរយៈពេលសាកល្បងការងារអតិបរមា របស់ពួកគេ គួរតែត្រូវបញ្ចប់ដោយមិនអោយលើសពី ២ខែ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៦៨
 សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧ និង ១៧/០០
 សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៣/០៤ ៩២/០៤(៥) និង ១៥/១១(២)

៤.៥ ការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង

និយោជិតផ្តល់ការហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈទៅកូនជាង។ កម្មករនិយោជិតដែលគ្មានជំនាញទទួលបានការហ្វឹកហ្វឺនដំបូង ហើយបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់ការហ្វឹកហ្វឺននេះដោយជោគជ័យ ពួកគេនឹងរំពឹងថាក្លាយទៅជាកម្មករនិយោជិតសាកល្បង និង បន្ទាប់មកទៀតក្លាយទៅជាកម្មករនិយោជិតជាប់លាប់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៥១-៦២
 ប្រកាស ០០៤/០០

៤.៥.១ រយៈពេលនៃការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង

ជាទូទៅការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាងមិនអាចលើសពី ២ឆ្នាំទេ ។ ប៉ុន្តែសេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧ ចែងថាក្នុងឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ រយៈពេលនៃការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង មិនគួរលើសពី ២ខែទេ។ ពុំមានការកំរិតរយៈពេលពិសេសសំរាប់កូនក្នុងឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់ដែលនៅក្រៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។

និយោជកគួរប្រើប្រាស់ការហ្វឹកហាត់កូនជាងតែចំពោះកម្មករនិយោជិតដែលគ្មានបទពិសោធន៍ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មតែប៉ុណ្ណោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៥១
 ប្រកាស ០០៤/០០
 សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/ ៩៧
 សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៦២/០៤

៥.១ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា

និយោជកត្រូវតែបើប្រាក់អោយកម្មករនិយោជិតទាំងអស់ ដែលធ្វើការពេញម៉ោង (រួមទាំងកម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង និង កម្មករនិយោជិតតូចម្តាយ) យ៉ាងតិចបំផុតស្មើនឹងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា។

និយោជកត្រូវតែបិទផ្សាយអំពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមានៅកន្លែងធ្វើការ និង ក្នុងការិយាល័យបើកប្រាក់ឈ្នួលក៏ដូចជាការិយាល័យជួលបុគ្គលិកអោយចូលធ្វើការ ។

ក្រសួងទទួល បន្ទុកវិស័យការងារ បានកំណត់អំពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាសំរាប់តែឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌនិងដេរស្បែកជើង។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលយល់ឃើញថា ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ គួរតែផ្តល់អោយនៅឧស្សាហកម្មកម្មសាលដទៃទៀត ។

ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និង ប្រាក់រង្វាន់សំរាប់ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌ និង ដេរស្បែកជើងបានកំណត់ ដូចខាងក្រោមនេះ :

ប្រភេទកម្មករនិយោជិត	ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាប្រចាំខែ
កូនជាង (សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧)	៣០ដុល្លារ*
រយៈពេលសាកល្បង (សេចក្តីជូនដំណឹង ១០៣/១៣)	៧៥ដុល្លារ
កម្មករនិយោជិតជាប់លាប់(សេចក្តីជូនដំណឹង ១០៣/១៣)	៨០ដុល្លារ

*តារាងនេះយោងទៅតាមសេចក្តីជូនដំណឹង ០៦-៩៧ ដែលចែងថាកូនជាងជាពិសេស ក្នុងឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់នៅទីក្រុងភ្នំពេញ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាគឺ ៣០ដុល្លារ។ ពុំមានប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាជាក់លាក់សំរាប់កូនជាងនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម សំលៀកបំពាក់នៅក្រៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។

៥.២ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាសំរាប់កម្មករនិយោជិតធ្វើការតាមបរិមាណផលិតផល (កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង)

ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាសំរាប់កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង នៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌ និង ដេរស្បែកជើង ដែលធ្វើការតាមម៉ោងធ្វើការធម្មតា (៤៨ ម៉ោងក្នុងមួយសប្តាហ៍) គឺ៨០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។ ប្រសិនបើការបង់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេ ផ្អែកទៅលើអត្រាបរិមាណតិចជាងនេះ និយោជកនៅតែត្រូវផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួល ៨០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។ ប្រសិនបើការបង់ប្រាក់របស់ពួកគេ ផ្អែកលើអត្រាបរិមាណលើសពី ៨០ដុល្លារ និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលដែល មានចំនួនលើសនោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១០៤
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៤៩/១០
និង១០៣/១៣
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៤/០៣
១៥៩/០៤(១) ១៦២/០៥(២) និង
៣៨/១០(២)

៥.៣ ប្រាក់រង្វាន់ការងារអតីតភាពការងារ

និយោជកនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ វាយនភ័ណ្ឌ និង ស្បែកជើង ត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់រង្វាន់អតីតភាពទៅអោយកម្មករនិយោជិត ដែលមានអតីតភាពការងារយ៉ាងតិចបំផុត១ឆ្នាំ។ អតីតភាពនេះចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០០។ ការងារមុនកាលបរិច្ឆេទនេះមិនបានរាប់ បញ្ចូលក្នុងការគិតពីរង្វាន់អតីតភាពទេ។

សេចក្តីជូនដំណឹង ០១៧/០០ និង ០៤១/១១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល (៤) ៨៩/១២(៦) និង ១៧៦/១២

តារាងខាងក្រោមនេះបង្ហាញអំពីរបៀបនៃការគិតរង្វាន់អតីតភាព ។

រយៈពេលធ្វើការ	រង្វាន់អតីតភាពការងារក្នុងមួយខែ
+ ១ឆ្នាំ*	២ដុល្លារ
+ ២ឆ្នាំ	៣ដុល្លារ
+ ៣ឆ្នាំ	៤ដុល្លារ
+ ៤ឆ្នាំ	៥ដុល្លារ
+ ៥ឆ្នាំ	៦ដុល្លារ
+ ៦ឆ្នាំ	៧ដុល្លារ
+ ៧ឆ្នាំ	៨ដុល្លារ
+ ៨ឆ្នាំ	៩ដុល្លារ
+ ៩ឆ្នាំ	១០ដុល្លារ
ចាប់ពី ១០ឆ្នាំឡើងទៅ (អតិបរមា)	១១ដុល្លារ

* កំណត់សំគាល់: ប្រាក់រង្វាន់អតីតភាពចាប់ផ្តើមផ្តល់អោយកម្មករចាប់ពីខែទី ១៣ ។

៥.៤ ប្រាក់រង្វាន់អតីតការងាររៀងទាត់

កម្មករនិយោជិតនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់វាយនភ័ណ្ឌ និង ដេរស្បែកជើងដែល ធ្វើការយ៉ាងទៀងទាត់រៀងរាល់ថ្ងៃក្នុង១ខែ ត្រូវតែបានទទួលប្រាក់រង្វាន់យ៉ាងតិចបំផុត ១០ដុល្លារ ក្នុង១ខែ។ កម្មករនិយោជិត ទាំងនេះរួម ទាំងកម្មករនិយោជិតម្តងម្កាល កម្មករនិយោជិតសាកល្បងការងារ និង កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុងផង។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១០
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៧១/០០
៧៤៥/០៦ និង ២៣០/១២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
០៤/០៣ ២៦/០៣ ៦២/០៤ ៦៣/០៤
១០/១២(២០) និង ១៣២/១២(៨)

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់រង្វាន់ការងារទៀងទាត់ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតបានទទួលការអនុញ្ញាតអោយឈប់សំរាក (ដូចជាការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ ឬ ការឈប់សំរាក ថ្ងៃបុណ្យ) ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល យល់ឃើញថា នៅពេលដែលកម្មករនិយោជិតសុំច្បាប់ឈប់សំរាក ព្យាបាលជំងឺ ដោយមានការបញ្ជាក់ពីគ្រូពេទ្យដែលទទួលស្គាល់តាមផ្លូវច្បាប់ ប្រាក់រង្វាន់ទៀងទាត់នេះត្រូវតែបង់តាម សមាមាត្រនៃថ្ងៃដែលធ្វើការ ។

ឧទាហរណ៍: ការឈប់សំរាកពេលមានជំងឺ និង ប្រាក់រង្វាន់ការងារទៀងទាត់

ម៉ាលី ធ្វើការពេញម៉ោងនៅរោងចក្រ Z ។ ក្នុងអំឡុងខែមិថុនា នាងមកធ្វើការយ៉ាងទៀងទាត់ លើកលែង តែរយៈពេលមួយថ្ងៃដែលនាងបានសុំច្បាប់ឈប់ព្យាបាលជំងឺដោយមានការបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ ។

និយោជករបស់នាងអាចកាត់ប្រាក់ចំនួន ០,៣៨ដុល្លារ (=១០ដុល្លារ/២៦ថ្ងៃ) ពីក្នុងប្រាក់រង្វាន់ការងារ ទៀងទាត់ចំនួន ១០ដុល្លារ របស់នាង សំរាប់ខែមិថុនា ។

៥.៥ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំសុខភាព

សេចក្តីជូនដំណឹង ២០៦/១១

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំសុខភាពដល់កម្មករនិយោជិតដូចខាងក្រោម៖

- ១) គ្រប់កម្មករនិយោជិតទាំងអស់នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មវាយនភ័ណ្ឌ សំលៀកបំពាក់ និង ស្បែកជើង ត្រូវតែទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំសុខភាព ៥ដុល្លារ ក្នុង១ខែ។ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភនេះ ត្រូវផ្តល់អោយ បន្ថែមពីលើប្រាក់ឈ្នួលធម្មតារបស់កម្មករនិយោជិត (ប្រាក់ឈ្នួលគោល) ។
- ២) កម្មករនិយោជិតថ្មីទើបតែជ្រើសរើសក្នុងខែដំបូង ដែលផ្តើមធ្វើការតិចជាង ២៦ថ្ងៃការងារ សំរាប់ការបើកប្រាក់ខែដំបូងរបស់ពួកគេ ត្រូវទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំសុខភាព ដូចមានចែងខាង ក្រោម៖
  - ក. និយោជិតដែលបានធ្វើការ ១៣ថ្ងៃ រឺ តិចជាងនេះ ត្រូវទទួលបានប្រាក់យ៉ាងតិចបំផុត ២.៥០ដុល្លារ សំរាប់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំសុខភាព សំរាប់ខែដំបូង។
  - ខ. និយោជិតដែលបានធ្វើការ ១៤ថ្ងៃ រឺ ច្រើនជាងនេះ ត្រូវទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភការថែទាំ សុខភាពពេញ គឺ ៥ដុល្លារ សំរាប់ខែដំបូង។

៥.៦ ប្រាក់ខ្យមកម្មករនៃឯកស្នាក់នៅ/មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ

សេចក្តីជូនដំណឹង ២៣០/១២

ប្រសិនបើនិយោជកមិនបានផ្តល់មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ឬកន្លែងស្នាក់នៅដល់កម្មករនិយោជិត និងយោជកត្រូវផ្តល់ប្រាក់ដល់កម្មករនិយោជិតយ៉ាងតិចបំផុត ៧ដុល្លារ ក្នុង១ខែ សំរាប់មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ឬកន្លែងស្នាក់នៅ។

គ្រប់រោងចក្រទាំងអស់ ដែលមិនបានផ្តល់មធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ឬកន្លែងស្នាក់នៅ ត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់សំរាប់កម្មករនិយោជិតថ្មីទើបជ្រើសរើស ដែលផ្តើមធ្វើការតិចជាង ២៦ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ សំរាប់ថ្ងៃបើកប្រាក់ខែដំបូងរបស់ពួកគេ ដូចខាងក្រោម ៖

- ក. កម្មករនិយោជិតដែលបានធ្វើការ ១៣ថ្ងៃ រឺ តិចជាងនេះ ត្រូវទទួលប្រាក់សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និងកន្លែងស្នាក់នៅចំនួន ៣.៥០ដុល្លារ សំរាប់ខែដំបូង ។
- ខ. និយោជិតដែលបានធ្វើការ ១៤ថ្ងៃ រឺ ច្រើនជាងនេះ ត្រូវទទួលប្រាក់សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និងកន្លែងស្នាក់នៅចំនួន ៧ដុល្លារ សំរាប់ខែដំបូង ។
- គ. សំរាប់កម្មករនិយោជិតដែលទទួលប្រាក់តាមថ្ងៃ រឺ តាមសប្តាហ៍ ប្រាក់សោហ៊ុយធ្វើដំណើរ និងកន្លែងស្នាក់នៅនេះត្រូវគណនាតាមអត្រា ០.២៧ដុល្លារក្នុងមួយថ្ងៃ។

៥.៧ របៀបនៃការបើកប្រាក់ឈ្នួល

និយោជកត្រូវតែបើកប្រាក់ឈ្នួល:

- ទៅកម្មករនិយោជិតដោយផ្ទាល់ដៃ លើកលែងតែកម្មករ និយោជិតយល់ព្រមលើវិធីផ្សេងៗទៀត
- ជាក្រដាក់ប្រាក់
- នៅកន្លែងធ្វើការផ្ទាល់ ឬ នៅជិតកន្លែងធ្វើការ ដែលធ្វើឡើងនៅថ្ងៃធ្វើការមិនមែនថ្ងៃឈប់សំរាកទេ។ ប្រសិនបើថ្ងៃបើកប្រាក់ឈ្នួលប៉ះចំថ្ងៃឈប់ និយោជកត្រូវតែបើកប្រាក់ឈ្នួលមិនត្រូវថ្ងៃឈប់សំរាកនោះ ហើយនិង
- ក្នុងម៉ោងធ្វើការ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១១៣/១១៩
១២៦ និង ១២៧
ប្រកាស ៨០/៩៧
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា១១៣/១១៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល០២/០៤
ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា១១៣/១១៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល៣៧/០៤

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១១៣-១១៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៣៧/០៤
៧២/១០(៧) ៣៤/១២(៧) និង
១៧២/១២(៦)

៥.៨ ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួល និង ការពិន័យជាប្រាក់

ជាទូទៅ និយោជកមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយកាត់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិតទេ។ ជាពិសេស និយោជកមិនអាចគិត ឬ កាត់ប្រាក់ឈ្នួលដូចខាងក្រោមបានទេ :

- ពិន័យជាប្រាក់ ឬ កាត់ប្រាក់របស់កម្មករនិយោជិត ដើម្បីដាក់ទណ្ឌកម្មពួកគេពីកំហុស ឬ ការបដិសេធមិនព្រមធ្វើការបន្ថែមម៉ោងនោះទេ
- តម្រូវអោយមានកិច្ចធានាជាប្រាក់កាស ឬ ជាប័ណ្ណសិទ្ធិណាមួយ ដើម្បីទទួលបាន ឬ រក្សាការងារ
- កាត់ប្រាក់ឈ្នួល ជាការដោះដូរនឹងការជួលអោយធ្វើការ
- កាត់ប្រាក់ឈ្នួល ពីកម្មករនិយោជិតដែលជ្រើសរើសមិនញ្ញាំអាហារនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន
- គិតតម្លៃពីកម្មករនិយោជិតច្រើនជាងតម្លៃពិតប្រាកដដោយការបាត់ប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួន ឬ
- គិតតម្លៃពីកម្មករនិយោជិតនូវប្រាក់សំរាប់ការ ពិនិត្យសុខភាពដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់និយោជក ។

និយោជកអាចកាត់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិតតែដើម្បីបង់ការចំណាយជាក់ស្តែងលើ :

- គ្រឿងប្រដាប់ប្រដា និង ឧបករណ៍ចាំបាច់សំរាប់កម្មករនិយោជិតមិនបានយកមកប្រគល់អោយវិញ
- វត្ថុធាតុ និង សំភារៈផ្សេងៗដែលកម្មករនិយោជិតទទួលបានបន្ទុក និង ប្រើប្រាស់ និង
- ចំនួនប្រាក់ដែលនៅជំពាក់អគារបដ្ឋាន ។

ចំពោះការកាត់ប្រាក់ខែទាំងនេះ ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកាត់ពីកម្មករនិយោជិត មិនត្រូវអោយហួសដល់ភាគប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ដែលកម្មករនិយោជិតយកទៅផ្ទះនោះទេ ។

និយោជក ក៏អាចកាត់ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ភាគទានសហជីពផងដែរ (សូមមើលកថាខ័ណ្ឌទី ១២.5 ខាងក្រោម) ។

ឧទាហរណ៍: ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួល

កម្មករនិយោជិតនៅក្នុងរោងចក្រ X ទាំងអស់ត្រូវបានគេត្រូវបានគេផ្តល់អោយនូវប័ណ្ណចេញដែលធ្វើពី ក្លាស្ទិក ។ ដើម្បីជំនួសប័ណ្ណមួយនៃប័ណ្ណទាំងនេះ និយោជកត្រូវចំណាយ ២០០០រៀល ។

និយោជកអាចរៀបចំវិធានការមួយចែងថា ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតណាម្នាក់ ធ្វើអោយបាត់ប័ណ្ណសំគាល់ខ្លួនកម្មករនោះនឹងត្រូវកាត់២០០០រៀល ពីប្រាក់ឈ្នួលដើម្បីធ្វើប័ណ្ណនោះឡើងវិញ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨	៤៤
១២៦ និង ១២៧	
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០២/០៣	
២១/០៣	៣០/០៣
១៩/១២(៣)	១០១/១២(៣)
១៥៨/១២(៦)	និង

៥.៩ ការជូនជំនួយអំពីប្រាក់ឈ្នួលទៅកម្មករនិយោជិត

និយោជកត្រូវតែពន្យល់អោយច្បាស់លាស់ទៅកម្មករនិយោជិតអំពីរបៀបគណនាប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេ :

- មុនពេលទទួលបានកម្មករនិយោជិតអោយធ្វើការ និង
- មុននឹងផ្លាស់ប្តូរប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេ (ដូចជាមុនពេលប្តូរទំរង់ និងតម្លៃបុង)

និយោជក គួរផ្តល់បុងបើកប្រាក់ឈ្នួលទៅកម្មករនិយោជិតនៅថ្ងៃបើកប្រាក់ឈ្នួលនីមួយៗ។ បុងបើកប្រាក់ទាំងនេះត្រូវតែសរសេរជាភាសាខ្មែរ និង បង្ហាញអំពីរបៀបដែលគណនាប្រាក់ឈ្នួល ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១១២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៤/០៣
៦២/១០(៦) ៥៦/១១(៥) ៤០/១២(២) និង
៥៨/១២(១)

ឯកសារយោង

៦.១ វិនិយោគធ្វើការធម្មតា

ជាទូទៅ ចំណេញធ្វើការធម្មតាមិនគួរលើសពី ៨ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ ឬ មិនត្រូវលើសពី៨៨ម៉ោងក្នុង១សប្តាហ៍ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៣៧

៦.២ ថ្ងៃឈប់សំរាកប្រចាំសប្តាហ៍

កម្មករនិយោជិតត្រូវតែបានឈប់សំរាកយ៉ាងតិចណាស់មួយថ្ងៃពេញ (២៤ម៉ោង) ក្នុងសប្តាហ៍។ ជាធម្មតាគឺនៅ ថ្ងៃអាទិត្យ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៤៦-១៤៨

៦.៣ ម៉ោងធ្វើការដែលអាចផ្លាស់ប្តូរបាន-ការឈប់សំរាកនៅរសៀលថ្ងៃសៅរ៍

និយោជកអាចកំណត់ចំនួនម៉ោងធ្វើការធម្មតាបាន ដើម្បីអោយកម្មករនិយោជិតបានឈប់សំរាកនៅរសៀលថ្ងៃ សៅរ៍ និង ថ្ងៃអាទិត្យ។ ប៉ុន្តែ និយោជកមិនត្រូវបន្ថែមម៉ោងធ្វើការនៅថ្ងៃធម្មតាអោយលើសពី៨ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ ឡើយ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៤១
ប្រកាស ១៤៣/០២

៦.៤ វិនិយោគធ្វើការសំរាប់កម្មករនិយោជិតក្មេង

អនីតិជនមិនអាចធ្វើការលើសពី ៨ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃបានទេ ហើយពួកគេត្រូវបានការឈប់សំរាកយ៉ាងតិចចំនួន ១៣ម៉ោងបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

ប្រកាស ១៤៤/០២

៦.៥ ការងារពេលយប់

ច្បាប់ការងារស្តីពីការងារពេលយប់ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ក្នុងឆ្នាំ២០០៧។

មាត្រា១៤៤ (វិសោធនកម្ម) ចែងថា ការងារពេលយប់ គឺធ្វើឡើងពីចន្លោះពីម៉ោង ២២:០០ ដល់ ០៥:០០ ព្រឹក ។

ក្នុងមាត្រា ១៤៤ (វិសោធនកម្ម) ការងារពេលយប់ ធ្វើឡើងកំឡុងពេលធ្វើការធម្មតា (មិនមែនម៉ោងបន្ថែម) ត្រូវបានប្រាក់ឈ្នួល ១៣០% នៃអត្រាម៉ោង ធ្វើការធម្មតា ដែលមិនមែនធ្វើការនៅពេលយប់ ។

ក្នុងមាត្រា១៣៩ (វិសោធនកម្ម) ការងារពេលយប់ដែលធ្វើបន្ថែមម៉ោង ត្រូវផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួល ២០០%នៃអត្រា ម៉ោងធ្វើការធម្មតា ដែលមិនធ្វើការពេលយប់ (កើនឡើង ១០០%បន្ថែមលើប្រាក់ឈ្នួលគោល)។

ការធ្វើវិសោធនកម្មលើ មាត្រា ១៤៤ មិនបានផ្លាស់ប្តូរ អត្ថន័យនៃពាក្យ “យប់” ដែលនៅតែមាន ន័យថារយៈ ពេលយ៉ាងតិច ១១ម៉ោង រួមបញ្ចូលទាំងរយៈពេល ចន្លោះពីម៉ោង ២២:០០ ដល់០៥:០០ ព្រឹក ។ យោងតាមក្រុម ប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលសហគ្រាស ត្រូវកំណត់រយៈពេល យ៉ាង តិច១១ម៉ោង ថាជាពេលយប់ (ដូចជាម៉ោង

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៣៩ និង១៤៤
(វិសោធនកម្ម)
ប្រកាស ៨០/៩៩ សាវចរ ២៤/៩៩
សេចក្តីជូនដំណឹង ០១៤/៩៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៤៧/០៤

សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១១៩/០៩ (១)
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៥/១១(១)

២០:០០-០៧:០០ ឬម៉ោង ១៩:០០-០៦:០០) ហើយប្រសិនបើ កម្មករនិយោជិត បញ្ចប់ការងារក្នុងកំឡុងពេលនេះ និយោជកត្រូវផ្តល់អោយ ពួកគេនូវ ទឹកនៃឯកប្បការដឹកជញ្ជូន ទៅផ្ទះដូចមានតម្រូវក្នុងសេចក្តីប្រកាស ៨០/៩៩ ។

៦.៦ ការងារពេលយប់សំរាប់កម្មករនិយោជិតភ្លេង

ប្រកាស ១៤៤/០២

អនីតិជនមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើការពេលយប់នៅក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ទេ។ ករណីលើកលែងចំពោះវិធាននេះគឺអ្នកមានអាយុ ពី១៦ ដល់ ១៨ឆ្នាំ ដែលគេអនុញ្ញាតអោយធ្វើការពេលយប់ ដើម្បីការពារគ្រោះថ្នាក់ ឬ ជួសជុលឧបករណ៍បន្ទាប់ពីគ្រោះថ្នាក់។ ប្រសិនបើនេះកើតឡើងនិយោជកត្រូវតែជូនដំណឹងទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារជាមុន ។

អនីតិជនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើការនៅពេលយប់នៅក្នុងរោងចក្រប្រភេទខ្លះដែលមានចុះក្នុងប្រកាស ១៤៤/០២ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែក្នុងគោលបំណងហ្វឹកហ្វឺនតែប៉ុណ្ណោះ ។

៦.៧ ការងារបន្ថែមម៉ោង

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៣៧-១៤០
ប្រកាស ៨០/៩៩
សេចក្តីជូនដំណឹង ០១៤/៩៩

ការងារបន្ថែមម៉ោង គឺជាការងារដែលធ្វើលើសចំនួនម៉ោង ការធម្មតា។

៦.៧.១ ការងារបន្ថែមម៉ោងត្រូវតែជាការងារខុសពីការងារខុសពីធម្មតា និង បន្ទាប់តែម៉្លោះ

ច្បាប់ពីការងារ មាត្រា ១៣៩

ការងារបន្ថែមម៉ោងត្រូវតែទទួលការអនុញ្ញាតការងារខុសពីធម្មតា និង បន្ទាប់ប៉ុណ្ណោះ ។

៦.៧.២ ការងារបន្ថែមម៉ោងត្រូវតែឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត

ប្រកាស ៨០ /៩៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
០៧/០៤(១) និង ៨៦/១១(៨)

កម្មករនិយោជិតត្រូវតែទទួលការអនុញ្ញាតអោយជ្រើសរើសថាតើត្រូវធ្វើការបន្ថែមម៉ោង ឬ មិនធ្វើ។ និយោជកមិនត្រូវដាក់ទោសទណ្ឌ ចំពោះកម្មករនិយោជិតណាដែលជ្រើសរើសមិនធ្វើការងារបន្ថែមម៉ោងនោះទេ ។

៦.៧.៣ ការតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការងារបន្ថែមម៉ោងពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ

ប្រកាស ៨០/៩៩

និយោជក ត្រូវតែទទួលការអនុញ្ញាតពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារមុនពេលផ្តល់ការងារបន្ថែមម៉ោងទៅកម្មករនិយោជិត។

៦.៧.៤ ការងារបន្ថែមម៉ោងអតិបរមា ២ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ

យោងតាមលិខិតអនុញ្ញាតការងារបន្ថែមម៉ោងដែលចេញពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ការងារបន្ថែមម៉ោងជាធម្មតាត្រូវបានកំរិត ត្រឹម២ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ ។

សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល១០/០៤

៦.៧.៥ ការបើកប្រាក់សំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោង

កម្មករនិយោជិតត្រូវតែបានទទួលប្រាក់បន្ថែមលើការងារបន្ថែមម៉ោង។ តារាងខាងក្រោម កំណត់អំពីអត្រាប្រាក់ឈ្នួល:

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៣៩ (វិសោធនកម្ម)
ប្រកាស ១០/៩៩ និង ៨០/៩៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៤/១០(៤) និង ៣៦/១១(២)

ពេលវេលាធ្វើការ	អត្រាប្រាក់ឈ្នួល
ការងារបន្ថែមម៉ោងនៅក្នុងនៅថ្ងៃច័ន្ទ ដល់ ថ្ងៃសៅរ៍ (មិនមែនការងារពេលយប់)	១៥០%
ធ្វើការបន្ថែមម៉ោងពីថ្ងៃច័ន្ទ ដល់ ថ្ងៃសៅរ៍ (ការងារពេលយប់ ២២:០០-០៥:០០)	២០០%*
ថ្ងៃអាទិត្យ	២០០%
ថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈ	២០០% (ប្រាក់ឈ្នួលធម្មតា+១០០% បន្ថែម)**

*សូមមើលកថាខ័ណ្ឌទី៦.៥ ស្តីពីការងារពេលយប់
**សូមមើលកថាខ័ណ្ឌទី៧.១ ស្តីពីការឈប់សំរាកថ្ងៃបុណ្យដោយមានប្រាក់ឈ្នួល

ដើម្បីគិតប្រាក់ឈ្នួលម៉ោងបន្ថែម ដំបូងត្រូវកំណត់អំពីអត្រាប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោង។ ការគណនានេះធ្វើឡើងតាមការប្រើរូបមន្តខាងក្រោមនេះ :

ក្នុងការអនុវត្តន៍សំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្មនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គេកំណត់យកប្រាក់ឈ្នួលគោលប្រចាំ ខែដូចកំណត់ក្នុងរូបខាងក្រោមនេះ :

$$\text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោង} = \frac{\text{ប្រាក់ឈ្នួលគោលប្រចាំខែ}}{២៦(\text{ថ្ងៃ}) \times ៨(\text{ម៉ោង})}$$

អត្រាប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោងគុណនឹងចំនួនម៉ោងការងារបន្ថែមម៉ោង និង អត្រាប្រាក់ឈ្នួលការងារបន្ថែមម៉ោង ស្មើនឹងការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមម៉ោង ។

$$\text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំម៉ោង} \times \text{ចំនួនម៉ោងធ្វើការបន្ថែមម៉ោង} \times \text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមម៉ោង} = \text{ប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមម៉ោង}$$

ឧទាហរណ៍: ការងារបន្ថែមម៉ោងសំរាប់កម្មករនិយោជិតទៀងទាត់

ម៉ាលីកាធ្វើការប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោងធ្វើការ ។ នាងរកបាន៨០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។ នៅថ្ងៃមួយនិយោជកសុំអោយនាងធ្វើការបន្ថែមចំនួនពីរម៉ោង ។

ការគិតប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោងចំនួនពីរម៉ោងរបស់ ម៉ាលីកា ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ :

$$\text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំម៉ោង} = \frac{(៨០\text{ប្រាក់ឈ្នួលគោលប្រចាំខែ})}{២៦(\text{ថ្ងៃ}) \times ៨(\text{ម៉ោង})} = ០.៣៨ \text{ ដុល្លារក្នុងមួយម៉ោង}$$

$$\text{ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោងរយៈពេលពីរម៉ោង} = ០.៣៨ \times ២\text{ម៉ោង} \times ១៥០\% = ១.១៤\text{ដុល្លារ}$$

ច្បាប់មិនមានកំណត់អោយបានច្បាស់អំពីរបៀបគណនាអត្រាប្រាក់ឈ្នួលតាមម៉ោង។ ឧទាហរណ៍ អ្នកខ្លះអះអាងថាប្រាក់រង្វាន់អតីតភាពត្រូវតែគិតទៅក្នុងការគណនារប្រាក់ឈ្នួលគោល។

៦.៧.៦ អត្រាប្រាក់ឈ្នួលការងារបន្ថែមម៉ោងសំរាប់កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង

អត្រាប្រាក់ខ្ពស់ដូចគ្នា ត្រូវតែអនុវត្តចំពោះអត្រាថ្លៃបុងសំរាប់កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង ដែលធ្វើការបន្ថែមម៉ោង។ នេះមានន័យថាកម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុងគួរទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមចំនួន៥០%សំរាប់ការងារដែលគេបំពេញក្នុងអំឡុងម៉ោងធ្វើការបន្ថែមម៉ោងធម្មតា និង ១០០% បន្ថែមសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោងពេលយប់ថ្ងៃអាទិត្យនិង ថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលយល់ឃើញថាច្បាប់មិនបានចែងអំពីរូបមន្តសំរាប់គិតអត្រាប្រាក់ឈ្នួលការងារបន្ថែមម៉ោងតែបង់ប្រាក់ឈ្នួលការងារបន្ថែមម៉ោង យោងតាមឧទាហរណ៍ដូចកំណត់ខាងក្រោមនេះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១០៨ និង ១៣៩
ប្រកាស ៨០ / ៩៩
សេចក្តីជូនដំណឹង ០១៧/០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៧៨ / ០៤

ឧទាហរណ៍: ការគណនាប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមម៉ោងសំរាប់កម្មករនិយោជិតដេរស៊ីបុង

សុភ័ណ្ណា ធ្វើផ្នែកការកាត់ ហើយទទួលប្រាក់ឈ្នួលតាមអត្រាបុង គឺ ០.៦០ដុល្លារក្នុងមួយបុង ។ ខែមួយនិយោជករលំយ៉ាងខ្លាំង ហើយសុំអោយ សុភ័ណ្ណា ធ្វើការបន្ថែមម៉ោងចំនួន ២០ម៉ោង ក្នុងខែនោះ ។

សុភ័ណ្ណា ធ្វើបាន១៥០បុងក្នុងខែនោះ ដែលធ្វើអោយគាត់ទទួលបានឈ្នួលចំនួន៦០ដុល្លារ (ដោយផ្អែកលើអត្រាបំរើមាណ០.៦០ដុល្លារក្នុងមួយបុង)។ ក៏ប៉ុន្តែ សុភ័ណ្ណា មានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងនេះ (១៥០%) សំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោងចំនួន២០ម៉ោងរបស់គាត់ ។

ការគិតប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោងចំនួន២០ម៉ោងរបស់ សុភ័ណ្ណា ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ:

$$\begin{aligned}
& ៩០ \text{ ដុល្លារ (ទឹកប្រាក់សរុបដែលបានពីការដេរស៊ីបុងសំរាប់រយៈពេល១ខែ)} \\
\text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំម៉ោង} &= \frac{\hspace{15em}}{228 \text{ (ចំនួនម៉ោងការងារក្នុងរយៈពេលខែ)}} \\
&= 0.395 \text{ ដុល្លារ}
\end{aligned}$$

$$\text{ប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោង} = \text{អត្រាប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំម៉ោង} (0.395) \times 9.5\% \times 20 \text{ ម៉ោង} = 0.75 \text{ ដុល្លារ}$$

ប្រសិនបើការងារបន្ថែមម៉ោងបានធ្វើនៅពេលយប់ ឬ ថ្ងៃអាទិត្យ អត្រាប្រាក់ឈ្នួលដែល ប្រើសំរាប់ការគិតថ្លៃឈ្នួលគួរស្មើនឹង១០០% ជំនួសអោយ៥០% ។

៦.៧.៧ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភថ្លៃអាហារសំរាប់ការងារបន្ថែមម៉ោង

កម្មករនិយោជិតដែលធ្វើការបន្ថែមម៉ោងត្រូវទទួលបាននូវប្រាក់ឈ្នួលចំនួន ២០០០រៀលក្នុង១ថ្ងៃសំរាប់អាហារ ឬ ទទួលអាហារមួយពេលដោយឥតគិតថ្លៃរៀងរាល់ថ្ងៃដែលគេធ្វើការងារបន្ថែមម៉ោង។ អាហារនេះអាចត្រូវបានផ្តល់ជូននៅពាក់កណ្តាលម៉ោង ឬ មុនចាប់ផ្តើមធ្វើការថែមម៉ោង ។

សេចក្តីជូនដំណឹង ០៤១/១១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៧៣/០៤
៨២/១២(២) និង ១៦៣/១២(២)

៧.១ ការឈប់សំរាកថ្ងៃបុណ្យសាធារណៈដោយមានប្រាក់ឈ្នួល

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារចេញប្រកាសរៀងរាល់ឆ្នាំ ដើម្បីកំណត់ថ្ងៃឈប់បុណ្យដែលមានប្រាក់ឈ្នួលនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

បើសិនជាថ្ងៃបុណ្យប៉ះពាល់ថ្ងៃអាទិត្យ កម្មករនិយោជិតអាចឈប់សំរាកនៅថ្ងៃថ្មីបន្តបន្ទាប់។ ការឈប់សំរាកនៅថ្ងៃបុណ្យមិនប៉ះពាល់ដល់រយៈពេលនៃសេវាកម្ម (អតីតភាព) ឬការកាត់បន្ថយថ្ងៃឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំដោយមានប្រាក់ឈ្នួលទេ ។

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលធម្មតាដល់កម្មករនិយោជិតសំរាប់ថ្ងៃបុណ្យ ។

និយោជកដែលធ្វើអាជីវកម្មមិនអាចបញ្ឈប់សកម្មភាពថ្ងៃបុណ្យ អាចស្នើអោយកម្មករនិយោជិតធ្វើការនៅថ្ងៃទាំងនេះបាន។ ការងារនេះត្រូវធ្វើដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។ និយោជកត្រូវតែផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិត នូវប្រាក់ឈ្នួលទៀងទាត់របស់ពួកគេបូកជាមួយនឹងចំនួនទឹកប្រាក់មួយភាគរយទៀតសំរាប់ការងារនៅថ្ងៃបុណ្យ ។ នេះមានន័យថា ពួកគេទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល១ថ្ងៃបន្ថែមទៅលើប្រាក់ឈ្នួលធម្មតារបស់ពួកគេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៦១ ១៦២ និង ១៦៤
ប្រកាស ១០/៩៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៤/១០(២) និង ៥៧/១២(៥)

ឧទាហរណ៍: ការងារនៅថ្ងៃបុណ្យ

ណារិទ្ធី ធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ទទួលបានឈ្នួល ២.៣៤ដុល្លារក្នុង១ថ្ងៃ។ នេះគឺជាដើមរំលែកបំផុត ហើយនិយោជករបស់គាត់បានសុំអោយ គាត់ធ្វើការនៅថ្ងៃបុណ្យ។ បើសិន ជា ណារិទ្ធី មិនធ្វើគាត់អាចទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលធម្មតាសំរាប់ថ្ងៃបុណ្យ (២.៣៤ដុល្លារក្នុង១ថ្ងៃ) ។ តែបើសិនជាគាត់ធ្វើការ គាត់ទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលមួយថ្ងៃទៀត (២.៣៤ដុល្លារ)។

៧.២ ការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំដោយមានប្រាក់ឈ្នួល

កម្មករនិយោជិតទាំងអស់មានសិទ្ធិឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំដោយមានប្រាក់ឈ្នួល។

កម្មករនិយោជិតពេញម៉ោងទទួលបាន ១.៥ថ្ងៃនៃការសំរាកប្រចាំឆ្នាំក្នុង១ខែ គឺស្មើនឹង១៨ថ្ងៃក្នុងមួយឆ្នាំ។ កម្មករនិយោជិតដែលធ្វើការតិចជាង ៤៨ម៉ោង ក្នុង១សប្តាហ៍ទទួលបានការសំរាកតាមមូលដ្ឋានអត្រាសមាមាត្រ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតធ្វើការបានពាក់កណ្តាលនៃពេលវេលាធ្វើការធម្មតា ពួកគេទទួលបាន ០.៧៥ថ្ងៃសំរាកប្រចាំឆ្នាំក្នុង១ខែ ។

ច្បាប់ស្តីពី មាត្រា ១៦៦-១៧០
សេចក្តីជូនដំណឹង ០១៧/០០

ចំណេញធ្វើការធម្មតា (ម៉ោងក្នុងមួយសប្តាហ៍)	ការឈប់សំរាកក្នុងមួយខែ (ថ្ងៃធ្វើការធម្មតា)
៤៨	១.៥០ ថ្ងៃ
៤០	១.២៥ ថ្ងៃ
២៤	០.៧៥ ថ្ងៃ

៧.២.១ ថ្ងៃឈប់សំរាកបន្ថែមចំពោះការងាររយៈពេលយូរ

និយោជកត្រូវតែផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិត១ថ្ងៃបន្ថែមរយៈពេលរៀងរាល់៣ឆ្នាំនៃការងារបន្តបន្ទាប់ដូចបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ ៖

ចំនួនឆ្នាំនៃការងារ	ចំនួនថ្ងៃនៃការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ
១-៣	១៨
៤-៦	១៩
៧-៩	២០

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៦៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៦២/០៤
១៥៥/០៩(១) ១១២/១០(៥) និង
៤៦/១២(៥)

៧.២.២ សិទ្ធិនៃការប្រើការឈប់សំរាក

និយោជកត្រូវតែអនុញ្ញាតអោយកម្មករនិយោជិតឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំរបស់ពួកគេនៅពេលដែលគេស្នើសុំលើកលែងតែមានមូលហេតុបន្ទាន់ជាពិសេសដែលកម្មករនិយោជិតមិនអាចឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំបាន។ កម្មករនិយោជិតមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់សិទ្ធិឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំបន្ទាប់ពីធ្វើការបានមួយឆ្នាំ។

និយោជកអាចកំណត់វិធានសមហេតុផលអំពីរយៈពេលជូនដំណឹង ដែលកម្មករនិយោជិតត្រូវផ្តល់ដំណឹងមុនពេលឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៦៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៧/០៤
៧២/១០(៣) ១១៦/១១(៧) និង
១៨១/១២(៧)

៧.២.៣ ការបើកប្រាក់ឈ្នួលជាមុន

មុនពេលឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ
និយោជកត្រូវតែផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតនូវប្រាក់ឈ្នួលដែលពួកគេត្រូវទទួលបានសិនជាពួកគេនៅធ្វើការ។

ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ពេលឈប់សំរាកប្រចាំត្រូវតែផ្អែកលើ៖

- ប្រាក់ទទួលបានជាក់ស្តែងជាមធ្យមរបស់កម្មករនិយោជិតក្នុងអំឡុងពេលមួយឆ្នាំមុនពេលឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ ឬ
- ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃដែលកម្មករនិយោជិតអាចបានទទួល ប្រសិនបើពួកគេទៅធ្វើការ ។

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលណាមួយខាងលើដែលច្រើនជាង ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៦៨
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៧/០៤
២៣/០៨(៧) ៤០/០៩(៤) និង
១៧/១២(២)

ឧទាហរណ៍: ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់ពេលឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ

សុខ បានធ្វើការនៅក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់រយៈពេល១ឆ្នាំ និង មិនដែលឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំទេ។ គាត់បានទទួលប្រាក់ឈ្នួល ៨០ដុល្លារ ក្នុង១ខែ និង តែងតែមកធ្វើការយ៉ាងទៀង ទាត់។ រួមទាំងប្រាក់រង្វាន់ គាត់ទទួលបានសរុបគឺ ១១៦៤ដុល្លារ សំរាប់រយៈពេល ១២ ខែកន្លងមក ។ បន្ទាប់ពី ១២ខែត្រឹម សុខ ទទួលបានការអនុញ្ញាតសំរាកប្រចាំឆ្នាំ ៦ថ្ងៃ ដើម្បីត្រលប់ទៅលេង ភូមិកំណើត ។

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលអោយ សុខ សំរាប់ការឈប់សំរាកជាមុន ។ ដើម្បីគិតប្រាក់ ឈ្នួលរបស់ សុខ និយោជកត្រូវតែគិតចំនួនប៉ុន្មានដែល សុខ បានទទួលជាមធ្យមក្នុង១ថ្ងៃ ក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំមុន ។

ចំនួនទឹកប្រាក់គួរតែគិតដូចខាងក្រោមនេះ៖

$$\begin{aligned}
 & ១១៦៤ \text{ ដុល្លារ (ប្រាក់ឈ្នួលនិងប្រាក់រង្វាន់សរុបក្នុងរយៈពេល១២ខែមុន)} \\
 = & \frac{\hspace{10em}}{\hspace{10em}} \\
 & ១២ \text{ (ខែក្នុង១ឆ្នាំ)} \times ២៦ \text{ (ថ្ងៃធ្វើការក្នុង១ខែ)} \\
 = & ៣.៧៣ \text{ ដុល្លារ (ចំនួនប្រាក់ឈ្នួលមធ្យមប្រចាំថ្ងៃ)}
 \end{aligned}$$

និយោជករបស់ សុខ ត្រូវតែផ្តល់អោយ សុខ ២២.៣៨ ដុល្លារ សំរាប់រយៈពេល៦ថ្ងៃ ដែល សុខ សុំច្បាប់ឈប់ ប្រចាំឆ្នាំនោះ (៣.៧៣ដុល្លារសំរាប់មួយថ្ងៃៗ ដែលគាត់ឈប់សំរាក) មុនពេលដែលគាត់ឈប់សំរាក ។

៧.២.៤ ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលជំនួសអោយការឈប់សំរាក

នៅពេលបញ្ចប់ការងារ និយោជកត្រូវតែផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតនូវប្រាក់ឈ្នួលពេញចំពោះថ្ងៃសំរាកដែល នៅសេសសល់។ ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលនេះត្រូវបានគិតដូចគ្នានឹងវិធីនៅក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៦៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៧/០៤ ១១២/១០(៤) និង

៧.២.៥ កិច្ចសន្យាព្រមព្រៀងបោះបង់ចោលការឈប់សំរាក

កិច្ចសន្យាព្រមព្រៀងណាដែលចែងថាកម្មករនិយោជិតសុខចិត្តបោះបង់សិទ្ធិឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ គឺជាកិច្ចព្រម ព្រៀងដែលគ្មានសុពលភាព ។

ទោះបីជាកម្មករនិយោជិតនៅតាមរោងចក្រនានានៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាទូទៅសុខចិត្តទទួលយកការបង់ប្រាក់ ជំនួសអោយការឈប់សំរាកក៏ដោយ ក៏កិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះគ្មានសុពលភាពដែរ បើយោងតាមបកស្រាយ ដែលមានលក្ខណៈតឹងតែង។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៦៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៧/០៤ ៤០/០៩(៤) និង

៧.២.៦ ការពន្យារពេលការឈប់សំរាក

កម្មករនិយោជិតអាចយល់ព្រមពន្យារពេលការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំ រហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃកិច្ចសន្យា។ ប៉ុន្តែ និយោជកមិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយកម្មករនិយោជិតឈប់សំរាកតិចជាង ១២ថ្ងៃក្នុង១ឆ្នាំហើយ ថ្ងៃដែលនៅសល់ ពីរយៈពេល ១២ថ្ងៃនេះមិនអាចត្រូវបានពន្យារពេលលើសពីរយៈពេល៣ឆ្នាំបន្តបន្ទាប់គ្នាបានឡើយ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលបានយល់ឃើញថា នៅពេលដែលវាមិនមែនជាកំហុសរបស់កម្មករ និយោជិត ក្នុងការ ខកខានមិនបានឈប់សំរាករយៈពេលបីឆ្នាំដូចនិយាយខាងលើនេះមិនអាចយកអនុវត្តបានទេ ។ មានន័យថា នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសន្យា កម្មករនិយោជិតរូបនោះត្រូវតែទទួលបានជាទឹកប្រាក់សំរាប់ការឈប់សំរាកប្រចាំ ឆ្នាំទាំងអស់ដែលគេមិនបានប្រើប្រាស់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៦៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៧/០៤
៤០/០៩(៤) និង ៨៩/១២(៤)

៧.៣ ការឈប់សំរាកពិសេស

កម្មករនិយោជិតអាចឈប់សំរាកពិសេសរហូតដល់ ៧ថ្ងៃ ដោយមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួនដែលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ដល់ គ្រួសាររបស់គេ។ និយោជកមិនគួរបដិសេធដោយមិនសមហេតុផលលើការឈប់សំរាកពិសេសទេ ប្រសិនបើ:

- កម្មករនិយោជិត រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
- ប្រពន្ធរបស់កម្មករនិយោជិតសំរាលកូន
- កូនរបស់និយោជិតរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
- ប្តីប្រពន្ធកូន ឬ ឪពុកម្តាយរបស់កម្មករនិយោជិតស្លាប់ ឬ ឈឺ ។

ប្រសិនបើ កម្មករនិយោជិតមិនទាន់បានប្រើការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំរបស់គេ និយោជកអាចកាត់ការឈប់ សំរាកពិសេសការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំដែលនៅក្នុងឆ្នាំនោះ ។ បើសិនជាកម្មករនិយោជិតពុំមានការឈប់សំរាក ប្រចាំឆ្នាំ និយោជកអាចត្រូវអោយកម្មករនិយោជិតធ្វើការដើម្បីកាត់សងការឈប់សំរាកពិសេស ។ តែទោះ ជាយ៉ាងណាក៏នៅតែមានការដាក់កំហិតលើចំណុចនេះផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ រយៈពេលធ្វើការសរុបមិនត្រូវបាន អោយលើសពីរយៈពេល ១០ម៉ោងក្នុង មួយថ្ងៃ ឬ ៥៤ ម៉ោងក្នុងមួយអាទិត្យឡើយ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ១៧១
ប្រកាស ៧៦/៩៨ និង ២៦៧/០១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៤៤/១២(៦)

៧.៤ ការឈប់សំរាកឈឺ

កម្មករនិយោជិតម្នាក់ៗមានសិទ្ធិឈប់សំរាកឈឺ ។ និយោជក គួរតែដាក់បញ្ចូលការឈប់សំរាកឈឺមានប្រាក់ ឈ្នួលនៅក្នុងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧១ និង
៧២
សេចក្តីជូនដំណឹង ១៤/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៦/០៣
៦៨/០៤ និង ១៥/១២(៣)

៧.៤.១ ការឈប់សំរាកឈឺដោយមានលិខិតបញ្ជាក់ពីគ្រូពេទ្យ

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ការឈប់សំរាកឈឺទៅកម្មករនិយោជករហូតដល់៦ខែ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិត៖

- អវត្តមានពីការងារដោយសារជំងឺ និង
- មានលិខិតបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវពីគ្រូពេទ្យ ។

និយោជកអាចបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតបាន ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតនោះឈប់សំរាកឈឺលើសពី៦ខែ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ៧១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៦/០៣ និង ១៥/១២(៣)

៧.៤.២ ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងពេលឈប់សំរាកឈឺ

ច្បាប់នេះមិនតម្រូវអោយផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងពេលឈប់សំរាកឈឺទេ ប៉ុន្តែតាមគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ និងយោជកគួរពិចារណាផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងពេលឈប់សំរាកឈឺដូចខាងក្រោម៖

- ១០០% នៃប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងពេលឈប់សំរាកឈឺក្នុងខែទីមួយ
- ៦០% នៃប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងខែទី២ និងទី៣ និង
- ឈប់សំរាកដោយគ្មានប្រាក់ឈ្នួល ពីខែទី៤រហូតដល់ខែទី៦ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលយល់ឃើញថាក្នុងករណីដែលកម្មករនិយោជិតត្រូវបានបញ្ជាក់ថាមានជំងឺដោយគ្រូពេទ្យដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតនិងទទួលស្គាល់តាមច្បាប់ និយោជកត្រូវតែផ្តល់ជូនកម្មករនិយោជិតនូវប្រាក់រង្វាន់ការងាររៀងទាត់ចំនួន៥ដុល្លារ ដោយគិតទៅតាមសមាមាត្រនៃចំនួនថ្ងៃដែលធ្វើការប្រចាំខែនោះ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីជូនដំណឹង
១៤/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល២៦/០៣
១៣/០៤ ៣០/០៤ ៦២/០៤ ៦៣/០៤
និង ៤២/១២(១)

៧.៥ ការសំរាកលំហែមាតុភាព

និយោជកត្រូវតែផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតដែលសំរាលកូន នូវការឈប់សំរាកលំហែមាតុភាពចំនួន ៩០ថ្ងៃ (៣ខែ) ។

និយោជកមិនអាចបញ្ឈប់កម្មករនិយោជិត៖

- ដោយសារមានផ្ទៃពោះ
- នៅពេលកំពុងឈប់លំហែមាតុភាព ឬ
- មុនពេលឈប់លំហែមាតុភាពបានឡើយ ។

និយោជកត្រូវតែអោយប្រាក់ឈ្នួលពាក់កណ្តាល និងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ ទៅកម្មករនិយោជិតដែលមានអតីតភាពការងារយ៉ាងតិចមួយឆ្នាំក្នុងអំឡុងពេលឈប់លំហែមាតុភាព ។ និយោជកគួរគិតប្រាក់ឈ្នួលដោយ

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៤៦
ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៨២-១៨៣
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល២៤/០៣
៤៩/០៤ ៨០/១០ ១១៥/០៤(១)
១៧២/១១(៧) ១១២/១១(១)
១៤៨/១២(២) និង ២៧/១២(១២)

ផ្អែកតាមមូលដ្ឋានប្រាក់ឈ្នួលមធ្យមរបស់កម្មករនិយោជិតក្នុងអំឡុងពេល ១២ខែ មុនពេលសំរាកលំហែ មាតុភាព មិនមែនផ្អែកតាមប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ឬ ប្រាក់ឈ្នួល គោលទេ ។

អំឡុងពេល២ខែដំបូង បន្ទាប់ពីត្រឡប់មកពីការឈប់លំហែមាតុភាព កម្មករនិយោជិតអាចត្រូវតម្រូវអោយធ្វើតែ ការងារស្រាលៗប៉ុណ្ណោះ ។

ឧទាហរណ៍: ការឈប់លំហែមាតុភាព

សុខា បានធ្វើការនៅរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់អស់រយៈពេល២ឆ្នាំ មុនពេលមានផ្ទៃពោះ ។ ប្រាក់ឈ្នួល គោលរបស់នាងគឺ ៨០ដុល្លារ ហើយប្រាក់រង្វាន់អតីតភាពការងារនាងគឺ ៣ដុល្លារ។ នាងបានមកធ្វើការយ៉ាង ទៀងទាត់ ដូច្នោះនាងតែងតែទទួលបានប្រាក់រង្វាន់១០ដុល្លារ និង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀតប្រសិនបើមាន ។ ប្រាក់ ឈ្នួល និង ផលប្រយោជន៍ទាំងអស់របស់នាងគឺ ស្មើនឹង ១២០០ដុល្លារ ក្នុងរយៈពេល១២ខែកន្លងមកនេះ ។

ដោយសារនាងបានធ្វើការលើសពី១ ឆ្នាំ *សុខា* មានសិទ្ធិទទួលបានការឈប់លំហែមាតុភាព ៩០ ថ្ងៃ និងប្រាក់ ឈ្នួលពាក់កណ្តាល។ ចំនួនប្រាក់ឈ្នួលនេះត្រូវបានគិតដូចខាងក្រោមនេះ ៖

$$១២០០ដុល្លារ (ចំនួនប្រាក់ឈ្នួល និងផលប្រយោជន៍សរុបរយៈពេល១២ខែកន្លងមក)$$

$$= \frac{1200}{12} \text{ (ចំនួនខែនៅក្នុង១ឆ្នាំ)}$$
$$= 100 \text{ ដុល្លារ}$$

និយោជក ត្រូវ**៧** បើកចំនួនទឹកប្រាក់ដែលរកបានប្រចាំខែ គុណនឹង៥០% = ៥០ដុល្លារ និងបើក ប្រាក់ឈ្នួល ចំនួននេះអោយ *សុខា* រៀងរាល់ខែក្នុងអំឡុងពេលដែលនាងកំពុងឈប់លំហែមាតុ ភាព

៧.៦ ការសំរាកបំបៅកូន

រយៈពេលឆ្នាំទី១នៃជីវិតរបស់កូន ម្តាយមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឈ្នួល ក្នុងពេលសំរាកបំបៅកូនក្នុងម៉ោង ធ្វើការ។ ម្តាយអាចចែកការសំរាកនេះជា២វគ្គ ដែលមួយវគ្គៗអាចមានរយៈពេល៣០នាទី (ឧទាហរណ៍ដូចជា ៣០នាទីក្នុងម៉ោងធ្វើការពេលព្រឹក និង៣០នាទីក្នុងម៉ោងធ្វើការពេលរសៀល) ។ ពេលវេលាច្បាស់លាស់ នៃការសំរាកបំបៅកូន គួរតែត្រូវបានព្រមព្រៀងរវាងម្តាយ និង និយោជករបស់នាង ។ ប្រសិនបើគ្មានការព្រម ព្រៀងទេនោះ ការសំរាកនេះគួរតែត្រូវយកម៉ោងពាក់កណ្តាលពេលនៃរយៈពេលម៉ោងធ្វើការវេននីមួយៗ។ ច្បាប់មិនអនុញ្ញាតអោយមានការផ្តល់ទឹកដោះគោ ឬ ការបង់ប្រាក់ជំនួសអោយការសំរាកបំបៅកូនជាដាច់ខាត ។ ការសំរាកបំបៅកូន គឺជាការសំរាកបន្ថែមលើការសំរាកធម្មតាដែលកម្មករនិយោជិតបានទទួល។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៨៤-១៨៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
០៥/០៣
៩៤/០៤(១១) ០៨/០៧(៧)
៧៥/០៩(៤) និង ១៧/១០(១២)

៧.៧ បន្ទប់បំបៅកូន

និយោជកដែលជួលស្រ្តីធ្វើការយ៉ាងតិច ១០០នាក់ ត្រូវរៀបចំអោយមានបន្ទប់បំបៅកូន ។
ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលរកឃើញថាច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្តល់ទឹកដោះគោ
ការបង់ប្រាក់ជំនួសអោយការសំរាកបំបៅកូនទេ ។

ឬ

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៨៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៦៣/០៤ ៦៨/០៤ ៥៦/១១(១) និង
៧៤(៤)

៧.៨ ទារកដ្ឋាន

និយោជកដែលជួលស្រ្តីអោយធ្វើការយ៉ាងតិច ១០០នាក់ ត្រូវរៀបចំអោយមានទារកដ្ឋានមួយ ។
បើសិនជានិយោជកពុំមានលទ្ធភាពរៀបចំទារកដ្ឋានសំរាប់ក្មេងដែលមានអាយុលើសពី១៨ខែបានទេ
និយោជកនោះត្រូវតែចេញសោហ៊ុយទាំងនោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៨៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៦៣/០៤
៥៦/១១(១) ០៤/១៦(៦) និង
៩៨/១២(៥)

៨.១ លក្ខណៈទូទៅ

និយោជកត្រូវតែធានាអោយបានថាកន្លែងធ្វើការមានសុវត្ថិភាព សុខភាព និង អនាម័យ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៣ ២២៨-២៣០

៨.២ គិលានដ្ឋាន និង ការសង្គ្រោះបឋម

និយោជកដែលប្រើកម្មករនិយោជិតយ៉ាងតិច៥០នាក់នៅកន្លែងធ្វើការមួយ ត្រូវតែរៀបចំអោយមានគិលានដ្ឋានមួយ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៤២ ២៤៤ ប្រកាស ៣៣០/០០

៨.២.១ ទីកន្លែង និង ទំហំគិលានដ្ឋាន

គិលានដ្ឋាន ត្រូវតែនៅជិតកន្លែងធ្វើការ និង :

- ងាយចេញចូល
- ស្អាតបាត
- ឆ្ងាយពីសំលេងលាន់ខ្លាំង ធ្នូលី និងសំរាម
- មានខ្យល់អាកាសល្អ
- យ៉ាងតិចមានទំហំ២០ម៉ែត្រការ៉េ និង
- ផ្តល់កន្លែងដាច់ដោយឡែកសំរាប់កម្មករនិយោជិតស្ត្រី។

ប្រកាស ៣៣០/០០ ប្រការ ២ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៣/០៣

៨.២.២ ចំនួន និង គុណសម្បត្តិរបស់កម្មករនិយោជិតសុខាភិបាល

ចំនួនបុគ្គលិក ដែលតម្រូវអោយមាននៅក្នុងគិលានដ្ឋាន គឺផ្អែកទៅលើចំនួនកម្មករនិយោជិត ដូចបានកំណត់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

ប្រកាស ៣៣០/០០ប្រការ ៣ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៣៥/១១(៩) និង ២២៤/១២(៦)

ចំនួនកម្មករនិយោជិត	ចំនួនគិលានុប្បដ្ឋាក ឬ គិលានុដ្ឋាយិកា ដែលត្រូវប្រចាំការ	ចំនួនគ្រូពេទ្យ	ចំនួនម៉ោងរបស់ គ្រូពេទ្យ ក្នុងមួយវេន៨ ម៉ោង
៥០-៣០០	១	វេជ្ជបណ្ឌិត១ឬគ្រូពេទ្យមធ្យម១	២ម៉ោង
៣០១-៦០០	១	វេជ្ជបណ្ឌិត១	២ម៉ោង
៦០១-៩០០	២	វេជ្ជបណ្ឌិត១	៣ម៉ោង
៩០១-១៤០០	២	វេជ្ជបណ្ឌិត១	៤ម៉ោង
១៤០១-២០០០	២	វេជ្ជបណ្ឌិត១	៦ម៉ោង
ច្រើនជាង២០០០	៣	វេជ្ជបណ្ឌិត១	៨ម៉ោង

បុគ្គលិកនៅក្នុងគិលានុដ្ឋានត្រូវមានវត្តមានក្នុងរយៈពេលម៉ោងការងារដាច់លាប់ និង ការងារ បន្ថែមម៉ោង ។

៨.២.៣ ពេទ្យការងារ

ច្បាប់ការងារផ្តល់ជូនពេទ្យការងារនូវតួនាទីយ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងទឹកដីធ្វើការ។ ពេទ្យការងារត្រូវ៖

- ផ្តល់ដំបូន្មានផ្នែកអនាម័យ និងសន្តិសុខការងារក្នុងកន្លែងការងារ
- រក្សាអាថ៌កំបាំងវិជ្ជាជីវៈ និង អាថ៌កំបាំងបច្ចេកទេសបែបផែនផលិតរបស់សហគ្រាស
- បង្កាសុខភាពកម្មករនិយោជិតអោយផុតពីគ្រោះថ្នាក់ការងារវិជ្ជាជីវៈ និង ជំងឺឆ្លងផ្សេងៗ
- ពិនិត្យព្យាបាលបឋមដល់កម្មករនិយោជិតដែលឈឺផ្សេងៗពេលបំពេញការងារមុនពេលបញ្ចូលទៅមន្ទីរពេទ្យ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៣៩ និង២៤០
ប្រកាស ១៣៩០/០១

៨.២.៤ ឧបករណ៍ពេទ្យ និង ឌីសថ

គិលានុដ្ឋានត្រូវតែមាន៖

- តុមួយ
- កៅអី៣
- ទូឯកសារ១
- ទូឌីសថ
- យ៉ាងតិចគ្រែ២ ដោយមានពួក និងកំរាលពួក
- ឧបករណ៍សំលាប់មេរោគ និង
- ឌីសថនិងឧបករណ៍ដែលចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ។

ប្រកាស ៣៣០/០០ប្រការ ៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២២៤/១២(៦)

៨.២.៥ ចំនួនគ្រែអ្នកជំងឺ

និយោជកដែលប្រើកម្មករនិយោជិតលើសពី ៥០នាក់ នៅកន្លែងធ្វើការត្រូវមានគ្រែអ្នកជំងឺនៅក្នុង ឬ នៅជិត គិលានដ្ឋាន។ ចំនួនគ្រែត្រូវតែមានចំនួនស្មើនឹង ២% នៃចំនួនកម្មករនិយោជិត រហូតដល់មានចំនួន អតិបរមា ២០គ្រែ។

ប្រកាស ៣៣០/០០ប្រកាស ១ ប្រកាស៤ និងប្រកាស ៥

ចំនួនបង្គន់អនាម័យ	គ្រែ
៥០-២០០	២
៥០០	១០
ច្រើនជាង១០០០	២០

៨.៣ បង្គន់បង្គន់អនាម័យ

និយោជកត្រូវតែផ្តល់បង្គន់អនាម័យដែលស្អាតបាតដល់កម្មករនិយោជិត ។

ប្រកាស ០៥២/០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៣១/១២(៦) និង ៣៤/១២(៤)

៨.៣.១ ចំនួនបង្គន់អនាម័យ

និយោជកត្រូវផ្តល់បង្គន់អនាម័យដោយឡែកពីគ្នារវាងកម្មករនិយោជិតប្រុស និងកម្មករនិយោជិតស្រី ដោយយោងតាមចំនួនដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ចំនួនកម្មករនិយោជិត (ប្រុស ឬ ស្រី)	ចំនួនបង្គន់អនាម័យ
១-១៥	១
១៦-៣៥	២
៣៦-៥៥	៣
៥៦-៨០	៤
៨១-១១០	៥
១១១-១៥០	៦
១៥១-១០០០	បន្ថែម១សំរាប់មនុស្ស៥០នាក់
លើសពី១០០០នាក់	បន្ថែម១សំរាប់មនុស្ស៧០នាក់

៨.៣.២ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសំរាប់បង្គប់អនាម័យ

បង្គប់អនាម័យនីមួយៗត្រូវតែ:

- មានកំរាលក្រោម និង ជញ្ជាំងមិនជ្រាទឹក
- មានទ្វារដែលបិទដោយមានគន្លឹះខ្លាស់ពីក្នុង
- មានជញ្ជាំងដែលលាបពណ៌ស្រាលៗ
- មានពន្លឺគ្រាប់គ្រាន់
- នៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ ឬ មានតាក តភ្ជាប់ទៅកន្លែងធ្វើការ
- មានសាប៊ូ និង ទឹកគ្រប់គ្រាន់
- សំអាតយ៉ាងតិច១ដងក្នុង១ថ្ងៃ និង
- មានប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកយ៉ាងសមស្រប ។

៨.៣.៣ បង្គប់អនាម័យសំរាប់កម្មករនិយោជិតស្រ្តី

សហគ្រាសណាមួយដែលមានកម្មករនិយោជិតស្រ្តីយ៉ាងតិច១០០នាក់ ត្រូវតែមានបង្គប់អង្គុយផ្ទាល់មួយ សំរាប់រៀងរាល់ស្រ្តី៥០នាក់ ។

៨.៤ ទឹកផឹក

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ទឹកផឹកមានសុវត្ថិភាពអោយបានគ្រប់គ្រាន់ដល់កម្មករនិយោជិត ដែលធ្វើការនៅក្នុងសហគ្រាស ។

ប្រកាស០៥៤/០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៤៣/០៩(២) ៧២/១០(៤) និង

៨.៤.១ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសំរាប់ទឹកផឹកស្អាតដែលមានសុវត្ថិភាព

ទឹកផឹកត្រូវតែដាក់នៅក្នុងធុងស្អាតដែលមានគំរូបិទជិត និង មានចំពូយបង្ហូរទឹកមួយពីខាងក្រោម ។ និយោជកត្រូវតែផ្តល់ពែង ដែលមានអនាម័យសំរាប់ផឹកទឹក ។

៨.៤.២ កន្លែងដាក់ទឹក

ធុងទឹកត្រូវតែនៅជិតកន្លែងធ្វើការរបស់កម្មករនិយោជិត ។

៨.៤.៣ គ្រឿងស្រវឹង

គ្មាននរណាម្នាក់អាចនាំយកគ្រឿងស្រវឹងទៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ ឬ ផ្តល់គ្រឿងស្រវឹងទៅកម្មករនិយោជិតក្នុងម៉ោងធ្វើការបានទេ ។

៨.៥ កន្លែងអង្គុយ

និយោជកត្រូវតែផ្តល់កៅអីដែលសមរម្យនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការនីមួយៗសំរាប់អោយកម្មករនិយោជិតប្រើប្រាស់។

ប្រកាស០៥៣/០០

៨.៥.១ ចំនួនកៅអីនៅក្បែរកន្លែងធ្វើការ

ទោះជាការងារមិនអាចធ្វើដោយអង្គុយបានក៏ដោយ និយោជកត្រូវតែមានកៅអីនៅជិតកន្លែងធ្វើការសំរាប់កម្មករនិយោជិតប្រើប្រាស់នៅពេលដែលពួកគេត្រូវការ ។

៨.៥.២ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង

វិធានទាំងឡាយស្តីពីការប្រើកៅអីអាចសរសេរបញ្ចូលនៅក្នុងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងបាន ។

៨.៦ សំលេង

កំរិតសំលេងអតិបរមានៅក្នុងកន្លែងធ្វើការមានកំណត់នៅក្នុងអនុក្រិត ៤២/០០ ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

អនុក្រិត ៤២/០០
ប្រកាស១៣៨/០៣

កំរិតសំលេង (dB (A))	រយៈពេលអតិបរមា (ម៉ោង)
៧៥	៣២
៨០	១៦
៨៥	៨
៩០	៤
៩៥	២
១០០	១
១០៥	០.៥
១១០	០.២៥
១១៥	០.១២៥

យោងទៅតាមអនុក្រិតលេខ ៤២/០០ និយោជកត្រូវតែផ្តល់នូវការការពារសំលេងខ្លាំង ទៅកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើការ នៅក្នុងកំរិតសំលេងលើសពី ៨០ dB (A) ។ ដោយយោងទៅតាមប្រកាស ១៣៨/០៣ កំរិតសំលេងគឺ ៨៥ dB(A) ។

៨.៧ ខ្យល់អាកាស កំដៅ និង ការធ្វើអោយមានខ្យល់ចេញចូល

អនុក្រឹត្យ ៤២/០០
ប្រកាស ១២៥/០១ និង១៤៧/០២

៨.៧.១ ខ្យល់អាកាស

អនុក្រឹត្យ ៤២/០០ ចែងអំពីកំរិតជាតិគីមីអតិបរមានៅក្នុងលំហអាកាស។

អនុក្រឹត្យ ៤២ / ០០

៨.៧.២ កំដៅ និង ការធ្វើអោយមានខ្យល់ចេញចូល

និយោជកត្រូវតែធានាថាសីតុណ្ហភាពនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការគឺសមស្របសំរាប់កម្មករនិយោជិត។ នៅរោងចក្រ ឬ រោងជាងត្រូវមានលំហអាកាសយ៉ាងតិច ១០ម៣ សំរាប់កម្មករនិយោជិតគ្រប់គ្នា។ និយោជកត្រូវតែមាន ទែម៉ូម៉ែត (ឧបករណ៍វាស់សីតុណ្ហភាព) នៅក្នុងកន្លែងធ្វើការដើម្បីតាមដានសីតុណ្ហភាព ។

ប្រកាស ១២៥/០១ និង ១៤៧/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៨៦/១១(១០)

៨.៧.៣ ការធ្វើការក្នុងតំបន់ដែលខ្យល់ចេញចូលមានកំរិត

ក្នុងករណីកម្មករនិយោជិតត្រូវតែធ្វើការនៅក្នុងកន្លែងដែលខ្យល់ចេញចូលមានកំរិត (ដូចជាក្នុងរូងភ្នំ ក្រោមដី ឬ ក្នុងបំពង់ស៊ីឡាំងធំ) និយោជកត្រូវតែធានាថា កម្មករនិយោជិតអាចទទួលបានខ្យល់បរិសុទ្ធយ៉ាងតិច ៣០ម៣ ចំពោះកម្មករនិយោជិតម្នាក់ៗ ក្នុង១ម៉ោង។

ប្រកាស១៣៩/០៣

៨.៨ ពន្លឺ

និយោជកត្រូវតែធានាថា មានពន្លឺធម្មជាតិ ឬ ពន្លឺសិប្បនិម្មិត គ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ ដើម្បីអោយកម្មករនិយោជិតអាចមើលឃើញច្បាស់ ដោយគ្មានការលំបាកចំពោះភ្នែករបស់ពួកគេ ។ ប្រកាស ៤៨៤/០៣ កំណត់ពីកំរិតពន្លឺ (គិតជាលុច (Lux)) សំរាប់ប្រភេទផ្សេងៗគ្នានៃកន្លែងធ្វើការ ។

ប្រកាស៤៨៤/០៣

៨.៩ ការលើកដាក់ទង្វែរដោយកំលាំងពលកម្ម

និយោជកត្រូវចៀសវាងកុំអោយមានការលើកដាក់ដោយកំលាំងពលកម្មដែលអាចបណ្តាលអោយមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពកម្មករនិយោជិត ពិសេសបើសិនជាការងារនោះអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ឆ្អឹងខ្នងរបស់ពួកគេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៣០
ប្រកាស ១៣៩/០៣
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៨៦/១១(៤)

៨.៩.១ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ

ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីដែលទើបតែសំរាលកូនរួច រលូតកូន ឬ រំលូតកូនរួច ក្នុងរយៈពេល២ខែដំបូងមិនត្រូវលើកដាក់ទំងន់លើសពី ៥ គ.ក្រ ទេ ។

៨.៩.២ ទំនប់អតិបរមា

កម្មករនិយោជិតអាចលើកដាក់ទំនប់ធ្ងន់អតិបរមាដូចមានរៀបរាប់ក្នុងតារាងក្រោមនេះ ។

	ប្រុស		ស្រ្តី	
	១៥ឆ្នាំៗ	១៨ឆ្នាំៗ	១៥ឆ្នាំៗ	១៨ឆ្នាំៗ
លើកដាក់ទំនប់ផ្ទាល់	១២ គ.ក្រ	៥០គ.ក្រ	៦ គ.ក្រ	២៥ គ.ក្រ
រទេះរុញកង់មួយ	៣២ គ.ក្រ	៨០គ.ក្រ	ហាម	៤០ គ.ក្រ
រទេះរុញកង់បី ឬ បួន	៤៨ គ.ក្រ	១២០គ.ក្រ	២៤ គ.ក្រ	៦០ គ.ក្រ

៨.១០ ឧទាហរណ៍អំពីវិធានការដាក់លាក់ពាក់ព័ន្ធនៅលើសុខភាព និង សុវត្ថិភាព

ដើម្បីធ្វើអោយសុខភាព និង សុវត្ថិភាព មានភាពកាន់តែល្អប្រសើរឡើង និង ដើម្បីការពារគ្រោះថ្នាក់ការងារនិយោជកគួរតែចាត់វិធានការដាក់លាក់ដូចជា:

លំហាអាភាស

- ដំឡើង និង ថែរក្សាប្រព័ន្ធខ្យល់ចេញចូលនិងបន្ថយកំដៅ
- វាស់ស្ទង់សីតុណ្ហភាពជាប្រចាំ
- ធ្វើការកាត់បន្ថយធ្ងន់

អាហារផ្លាស់

- រក្សាបរិមាណទទួលបានអាហាររួមទាំងកំរាលឥដ្ឋ ចង្ក្រាន កន្លែងបំផើការ និង ជុំវិញឱ្យ បានស្អាត និង មានអនាម័យ
- ធានាថា អាហារត្រូវបានរៀបចំ និង ចម្អិនត្រឹមត្រូវ
- ធានាថា អាហារមានគុណភាព និង តម្លៃសមរម្យ

សារធាតុគីមី

- ស្តុបសារធាតុគីមីនៅក្នុងកន្លែងបិទជិតដោយឡែកពីកន្លែងធ្វើការ
- ធុងដាក់សារធាតុគីមីត្រូវមានបិទជិតសញ្ញាអោយបានច្បាស់ជាភាសាខ្មែរ (និងភាសាដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធ)
- ដំឡើងឧបករណ៍ធ្វើអោយមានខ្យល់អាកាសចេញចូលក្នុងរោងចក្រនៅកន្លែងដែលមានប្រើសារធាតុគីមី
- ចែកកន្លែងដែលប្រើសារធាតុគីមីនៅក្នុងរោងចក្រឱ្យដាច់ដោយឡែកពីកន្លែងធ្វើការ
- ហ្វឹកហ្វឺនកម្មករនិយោជិតពីរបៀបធ្វើការជាមួយសារធាតុគីមី
- ផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតនូវសំលៀកបំពាក់ការពារ (ដូចជាស្រោមអនាម័យ) និង ឧបករណ៍(ដូចជាវ៉ែនតា ឬ ម៉ាស់ពាក់មុខ)

ការហ្វឹកហ្វឺន

- ហ្វឹកហ្វឺនពីការគេចភាពអាសន្នអោយបានទៀងទាត់

ច្រកទ្វារចេញពេលមានអាសន្ន

- ដំឡើង និង ដាក់សញ្ញាច្រកចេញ
- រក្សាច្រកទ្វារនោះអោយងាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ និង មិនចាក់សោរ

បំពង់ពន្លត់អគ្គិភ័យ

- ដំឡើងបំពង់ពន្លត់អគ្គិភ័យអោយបានគ្រប់គ្រាន់ និង ធានាអោយបានថាបំពង់ទាំងនោះ ងាយស្រួលនឹងយកប្រើប្រាស់
- សាកល្បងបំពង់ពន្លត់អគ្គិភ័យជាទៀងទាត់។

សង្គ្រោះបឋម

- ផ្តល់អោយមានប្រអប់ដាក់ថ្នាំព្យាបាលបឋមអោយគ្រប់គ្រាន់ និង ធ្វើអោយប្រាកដថា កម្មករនិយោជិតមានភាពងាយស្រួលក្នុងការយកមកប្រើប្រាស់ ។
- ពិនិត្យមើលរបស់របរនៅក្នុងប្រអប់ដាក់ថ្នាំព្យាបាលបឋមអោយបានទៀងទាត់ ។

ម៉ាស៊ីន

- ជំឿនម៉ាស៊ីននៅមានសុវត្ថិភាព និង ថែទាំអោយបានល្អ
- ដាក់អោយមានរបាំងការពារមូលសំរាប់ម៉ាស៊ីនដេរ
- ជំឿន និង ថែទាំប្រព័ន្ធ និង ខ្សែអគ្គីសនីអោយមានសុវត្ថិភាព
- បិទផ្លាកសញ្ញាសុវត្ថិភាពនៅពីលើប្រអប់បិទ/បើកអគ្គីសនី។

សំលេង

- វាស់ស្ទង់កំរិតសំលេង
- ផ្តល់ប្រដាប់ការងារសំលេងទៅកម្មករនិយោជិត ដែលធ្វើការនៅកន្លែងធ្វើការដែលមាន សំលេងខ្លាំង

អនាម័យ

- ជូនដល់បង្គន់អនាម័យ និង ទ្វារបង្គន់អនាម័យដែលខូច
- ដាក់ផ្លាកសញ្ញាសំរាប់បុរសនិងស្ត្រីនៅទ្វារបង្គន់អនាម័យ
- ផ្តល់ប្រដាប់ប្រដាសំរាប់លាងសំអាតនៅជិតបង្គន់អនាម័យ

ផ្លូវដើរ

- ដាក់ផ្លាកសញ្ញាផ្លូវដើរអោយច្បាស់ និង រក្សាផ្លូវដើរទាំងនោះកុំអោយមានវត្ថុ និង សំរាមនៅទើសទែង ។

៩.១ តើអ្វីជាគ្រោះថ្នាក់ការងារ?

គ្រោះថ្នាក់ ឬ ជំងឺដែលចាត់ទុកថាទាក់ទងនឹងការងារ គឺជាគ្រោះថ្នាក់ឬ ជំងឺដែលកើតឡើងចំពោះកម្មករនិយោជិត:

- ដោយសារធ្វើការ
- ក្នុងម៉ោងធ្វើការ ឬ
- ពេលពួកគេកំពុងធ្វើដំណើរដោយត្រង់ពីផ្ទះទៅធ្វើការ ឬ ពីកន្លែងធ្វើការទៅផ្ទះ

គ្រោះថ្នាក់អាចចាត់ទុកថាទាក់ទងនឹងការងារ ទោះបីវាជាកំហុសរបស់អ្នកណាក៏ដោយ ។ ជំងឺវិជ្ជាជីវៈក៏ចាត់ទុកថា ជាគ្រោះថ្នាក់ការងារដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៤៨ និង ២៥៧
ប្រកាស ២៤៣/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១០១/០៨ (១ និង ២) និង ១០០/០៩(១)

៩.២ ការទទួលខុសត្រូវរបស់និយោជកក្នុងការទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ការងារ

និយោជកត្រូវតែទទួលខុសត្រូវឬចាត់អោយអ្នកមានអ្នកទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការការពារមិនអោយមានគ្រោះថ្នាក់ការងារកើតឡើង។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២២៩-២៣០ និង ២៥០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៩៦/១០(៩)

៩.៣ ភារកិច្ចរបស់និយោជកបន្ទាប់ពីគ្រោះថ្នាក់ការងារកើតឡើង

ពេលដែលកម្មករនិយោជិតមានគ្រោះថ្នាក់និយោជកត្រូវតែ:

- ផ្តល់ការសង្គ្រោះបឋម
- រក្សាទិដ្ឋភាពនៃកន្លែងកើតហេតុ
- ផ្តល់ឯកសារពាក់ព័ន្ធនៅគណៈកម្មការអង្កេតគ្រោះថ្នាក់ការងារ
- អនុញ្ញាតអោយសាក្សីរាយការណ៍ជូនទៅគណៈកម្មការអង្កេតគ្រោះថ្នាក់ការងារ
- ចេញផ្លូវចំណាយសំរាប់ការងារស្រាវជ្រាវពីគ្រោះថ្នាក់នោះ និង សំរាប់ការវិភាគបច្ចេកទេសហើយនិង
- ចាត់វិធានការការពារគ្រោះថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ មិនអោយកើតឡើងសារជាថ្មីម្តងទៀតនាពេលអនាគត។

ប្រកាស២៤៣/០២

៩.៤ ការជូនដំណឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់ការងារ

និយោជក ត្រូវតែជូនដំណឹងទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីគ្រោះថ្នាក់ការងារមិនអោយលើសពី ៤៨ម៉ោង បន្ទាប់ពីគ្រោះថ្នាក់កើតឡើង ។

ប្រកាស២៤៣/០២

៩.៥ ការប៉ះប៉ូវសុខចំពោះគ្រោះថ្នាក់ការងារ

និយោជក ត្រូវចេញថ្លៃចំណាយលើការព្យាបាល និង ការថែទាំសុខភាពរបស់កម្មករនិយោជិតដែលទទួលបានគ្រោះថ្នាក់ការងារ។

និយោជកត្រូវប៉ះប៉ូវសងទៅកម្មករនិយោជិតដែលបានបង់សមត្ថភាពការងារមួយរយៈ ឬ ជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ ស្លាប់ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ការងារ។

ចំពោះកម្មករនិយោជិតណាដែលធ្វើអោយមានគ្រោះថ្នាក់ដោយចេតនា ពុំមានសិទ្ធិទទួលបានការប៉ះប៉ូវ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៥២-២៥៥
ប្រកាស ២៤៣/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៩៦/១០(១០) និង ៣១/១២(១៣)

៩.៥.១ ការចំណាយលើការព្យាបាល

និយោជក ត្រូវចេញថ្លៃចំពោះថ្លៃចំណាយលើការព្យាបាលសំខាន់ៗ របស់កម្មករនិយោជិតដែលទទួលបានគ្រោះថ្នាក់ការងាររួមទាំងថ្លៃឌីសថ ថ្លៃព្យាបាល និង ការចំណាយលើមន្ទីរពេទ្យ ការធ្វើ អវៈយវៈ សិប្បនិម្មិត និង ការផ្តល់ជំនួយសំរាប់ហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈឡើងវិញ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៥៤
ប្រកាស ២៤៣/០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៣/០៧(២)

៩.៥.២ ការបាត់បង់សមត្ថភាពការងារមួយរយៈ

កម្មករនិយោជិតដែលបាត់បង់សមត្ថភាពការងារមួយរយៈដោយសារគ្រោះថ្នាក់ការងារមានសិទ្ធិ:

- ទទួលប្រាក់ឈ្នួលធម្មតាសំរាប់ថ្ងៃដែលមិនបានធ្វើការ (កាលណា ការបាត់បង់សមត្ថភាពនោះមានរយៈពេលយ៉ាងយូររំលងគ្រឹម ៤ថ្ងៃ ឬ តិចជាង) និង
- ទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភ (ស្មើនឹងប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃ) ពីថ្ងៃទី៥ រហូតដល់ពេលដែលកម្មករនិយោជិតលិខិតបញ្ជាក់ថាអាចធ្វើការឡើងវិញ ដែលចេញដោយគ្រូពេទ្យជាផ្លូវការ ដែលទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ (បើកាលណា ការបាត់បង់សមត្ថភាពមានរយៈពេល៥ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ ឬ ច្រើនជាងនេះ) ។

ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃ ត្រូវគិតដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យមរបស់កម្មករ និយោជិតក្នុងខែមុនពេលទទួលបានរបួស (រួមទាំងប្រាក់បន្ថែមម៉ោង និង ប្រាក់រង្វាន់ផ្សេងៗទៀត)

វិធានខាងលើ ក៏អាចអនុវត្តចំពោះកម្មករនិយោជិតដែលបាត់បង់សមត្ថភាពការងារជាអចិន្ត្រៃយ៍ផងដែរ ប៉ុន្តែតែចំពោះអ្នកដែលអសមត្ថភាពមានអត្រាតិចតួចជាង ២០% ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៥៤
ប្រកាស ២៤៣/០២ ប្រការ ៨
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៣១/១២(១៣)

៩.៥.៣ ការបាត់បង់សមត្ថភាពការងារជាអចិន្ត្រៃយ៍

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៥៣
ប្រកាស ២៤៣/០២ ប្រការ ៩

កាលណាគ្រោះថ្នាក់ការងារបណ្តាលអោយបាត់បង់សមត្ថភាពការងារជាអចិន្ត្រៃយ៍ កម្មករនិយោជិត ត្រូវតែមាន វេជ្ជបណ្ឌិតវាយតម្លៃលើភាគរយនៃអសមត្ថភាពរបស់គេ ។ ប្រសិនបើអសមត្ថភាពត្រូវបានកំរិតថា ២០% ឬ ច្រើនជាងនេះកម្មករនិយោជិតមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់ឆ្នាំ ជាសំណងជំងឺចិត្ត ។ សំណងជំងឺចិត្តត្រូវ បានគិតដូចខាងក្រោម:

អត្រាបាត់បង់សមត្ថភាព ៥០%

- $9/12 \times [(ប្រាក់ឈ្នួលជាក់ស្តែងប្រចាំឆ្នាំ) \times (%អសមត្ថភាព)]$

អត្រាបាត់បង់សមត្ថភាពលើសពី ៥០%

- $(ប្រាក់ឈ្នួលរកបានជាក់ស្តែងប្រចាំឆ្នាំ) \times [(25\%) + (9.5 \times (%អសមត្ថភាព - 50\%))]$

កាលណាគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលអោយបាត់បង់សមត្ថភាពដែលតម្រូវអោយមានការថែទាំជាប្រចាំពីជនដទៃ ការប៉ះប៉ូវត្រូវបន្ថែម ៥០% ទៀត ។

ឧទាហរណ៍: សំណងចំពោះការងាររបួសក្នុងការងារ

សុខ ទទួលបានរងរបួសដោយសារម៉ាស៊ីនកាត់នៅរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ដែលគាត់ធ្វើការ ។ ជា លទ្ធផលវាធ្វើអោយភ្នែកម្ខាងរបស់គាត់មើលលែងឃើញ។ វេជ្ជបណ្ឌិតបញ្ជាក់ថា គាត់ពិការភ្នែកជាអចិន្ត្រៃយ៍ ៣០% ។

គាត់បានទទួលប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ៨០ ដុល្លារក្នុង ១ខែ។ ប៉ុន្តែគាត់ធ្វើការបន្ថែមម៉ោងយ៉ាងច្រើន និង តែងតែទៅធ្វើការយ៉ាងទៀងទាត់ ដោយរួមទាំងប្រាក់រង្វាន់ និង ម៉ោងបន្ថែមគាត់បានទទួលសរុប ១៣៥៣.៦០ដុល្លារក្នុងរយៈពេល ១២ខែ មុនគាត់ទទួលបានរងរបួស ។

សុខមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងដូចខាងក្រោមនេះ៖

$$9/12 \times [(ប្រាក់ដែលរកបានជាក់ស្តែងប្រចាំឆ្នាំ ១៣៥៣.៦០ដុល្លារ) \times (%បាត់បង់សមត្ថភាពការងារ ៣០\%)]$$

= ២០៣.០៥ ដុល្លារ ក្នុង១ឆ្នាំ

៩.៥.៤ គ្រោះថ្នាក់ការងារបណ្តាលអោយស្លាប់

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៥៣
ប្រកាស២៤៣/០២ ប្រការ ១១

ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតម្នាក់ស្លាប់ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ការងារ និងយោជកត្រូវចេញថ្លៃចំណាយលើពិធីបុណ្យសព និង ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រចាំឆ្នាំ (ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំ) ទៅគ្រួសាររបស់កម្មករនិយោជិតដែលស្លាប់នោះ។ ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបង់សំរាប់ពិធីបុណ្យសពត្រូវតែយ៉ាងហោចណាស់ស្មើនឹង ៩០ដង នៃចំនួនប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យម ឬ ស្មើនឹងប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិតនោះចំនួនបីខែ។ ចំនួនប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំ គឺផ្អែកលើភាគរយនៃប្រាក់ឈ្នួលគោលប្រចាំឆ្នាំរបស់កម្មករនិយោជិតនោះ ។

សមាជិកគ្រួសារត្រូវតែទទួលបានសំណង់ជំងឺចិត្តដូចកំណត់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ៖

សមាជិកនៅក្នុងបន្ទុក	ផលប្រយោជន៍ជាភាគរយ:	សរុប
ប្តី/ប្រពន្ធ	៣០%	៣០%
កូនទី១	១៥%	៤៥%
កូនទី២	១៥%	៦០%
កូនទី៣ បន្តបន្ទាប់	១០%	៧០%-៨៥%**

**ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំសរុបមិនអាចលើសពី ៨៥% នៃប្រាក់ឈ្នួលឆ្នាំបានទេ ។

ចំពោះកុមារ ប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំនេះ ជាទូទៅអនុវត្តបានតែពេលគេមានអាយុ ១៦ឆ្នាំ ឬ ក្មេងជាងប្តីក ហើយមិនទាន់រៀបការ^១ ។

៩.៥.៥ ចំនួនប្រាក់ចំណាច់ប្រចាំឆ្នាំសំរាប់ការស្លាប់ និងបាត់បង់សមត្ថភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍

ប្រកាស២៤៣/០២

ក្នុងករណីស្លាប់ ឬ បាត់បង់សមត្ថភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍ ភាគីអាចព្រមព្រៀងគ្នាចំពោះការបើកប្រាក់សរុបទាំងអស់ជំនួសអោយការបើកប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំបាន ។

^១មានករណីលើកលែងចំពោះកុមារដែលបន្តការសិក្សាបរិញ្ញាបត្រ (រហូតដល់អាយុ ១៨ឆ្នាំ) និងបន្តការសិក្សា រហូតដល់អាយុ ២២ឆ្នាំ)

ឧទាហរណ៍: ប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំចំពោះករណីស្លាប់

សន្មតថា សុខ (ពីឧទាហរណ៍ខាងលើ) បានស្លាប់ដោយសាររូសរបស់គាត់។ អ្នកនៅក្រោម បន្តករបស់គាត់ គឺ ប្រពន្ធ និង កូននៅក្មេងៗ ២នាក់ ។

ក្រៅពីការចំណាយលើបុណ្យសព ប្រពន្ធ សុខ អាចមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់ប្រចាំឆ្នាំ ដូចខាងក្រោមនេះ៖ [(ប្រាក់ឈ្នួលទទួលបានជាក់ស្តែងប្រចាំឆ្នាំ ១៣៥៣.៦០ដុល្លារ) x (៣០%+ ១៥%+១៥%)]

= ៦០៩.១២ ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ឯកសារយោង

១០.១ វិធានការដាក់វិន័យ និង កំហុស

និយោជកមានសិទ្ធិដាក់វិន័យកម្មករនិយោជិត ។ ប៉ុន្តែនៅពេលចាត់វិធានការដាក់វិន័យ និងនិយោជកត្រូវតែអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីការងារ និង បញ្ញត្តិ ក៏ដូចជា អនុសញ្ញារួម និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់សហគ្រាសផងដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៦ ២៧ និង ២៨

១០.១.១ លក្ខខណ្ឌកំរិតក្នុងការបញ្ជាញពីកំហុស

និយោជកដែលចង់ដាក់វិន័យ ឬ បញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតដោយសារកំហុស ត្រូវតែបង្ហាញពីភស្តុតាងនៃកំហុសរបស់កម្មករនិយោជិតនោះ ។

សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៧/០៣ និង ១៩៣/១២

១០.១.២ ពេលវេលាកំណត់សំរាប់ការដាក់ទោសវិន័យបណ្តេញពីការងារ

និយោជកអាចបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតបានតែចំពោះកំហុសធ្ងន់ប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើគេធ្វើដូច្នោះ ក្នុងរយៈពេល៧ថ្ងៃនៃកាលបរិច្ឆេទ ដែលគេបានដឹងថា កម្មករនិយោជិតបានប្រព្រឹត្តកំហុសធ្ងន់នោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ២៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៦/០៤ ១៦៩/០៩(១) ១៤៥/១២ និង ១៨៤/១២(១)

១០.១.៣ ពេលវេលាកំណត់សំរាប់វិធានការដាក់វិន័យ

និយោជកអាចដាក់វិន័យបាន ប្រសិនបើគេធ្វើដូច្នោះក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ នៃកាលបរិច្ឆេទដែលគេបានដឹងពីកំហុសរបស់កម្មករនិយោជិត ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៦

១០.១.៤ ការដាក់វិន័យត្រូវតែសមហេតុផល

ការដាក់វិន័យណាមួយដែលនិយោជកធ្វើឡើងចំពោះកម្មករនិយោជិត ត្រូវសមមាត្រទៅនឹងទំងន់ទោសដែលកម្មករនិយោជិតនោះបានប្រព្រឹត្ត ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារមាត្រា ២៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៤៤/១០ ១៩/១២ និង ២៩៩/១២

និយោជកអាចបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតភ្លាមៗបានចំពោះកំហុសធ្ងន់ (សូមអានផ្នែក១០. ១.៥ ខាងក្រោម) ប៉ុន្តែ ចំពោះកំហុសដែលមិនធ្ងន់ គេត្រូវធ្វើការព្រមាន ដោយសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកម្មករនិយោជិតមុនពេលបញ្ឈប់ការងារ ។

ឯកសារយោង

១០.១.៥ ឧទាហរណ៍អំពីកំហុសធ្ងន់

ច្បាប់ស្តីពីការងារចែងដូចឧទាហរណ៍ខាងក្រោមនេះស្តីពីកំហុសធ្ងន់:

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៨៣(ខ) ៣៣០ និង ៣៣៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៨/០៤ ២២/០៤ ១៤៤/១២ និង ២០០/១២

- ការប្រើប្រាស់និយោជក
- ការក្លែងបន្លំនិយោជក វិច្ឆ័យកម្ម ការមិនគោរពតាមកិច្ចសន្យាការងារ ឬ ការផ្សាយអាថ៌កំបាំង វិជ្ជាជីវៈ
  - ល្មើសធ្ងន់ធ្ងរចំពោះវិធានខាងវិន័យសន្តិសុខ និង អនាម័យ
  - ការគំរាម កំហែងជេរប្រមាថ ឬ វាយដំនិយោជក ឬ កម្មករនិយោជិតឯទៀត
  - ការញុះញង់កម្មករនិយោជិតឯទៀតអោយប្រព្រឹត្តកំហុសធ្ងន់
  - ការឃោសនា សកម្មភាព ឬ បាតុកម្មនយោបាយក្នុងកន្លែងធ្វើការ
  - ប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាក្នុងពេលកូដកម្ម
  - ខកខានមិនបានចូលធ្វើការវិញ ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ក្នុងរយៈពេល៤៨ម៉ោង បន្ទាប់ពីតុលាការ ចេញបញ្ជាអោយចូលធ្វើការ ។

ដោយផ្អែកតាមកាលៈទេសៈនេះ តុលាការអាចកំណត់ទង្វើផ្សេងៗទៀតរបស់កម្មករនិយោជិតថាជាកំហុសធ្ងន់បាន ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការគ្រាន់តែធ្វើកូដកម្មដោយមិនគោរពតាមនីតិវិធីច្បាប់ មិនមែនជាកំហុសធ្ងន់នោះឡើយ ។

១០.១.៦ ការទាមទារអោយបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិត ឬ អ្នកចាត់ចែង

សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៦/១២ ១២៣/១២(១) និង ១៩៧/១២(៦)

ជាការពិតអ្នកចាត់ចែងម្នាក់ដែលបានមានកំហុស មិនមែនមានន័យថា និយោជកត្រូវតែបញ្ឈប់ការងារអ្នកចាត់ចែងនោះទេ។ កម្មករនិយោជិតអាចសុំអោយនិយោជករបស់គេបញ្ឈប់ការងារអ្នកចាត់ចែង ឬ កម្មករនិយោជិតម្នាក់ទៀត ដែលមានកំហុស ប៉ុន្តែសិទ្ធិក្នុងការសំរេចថាតើត្រូវបញ្ឈប់ ឬ មិនបញ្ឈប់ គឺជាសិទ្ធិរបស់និយោជក។ ប៉ុន្តែកម្មករនិយោជិត អាចទាមទារការខូចខាតប្រសិនបើ និយោជកនោះប្រព្រឹត្តកំហុសទៅលើពួកគេ។ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល បានបដិសេធមិនព្រមគាំទ្រអោយនិយោជកបញ្ឈប់អ្នកគ្រប់គ្រង និង និយោជិតផ្សេងៗទៀតរបស់ខ្លួនចេញពីការងារទេ ។

១០.២ ការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារ

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧១ និង ៧២

កិច្ចសន្យាការងារអាចត្រូវបានព្យួរដោយមូលហេតុមួយចំនួន។ នៅពេលដែលកិច្ចសន្យាការងារត្រូវបានព្យួរ និយោជកមិនតម្រូវអោយផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួល ហើយកម្មករនិយោជិតមិនតម្រូវអោយធ្វើការងារទេ។

នៅពេលបញ្ឈប់ការព្យួរនោះហើយ ទំនាក់ទំនងការងារជាទូទៅត្រលប់មកដូចធម្មតាវិញ ។

១០.២.១ មូលហេតុនៃការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារ

កិច្ចសន្យាការងារអាចត្រូវបានព្យួរបានតែដោយសារមូលហេតុទាំងឡាយដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុង មាត្រា៧១ នៃច្បាប់ស្តីពីការងារ ។ មូលហេតុសំខាន់ៗបំផុតទាំងនេះរួមមាន៖

- ការព្យួរដោយដាក់វិន័យតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង និង
- បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចធ្ងន់ធ្ងររបស់សហគ្រាស ក៏ប៉ុន្តែការព្យួរត្រូវពិនិត្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ របស់អធិការការងារ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលបានសំរេចថាបើសិនជានិយោជកមិនបានព្យួរកិច្ចសន្យាការងារ ដោយអនុលោមតាម មាត្រា៧១ នៃច្បាប់ស្តីពីការងារទេ និយោជកត្រូវតែបង់ឈ្នួលពេញលេញជូនកម្មករនិយោជិតតាមកិច្ចសន្យា ការងាររបស់គេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២១/០៣
៤៦/០៤ និង ៦០/០៤

១០.២.២ ការព្យួរការងារដើម្បីថែរក្សាជីវិតនិយោជិត

និយោជក អាចព្យួរកិច្ចសន្យាការងារនិយោជកនៅពេលដែលកំពុងស្រាវជ្រាវពីកំហុសធ្ងន់ដែលបានចោទ ប៉ុន្តែ កម្មករនិយោជិតនោះត្រូវទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលក្នុងរយៈពេលនៃការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារនេះ ។

និយោជកអាចព្យួរកិច្ចសន្យាការងាររបស់កម្មករនិយោជិតដោយផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលសំរាប់មូលហេតុវិន័យ តែក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល៖

- រយៈពេលនៃការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារសមាមាត្រទៅនឹងទំងន់ទោសដែលបានចោទ ហើយ
- បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់និយោជកអនុញ្ញាតអោយព្យួរកិច្ចសន្យាការងារបែបនោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៧ និង
៧១(៧)សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៨/០៤ ១៤៦/១១(១ និង ២ និង ៣)

១០.២.៣ ការព្យួរការងារដោយសារបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច

និយោជកអាចព្យួរកិច្ចសន្យាការងាររបស់កម្មករនិយោជិតបាននៅពេលដែលប្រឈមនឹងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ចធ្ងន់ធ្ងរ។ ក្នុងករណីបែបនេះ កម្មករនិយោជិតអាចត្រូវបានព្យួរការងាររហូតដល់ ២ខែ ដរាបណាការព្យួរការងារត្រូវបាន យល់ព្រមពីប្រសូងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ។ ប្រសិនបើ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារមិនត្រូវបានជូន ដំណឹងទេនោះ ការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារពុំមានសុពលភាព ហើយនិយោជកត្រូវបានតម្រូវអោយបង់ប្រាក់ឈ្នួល ពេញទៅកម្មករនិយោជិត ។

វាជាការអនុវត្តន៍ជាទូទៅក្នុងឧស្សាហកម្មសំលៀកបំពាក់ វាយនភ័ណ្ឌ និង ស្បែកជើង ដែលនិយោជកត្រូវបង់ ប្រាក់ឈ្នួល ៥០% ទៅកម្មករនិយោជិត នៅពេលដែលគ្មានការងារអោយធ្វើ។ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល មិនបានអនុញ្ញាតអោយអនុវត្តបែបនេះទេប្រសិនបើការព្យួរកិច្ចសន្យាការងារនេះ មិនធ្វើឡើងនៅក្រោមការ ពិនិត្យមើលរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧១ (១១)
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០១ /០៤
១០ / ០៤ ៤៦ / ០៤ ២៦/១២(៤)
៤៥/១២(១១) និង ៥២/១២(១)

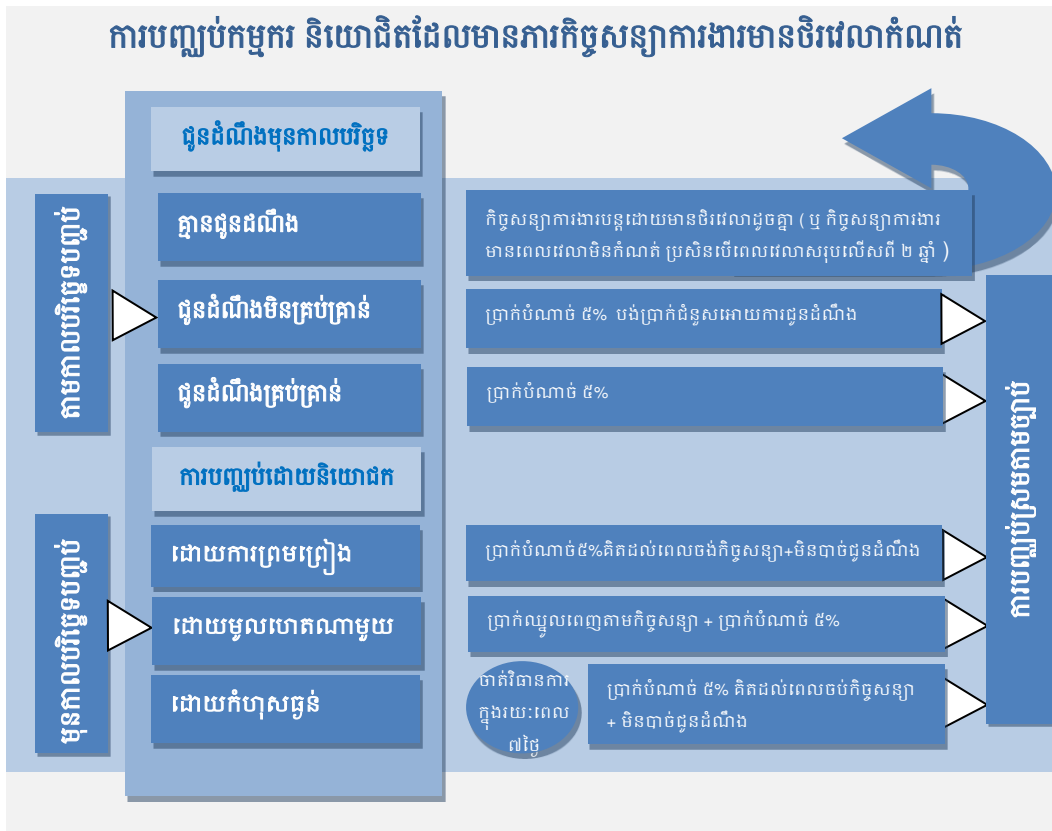
១០.៣ ការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់

កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់អាចផុតរលត់នៅពេលដល់កាលកំណត់ ឬ ដោយការរំលាយ ។

កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ ជាធម្មតាផុតរលត់នៅពេលបញ្ចប់កាលបរិច្ឆេទដែលមានកំណត់នៅក្នុង កិច្ចសន្យា ។

មានមូលហេតុសំខាន់ៗ ២ តាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ មុនពេលកាល បរិច្ឆេទកំណត់ កិច្ចព្រមព្រៀង និង កំហុសធ្ងន់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣

១០.៣.១ ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារតាមការព្រមព្រៀង

កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ អាចរំលាយដោយការព្រមព្រៀង។ ការព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវតែសរសេរជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ និង មានអធិការការងារធ្វើជាសាក្សី។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣ (១) សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២០០/១២ (១ និង ២)

១០.៣.២ ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារដោយសារកំហុសធ្ងន់

និយោជកអាចរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់មុខដល់ពេលកាលបរិច្ឆេទកំណត់ ប្រសិនបើកម្មករ
និយោជិតប្រព្រឹត្តកំហុសធ្ងន់។

ទាក់ទងនឹងសេចក្តីពន្យល់អំពីកំហុសធ្ងន់ សូមមើលផ្នែកទី ១០.១.៥ ខាងលើ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣(២)
និង ៨៣

១០.៣.៣ ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារដោយសារករណីប្រធានស័ក្តិ

កិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់អាចរំលាយបានផងដែរ ដោយពុំចាំបាច់មានការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី
ទាំងពីរនៅពេលដែលមានករណីប្រធានស័ក្តិឡើង ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣(២)

១០.៣.៤ ការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់ដោយគ្មានមូលហេតុស្របច្បាប់

ទាំងនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតអាចរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់ ដោយមូលហេតុផ្សេងៗ
បាន ។

ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើនិយោជករំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់ដោយគ្មានហេតុផលស្របច្បាប់
និយោជកត្រូវផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលពេញដែលកម្មករនិយោជិតត្រូវទទួលបាន បើសិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើការ
រហូតដល់កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់ ដូចជាកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ បើសិនជាកម្មករនិយោជិត
រំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់ ដោយគ្មានហេតុផលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ខ្លួនត្រូវតែសងជំងឺចិត្ត
ដល់និយោជក ចំពោះការខូចខាតនានាដែលនិយោជក បានទទួលរងគ្រោះដោយសារតែការរំលាយកិច្ចសន្យា
ការងាររបស់កម្មករនិយោជិតនោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣(៣)
និង (៤)
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៨៤/១១(២) ១៥០/១១(១១)
១០៦/១២(៥) និង ២១២/១២(២)

១០.៣.៥ ប្រាក់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យានៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់

នៅពេលដែលកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាកំណត់ត្រូវបានរំលាយ ឬ ដល់កាលកំណត់ កម្មករនិយោជិតមាន
សិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យា ។

ប្រាក់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យាត្រូវស្មើនឹងយ៉ាងតិច ៥% នៃប្រាក់ឈ្នួលសរុបដែលបើកអោយកម្មករនិយោជិត
ក្នុងកំឡុងពេលនៃកិច្ចសន្យាមានចិរវេលាកំណត់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣ (៦)
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៨៤/១១(២) ១១៥/១១(១) និង
១៥០/១១(១១)

ឧទាហរណ៍: ប្រាក់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យា

សុខា

បានចុះហត្ថលេខាជាមួយរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់លើកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់១ឆ្នាំ។ ប្រាក់ឈ្នួលគោលគឺ ៨០ ដុល្លារ ប៉ុន្តែរោងក៏បានធ្វើការងារបន្ថែមម៉ោងផងដែរ និង បានទទួលប្រាក់រង្វាន់ខ្លះៗ។ ជាសរុប នាងទទួលបាន ១៣៥៣.៦០ ដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ដោយគណនា ៥% នៃប្រាក់ឈ្នួលសរុប ប្រាប់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យារបស់នាងអាច ៥% X ១៣៥៣.៦០ ដុល្លារ = ៦៧.៦៨ ដុល្លារ

១០.៣.៦ ការជូនដំណឹងមុនពេលដល់កាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់

កាលណានិយោជកមានបំណងអោយកម្មករនិយោជិត ឈប់ធ្វើការនៅពេលចប់កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់និយោជកត្រូវតែជូនដំណឹងដល់កម្មករនិយោជិតជាមុនដោយផ្អែកទៅតាមតារាងខាងក្រោម:

រយៈពេលនៃកិច្ចសន្យា	រយៈពេលជូនដំណឹង
៦ខែ ឬ តិចជាង	មិនតម្រូវអោយជូនដំណឹង
លើសពី ៦ខែ	១០ថ្ងៃ
លើសពី ១ឆ្នាំ	១៥ថ្ងៃ

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៣ ៨៧ និង ៨៦
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/ ៩៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១០/០៣ ១០២/១២(២) ១១៩/១២(១)

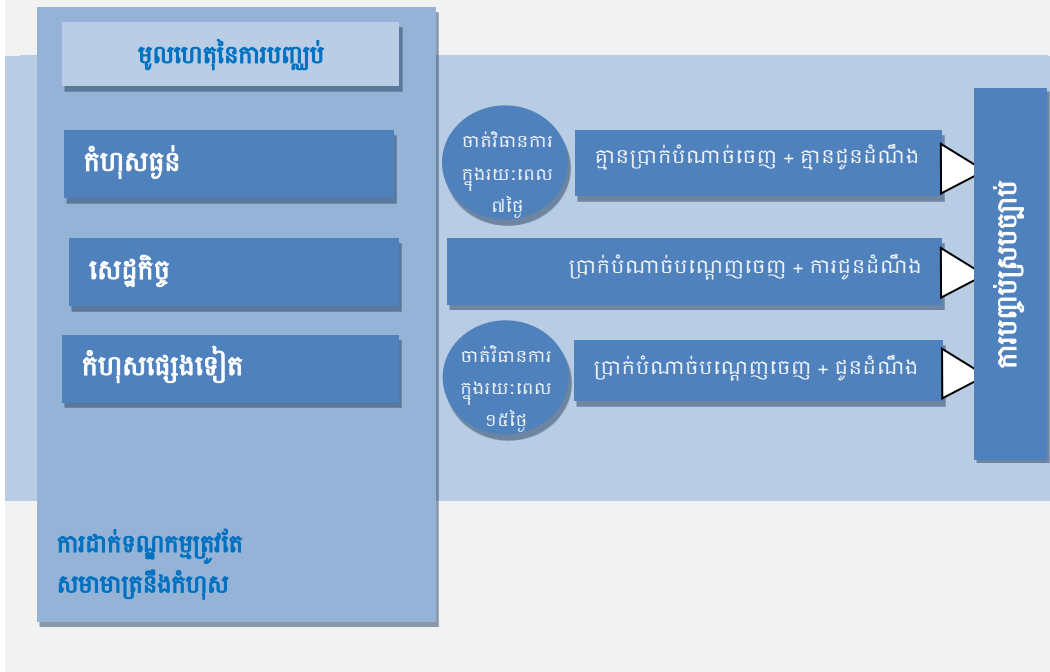
ប្រសិនបើជាគ្មានការជូនដំណឹងជាមុន កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាកំណត់ នឹងត្រូវបានបន្តដោយស្វ័យប្រវត្តិសំរាប់រយៈពេលដូចគ្នានឹងកិច្ចសន្យាការងារដើមដែរ។ កិច្ចសន្យានេះនឹងក្លាយទៅជាកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់ ប្រសិនបើរយៈពេលសរុបនៃការងារលើសពី ២ឆ្នាំ។

១០.៤ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់

កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់ អាចត្រូវបានរំលាយដោយនិយោជក ឬ កម្មករនិយោជិត។ កម្មករនិយោជិតអាចរំលាយកិច្ចសន្យាចិរេវលាមិនកំណត់ដោយមានមូលហេតុណាមួយក៏បាន ។ និយោជក អាចរំលាយកិច្ចសន្យាមិនកំណត់បាន លុះត្រាតែមានហេតុផលសមរម្យដែលពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងជំនាញ អាកប្បកិរិយារបស់កម្មករនិយោជិត ឬ ត្រូវការ ផ្សេងៗរបស់សហគ្រាស ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១០១/១២(២)

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារ មានថិរវេលាមិនកំណត់

១០.៤.១ ការជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារ

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៥

និយោជក ឬ កម្មករនិយោជិតដែលមានបំណងរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានថិរវេលាមិនកំណត់ ត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សររយៈពេលនៃការជូនដំណឹងផ្អែកទៅលើរយៈពេលនៃការងារដែលកំណត់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ៖

រយៈពេលនៃការងារ	រយៈពេលជូនដំណឹង
តិចជាង ៦ខែ	៧ថ្ងៃ
៦ខែ រហូតដល់ ២ឆ្នាំ	១៥ថ្ងៃ
លើសពី ៥ឆ្នាំ រហូតដល់ ៥ឆ្នាំ	១ខែ
លើសពី ៥ឆ្នាំ រហូតដល់ ១០ឆ្នាំ	២ខែ
លើសពី ១០ឆ្នាំ	៣ខែ

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៨ ៧៩ និង៨១

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៧៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល៤១/០៤
១០៣/១២(១ និង ២) ១៤៤/១២(១)
១៩៣/១២(២) ១៩៩/១២(១)

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៨២ និង
៨៦
សេចក្តីជូនដំណឹង ០៦/៩៧
១១៦/១២(២) និង

កាតព្វក្នុងរយៈពេលជូនដំណឹង

ជាទូទៅ និយោជក និង កម្មករនិយោជិតត្រូវតែធ្វើការជាមួយគ្នាតាមធម្មតាក្នុងអំឡុងពេលជូនដំណឹង ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្មករនិយោជិតអាចឈប់សំរាកដោយមានប្រាក់ឈ្នួល ២ថ្ងៃ ក្នុង១សប្តាហ៍ ដើម្បីស្វែងរកការងារថ្មី និង អាចឈប់ធ្វើការមុនបាន ប្រសិនបើគេបានការងារមួយទៀត។ បើសិនដូច្នោះទេ និយោជកនិងកម្មករនិយោជិតត្រូវធ្វើការជាមួយគ្នាដូចធម្មតាក្នុងរយៈពេលជូនដំណឹងនោះ ។

ការមិនបានជូនដំណឹង

និយោជកដែលមិនបានជូនដំណឹងទៅកម្មករនិយោជិតត្រូវបើកប្រាក់ឈ្នួល និង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៅតាម ការដែលកម្មករនិយោជិតអាចទទួលបានក្នុងអំឡុងពេលជូនដំណឹង។ មូលដ្ឋាននៃការគណនានេះ គឺប្រាក់ ឈ្នួលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យមក្នុងរយៈពេល ១២ខែ កន្លងមក មិនមែនជាប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាទេ (សូមអានផ្នែក ១០.៤.៣ខាងក្រោម) ។

វិធានពិសេសទាក់ទងនឹងតម្រូវការជូនដំណឹង

ក្នុងករណី	តម្រូវការជូនដំណឹង
កំហុសធ្ងន់	មិនបាច់ជូនដំណឹង
កម្មករនិយោជិតសាកល្បង	មិនបាច់ជូនដំណឹង(លើកលែងតែនៅខ្សែស្របកម្មសំលៀកបំពាក់នៅក្នុងភ្នំពេញដែលតម្រូវឱ្យជូនដំណឹង៧ថ្ងៃ)
វិកលចរិត ឬការបាត់បង់	ត្រូវជូនដំណឹង
កូនជាង	មិនបាច់ជូនដំណឹង(លើកលែងតែនៅក្នុងខេត្តស្រុកកម្មសំលៀកបំពាក់នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញដែលតម្រូវអោយជូនដំណឹង១ថ្ងៃ)

ជាទូទៅមិនតម្រូវអោយជូនដំណឹងចំពោះករណីមានកំហុសធ្ងន់ ឬ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតនៅក្នុងអំឡុង ពេលសាកល្បងទេ។ ប៉ុន្តែ និយោជកត្រូវតែជូនដំណឹងជាមុន ចំពោះការរំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានថេរវេលា មិនកំណត់ នៅពេលដែលកម្មករនិយោជិតមានជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ វិកលចរិត ឬ បាត់បង់សមត្ថភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

នៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ វាយនភ័ណ្ឌ និង ស្បែកជើងនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញកម្មករ និយោជិតសាកល្បងមានសិទ្ធិទទួលដំណឹង៧ថ្ងៃមុន ចំណែកកម្មករនិយោជិតកូនជាងចំនួន១ថ្ងៃ ។

១០.៤.២ ប្រាក់បំណាច់បណ្តាញចេញពេលបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់

និយោជកត្រូវតែផ្តល់សំណងទូទាត់នៃការផ្លាស់កិច្ចសន្យា នៅពេលដែលមានការបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិត ដែលនៅក្រោមកិច្ចសន្យាការងារមានចិរេវលាមិនកំណត់ដោយមូលហេតុក្រៅពីកំហុសធ្ងន់។

ចំនួនសំណងទូទាត់នៃការផ្តាច់កិច្ចសន្យា គឺអាស្រ័យលើរយៈពេលដែលកម្មករនិយោជិតធ្វើការអោយនិយោជកដែលកំណត់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះ។

មូលដ្ឋាននៃការគិតគ្រូរយកប្រាក់បានជាមធ្យមក្នុងរយៈពេល១២ខែ កន្លងមកមិនមែនប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាទេ។ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញា កណ្តាលយល់ឃើញថា ប្រាក់បន្ថែមម៉ោង និងប្រាក់រង្វាន់ដែល កម្មករនិយោជិតទទួលបានក្នុងរយៈពេល ១២ខែ មុនពេលបញ្ឈប់ពីការងារ គួរតែត្រូវបានគិតបញ្ចូលក្នុងការគិតប្រាក់នេះផងដែរ (សូមអានផ្នែក ១០.៤.៣ ខាងក្រោម)។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៨៩- ៩០ និង១១០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល២៧ /០៣ ២៧/០៤ ២៩/០៤ ៣៦/១២(៥) ១០៣/១២(១និង២) ១៤៤/១២(៥)

រយៈពេលនៃការងារ	សំណងទូទាត់នៃការផ្តាច់កិច្ចសន្យា
៦ខែ -១ឆ្នាំ	ប្រាក់ឈ្នួល៧ថ្ងៃ និង អត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ
លើសពី ១ឆ្នាំ	១៥ថ្ងៃសំរាប់រយៈពេល១ឆ្នាំនៃការងាររហូតដល់៦ខែនៃប្រាក់ឈ្នួល និងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ (ប្រភាគនៃ ចិរេវលាពាកកណ្តាលឆ្នាំ ឬ លើសពីនេះត្រូវគិត ស្មើនឹង មួយឆ្នាំពេញ ។

និយោជកមិនត្រូវផ្តល់សំណងទូទាត់លើការផ្តាច់កិច្ចសន្យាការងារទេ កាលណាកម្មករនិយោជិតសុំលាឈប់ពីការងារដោយ ស្ម័គ្រចិត្ត ប៉ុន្តែនិយោជកត្រូវតែផ្តល់សំណងទូទាត់ប្រសិនបើនិយោជកជំរុញអោយកម្មករនិយោជិតសុំលាឈប់ពីការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៨៩- ៩០ និង១១០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល២៧ /០៣ ២៧/០៤ ២៩/០៤ និង ២១/១០

ឧទាហរណ៍: ការលាឈប់ពីការងារដោយបង្ខំ
រោងចក្រមួយបានដំណើរការនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញអស់រយៈពេល ៣ឆ្នាំ។ ដោយមូលហេតុអាជីវកម្មម្ចាស់រោងចក្របានសំរេចចិត្តប្តូររោងចក្រទៅខេត្តកំពង់ចាម ។ និយោជក បានផ្តល់អោយកម្មករនិយោជិតទាំងអស់ បន្តធ្វើការងាររបស់ពួកគេនៅរោងចក្រថ្មី កម្មករនិយោជិតខ្លះទទួលយកការងារ និង ខ្លះសំរេចចិត្តថាពួកគេចង់ ស្នាក់នៅភ្នំពេញ ។ កម្មករនិយោជិតដែលទទួលយកការងារដែលប្តូរទៅកំពង់ចាម ត្រូវបានជំរុញអោយលាឈប់ពីការងារ ដូច្នេះពួកគេមានសិទ្ធិទទួលបានសំណងទូទាត់នៃការផ្តាច់កិច្ចសន្យាការងារនេះ ។

១០.៤.៣ សំណងជំងឺចិត្តចំពោះការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាការងារដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ

និយោជកត្រូវតែផ្តល់ជំងឺចិត្ត (បន្ថែមលើសំណងទូទាត់ចំពោះការផ្តាច់កិច្ចសន្យាការងារ) ប្រសិនបើពួកគេ រំលាយកិច្ចសន្យាការងារមានចិរវេលាមិនកំណត់ជាមួយកម្មករនិយោជិតដោយគ្មានហេតុផលសមរម្យ (សូម អានផ្នែក១០.៥) ។ កម្មករនិយោជិត មានសិទ្ធិទទួលសំណងជំងឺចិត្តយ៉ាងតិចណាស់ក៏ស្មើនឹងចំនួនដែលគេ ទទួលបានសំណងទូទាត់ចំពោះការផ្តាច់កិច្ចសន្យាការងារ ដែលជាប្រាក់បំណាច់បណ្តេញចេញពេលបញ្ចប់ កិច្ចសន្យាដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៣៦/១២(៥) ១០៣/១២(១និង២)
និង ១៩៩/១២(១)

ឧទាហរណ៍: សំណងជំងឺចិត្ត

សម្បត្តិ បានធ្វើការអោយរោងចក្រកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់អស់រយៈពេល ២៦ខែ នៅពេលដែលគាត់ត្រូវបាន បណ្តេញចេញដោយគ្មានមូលហេតុ។ ក្រៅពីសំណងទូទាត់សំរាប់ការផ្តាច់កិច្ចសន្យា (ចំនួន ៣០ថ្ងៃ) គាត់អាចទាមទារចំនួនដូចគ្នានេះម្តងទៀត ដើម្បីជាការសងជំងឺចិត្ត ។

ក្នុងរយៈពេល ១២ខែ ចុងក្រោយប្រាក់ខែគោលរបស់ សម្បត្តិ គឺ ៨០ដុល្លារ ក្នុងមួយខែ តែគាត់ធ្វើការថែមម៉ោង ជាច្រើន ហើយតែងតែមកធ្វើការជាប្រចាំ។ បើគិតបញ្ចូលទាំងប្រាក់រង្វាន់នឹង ប្រាក់បន្ថែមម៉ោង សម្បត្តិ រកបាន សរុបទាំងអស់១៣៥៣.៦០ ដុល្លារ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ទាំងសោហ៊ុយជម្ងឺចិត្តបណ្តាញចេញ និង សំណងជម្ងឺចិត្តផ្សេងៗទៀតតែត្រូវបានគិតដោយផ្អែកតាមប្រាក់ ឈ្នួលមធ្យមប្រចាំថ្ងៃរបស់គាត់ ដូចមានចែងក្នុងរូបមន្តខាងក្រោមនេះ ៖

$$\begin{aligned}
 & \frac{1353.60 \text{ ដុល្លារ (ប្រាក់ឈ្នួលដែលរកបានក្នុងរយៈពេល១២ខែចុងក្រោយ)}}{=} \\
 & \frac{12(\text{ខែ}) \times 26(\text{ថ្ងៃធ្វើការក្នុងមួយខែ})}{=} \\
 & = 4.38 \text{ ដុល្លារ ប្រាក់ឈ្នួលមធ្យមប្រចាំថ្ងៃ}
 \end{aligned}$$

ដូច្នេះ សោហ៊ុយជម្ងឺចិត្តបណ្តាញចេញរបស់សម្បត្តិ គឺ ៣០ថ្ងៃ x ៤.៣៨ ដុល្លារ = ១៣០.២ដុល្លារ។ ហើយគាត់អាចទាមទារសោហ៊ុយជម្ងឺចិត្តបានចំនួន ១៣០.២ ដុល្លារ ។

១០.៥ វិធានពិសេសសំរាប់ការបញ្ឈប់ពីការងាររួមគ្នា

ការបញ្ឈប់ពីការងាររួមគ្នាកើតឡើង នៅពេលនិយោជកបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតដើម្បីបន្ថយផលិតកម្ម រៀបចំសហគ្រាសឡើងវិញ ឬបង្កើនផលិតកម្ម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០២/០៤
៣១/០៤ ២១/១០ ៩៦/១០(១) និង
១១១/១០(២និង៣)

១០.៥.១ នីតិវិធីសំរាប់ការបញ្ឈប់ពីការងាររួមគ្នា

មុនពេលធ្វើការបញ្ឈប់ពីការងាររួមគ្នា និយោជកត្រូវតែធ្វើតាមនីតិវិធីខាងក្រោមនេះ ៖

- ជូនដំណឹងទៅប្រតិភូបុគ្គលិក និង តំណាងសហជីពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អំពីគំរោងបញ្ឈប់ការងារ ។
- បញ្ឈប់កម្មករនិយោជិតដែលមានសម្បទាខាងវិជ្ជាជីវៈទាបជាងគេបំផុតមុន ។
- ចំពោះកម្មករនិយោជិតដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិស្មើគ្នា និយោជក គួរបញ្ឈប់អ្នក ដែលមានអតីតភាពតិចភាពជាងគេមុន។ (អតីតភាពត្រូវតែតម្លើងមួយឆ្នាំ សំរាប់កម្មករនិយោជិតណាដែលមានគួរស្រករ និង មួយឆ្នាំថែមទៀត ក្នុងកូនម្នាក់ៗក្នុងបន្ទុក ។)

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៥ និង ២៨៤
ប្រធាន ៣១៣/០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២៦/១២(១)

១០.៥.២ សិទ្ធិអាទិភាពក្នុងការជួលអោយធ្វើការឡើងវិញ

កម្មករនិយោជិតដែលត្រូវបានបញ្ឈប់ពីការងាររួមគ្នានោះមានអាទិភាពក្នុងការជួលអោយធ្វើការឡើងវិញ សំរាប់រយៈពេល២ឆ្នាំ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៥

១០.៦ វិធានពិសេសសំរាប់ការបញ្ឈប់ពីការងារសកម្មជនសហជីព និង ប្រតិភូបុគ្គលិក

និយោជកត្រូវបានហាមឃាត់មិនអោយពិចារណាលើសហជីព ឬ ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសហជីពនៅពេលធ្វើការសំរេចលើការជ្រើសរើសអោយចូលធ្វើការ ការចាត់ចែង និង ការបែងចែកការងារការតំឡើងថ្នាក់ការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួល និង ការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ វិធានការដាក់វិស័យ និង ការបញ្ឈប់ការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១២ និង
២៧៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១១៩/១០(១) ២១២/១២(១) និង
២១៥/១២(១និង២)

១០.៦.១ ការការពារប្រតិភូបុគ្គលិក និង សកម្មជនសហជីព

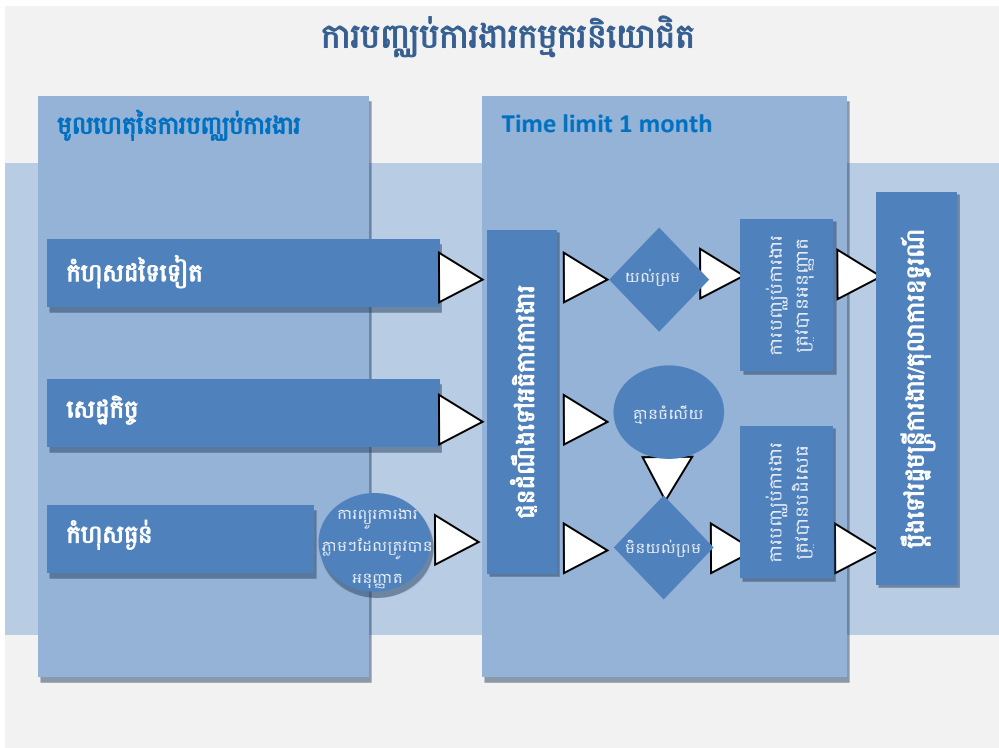
និយោជកត្រូវតែអនុវត្តតាមវិធានពិសេស នៅពេលដែលគេបញ្ឈប់ការងារប្រតិភូបុគ្គលិក និង សកម្មជនសហជីព (ដែលត្រូវចាត់ទុកថាជា កម្មករនិយោជិតដែលទទួលបានការការពារ) ។ វិធានទាំងឡាយមានដូចខាងក្រោមនេះ៖

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣ -
២៩៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
៩៥/០៩(៦) ០០២/១២(១)
២៦/១២(១) និង ១២៥/១២(១)

- និយោជកអាចបញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតដែលត្រូវបានការពារ តែបន្ទាប់ពីទទួលបានការអនុញ្ញាតពីអធិការការងារ ។
- ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតដែលត្រូវបានការពារ ត្រូវបានចោទពីបទប្រព្រឹត្តិ ឬកំហុសធ្ងន់ និយោជក អាចព្យួរការងារភ្លាមនៅពេលកំពុងរង់ចាំការអនុញ្ញាតពីអធិការ ការងារ ។
- អធិការការងារត្រូវតែសំរេចក្នុងរយៈពេល១ខែបន្ទាប់ពីទទួលសំណើសុំបញ្ឈប់ការងារពីនិយោជក។ ប្រសិនបើអធិការការងារមិនផ្តល់ការសំរេចក្នុង១ខែ សំណើនេះត្រូវចាត់ទុកថាត្រូវបានបដិសេធ។

ឯកសារយោង

- និយោជក កម្មករនិយោជិត ឬ សហជីព អាចតវ៉ានឹងសេចក្តីសំរេចរបស់អធិការការងារទៅក្រសួង ទទួលវិស័យការងារក្នុងរយៈពេល២ខែ បន្ទាប់ពីបានជូនដំណឹងពីសេចក្តីសំរេចនោះ។

១០.៦.២ ប្រភេទផ្សេងៗនៃកម្មករនិយោជិតដែលទទួលបានការការពារ

កម្មករនិយោជិតដែលត្រូវបានការពារមាន៖

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨២ និង ២៩៣
ប្រកាស ៣១៣ / ០០ និង ៣០៥ / ០១

- i. បេក្ខជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោតប្រតិភូបុគ្គលិក ក
- ii. ប្រតិភូបុគ្គលិក (ប្រតិភូពេញសិទ្ធិ និងប្រតិភូជំនួយ)
- iii. បេក្ខជនដែលមិនបានជាប់ឆ្នោតក្នុងការបោះឆ្នោតប្រតិភូបុគ្គលិក (រយៈពេល ៣ខែ បន្ទាប់ពីការផ្សាយលទ្ធផលបោះឆ្នោត)
- iv. អតីតប្រតិភូបុគ្គលិកពេញសិទ្ធិ និង ប្រតិភូជំនួយ (រយៈពេល៣ខែបន្ទាប់ពី បញ្ចប់អាណត្តិ)
- v. សមាជិកស្ថាបនិកសហជីព និង អ្នកដែលចូលរួមក្នុងសហជីពក្នុងអំឡុងពេលដាក់ពាក្យចុះ បញ្ជីកា ពេលចាប់ផ្តើមពីកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ និង ពេលបន្តសំរាប់ពេល ៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៅពេលដែលចុះបញ្ជីកាសហជីពនៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ
- vi. អ្នកដឹកនាំសហជីព (ប្រធាន អនុប្រធានទីមួយលេខាធិការទីមួយ) ប្រសិនបើនិយោជកបាន ទទួលដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអគ្គសញ្ញាណរបស់ពួកគេ
- vii. បេក្ខជនឈរឈ្មោះប្រធានសហជីព ចាប់ផ្តើម៥៥ថ្ងៃ មុនពេលបោះឆ្នោត និង បញ្ចប់ ៥៥ថ្ងៃ ក្រោយបោះឆ្នោត ប្រសិនបើបេក្ខជននោះពុំជាប់ឆ្នោត
- viii. អតីតអ្នកនាំសហជីព (រយៈពេល ៣ខែ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ពួកគេ)
- ix. ប្រតិភូសហជីព
- x. អតីតប្រតិភូសហជីព (រយៈពេល៦ខែ បន្ទាប់បញ្ចប់អាណត្តិរបស់ពួកគេ)
- xi. តំណាងសហជីពដែលត្រូវបានតែងតាំងនៅក្នុងសហគ្រាស ដែលសហជីពថ្នាក់ឧស្សាហកម្ម ឬ សហជីពថ្នាក់ជាតិដែលមានសមាជិកនៅក្នុងសហគ្រាស
- xii. អតីតតំណាងសហជីពដូចបានរៀបរាប់ក្នុងចំនុច xi ខាងលើនេះ (រយៈពេល ៣ខែ បន្ទាប់ពីបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ពួកគេ)

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣
ឯកសារយោង

ប្រកាស ៣០៥/០១ប្រការ ៤

ប្រកាស ៣០៥/០១ប្រការ ៤

ប្រកាស ៣១៣/០០ប្រការ ៧

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ប្រកាស ៣០៥/០១ប្រការ ៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ប្រកាស ៣០៥/០១ប្រការ ៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨២

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨២

ប្រកាស ៣០៥/០១ ប្រការ ៥

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣

ប្រកាស ៣០៥/០១ ប្រការ ៥

១០.៧ ការមិនរើសអើង

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃប្រទេសកម្ពុជា ធានាអោយប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទ ទទួលបានការប្រព្រឹត្តដោយស្មើភាពគ្នា ចំពោះមុខច្បាប់ ។

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣១

១០.៧.១

ការវិនិយោគ

ឯកសារយោង

១២

គ្មាននិយោជកណាម្នាក់អាចយកបញ្ហា:

- ពូជសាសន៍
- ភេទ
- គំនិតនយោបាយ
- ដើមកំណើតសង្គម
- ពណ៌សម្បុរ
- សាសនា ឬ ជំនឿ
- ជាតិកំណើត
- ការចូលជាសមាជិកសហជីពកម្មករ និងយោជិត ឬ ធ្វើសកម្មភាពក្នុងសហជីព

ដើម្បីជាលេសក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចអំពី:

- ការជួល
- ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ការតម្លឹងឋានន្តរសក្តិ
- ការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍
- ការបែងចែកការងារ
- ការតម្លឹងថ្នាក់
- ការផ្តល់កំរៃ
- វិស័យ ឬ ការផ្តាច់កិច្ចសន្យាការងារ។

១០.៧.២

ការវិនិយោគដែលអាចអនុញ្ញាតបាន

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១២

និយោជក ត្រូវតែធ្វើសេចក្តីសំរេចខាងលើដោយផ្អែកលើភាពសមហេតុផល និង ដោយមិនផ្អែក លើកត្តាដូចជា ពូជសាសន៍ ភេទ សាសនា ឬ ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលលក្ខណៈនៃការងារ តម្រូវលើលក្ខណៈសម្បត្តិសំរាប់ មុខរបរ ការវិនិយោគនេះត្រូវ បានអនុញ្ញាត ។

១០.៧.៣

ប្រាក់ឈ្នួលត្រូវស្មើគ្នា ចំពោះការងារដូចគ្នា

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១០៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៤/០៤
និង ១៨៥/១២(២)

ប្រាក់ឈ្នួលផ្សេងគ្នាដោយផ្អែកលើដើមកំណើតភេទ ឬ អាយុរបស់កម្មករនិយោជិត ត្រូវបានហាមឃាត់ ។

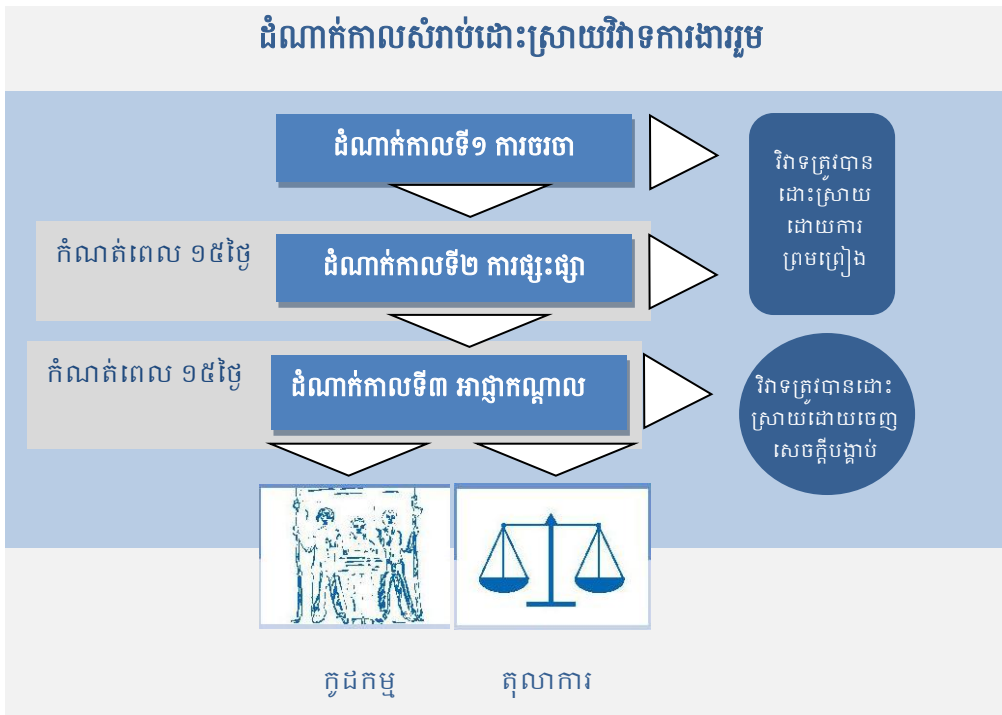
វិវាទអាចកើតឡើងនៅក្នុងកន្លែងការងារ ទោះជាការចាត់ចែងល្អយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ដោយហេតុនេះហើយ និយោជក និង កម្មករនិយោជិត គួរប្រមើលមើលពីវិវាទទាំងឡាយ ហើយបង្កើតអោយមានយុទ្ធសាស្ត្រនៅក្នុង ការដោះស្រាយវិវាទនៅពេលដែលវាកើតឡើង ។

លើកលែងតែនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតព្រមព្រៀងគ្នាលើប្រព័ន្ធផ្សេងមួយទៀតនៃការដោះស្រាយវិវាទ ពួកគេត្រូវតែ អនុវត្តតាមនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទដូចមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី១២នៃច្បាប់ស្តីពីការងារ ។

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការងារនិយោជក និងកម្មករនិយោជិតអាចដោះស្រាយវិវាទរបស់ពួកគេតាមវិធីមួយចំនួន។

វិធីទាំងនេះរួមមាន :

- ការចរចា
- ការផ្សះផ្សា
- ការដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល
- កូដិកម្ម/ឡូកអៅ
- ប្តឹងទៅតុលាការ

១១.១ វិវាទបុគ្គល និង វិវាទការងាររួម

ដំណាក់កាលទាំងឡាយដែលកម្មករនិយោជិត និង និយោជកត្រូវការអនុវត្តតាមដើម្បីដោះស្រាយវិវាទ គឺអាស្រ័យទៅលើថាតើវិវាទនេះជាវិវាទការងាររួម ឬវិវាទបុគ្គល ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០០ និង៣០២

១១.១.១ វិវាទបុគ្គល

វិវាទបុគ្គលគឺជាវិវាទដែលពាក់ព័ន្ធនឹងនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដាច់ដោយឡែក ពីគ្នា។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល១០ /០៣

១១.១.២ វិវាទការងាររួម

វិវាទការងាររួមពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មករនិយោជិតមួយក្រុម និង និយោជកម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ។ ប្រសិនបើ សហជីពមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទមួយ នៅពេលនោះ ជាទូទៅគេត្រូវចាត់ទុកថាជាវិវាទការងាររួម ។

វិវាទការងាររួមក៏អាចពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មករនិយោជិតដែលគ្មានសហជីពផងដែរ ប្រសិនបើពួកគេធ្វើឡើងជា ក្រុម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១០ /០៣
៥៨/១០ និង ១១៩/១២(១)

១១.២ នីតិវិធីបណ្តឹងតវ៉ាមិនសុខចិត្ត/បុគ្គលិកទំនាក់ទំនង

និយោជកជាច្រើនបានបង្កើតនីតិវិធីបណ្តឹងនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ ដោយការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយកម្មករ និយោជិតរបស់គេ ដើម្បីអោយវិវាទអាចត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងហ័ស និង យុត្តិធម៌ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មិនបានតម្រូវអោយនិយោជកបង្កើតកំរិតនីតិវិធីបណ្តឹងនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការទេ ប៉ុន្តែច្បាប់ តម្រូវអោយនិយោជក មានបុគ្គលិកទំនាក់ទំនងទទួលខុសត្រូវក្នុងការដោះស្រាយ សំណើកម្មករនិយោជិត និង ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាមិនសុខចិត្ត ។

សារាថរ ២១ / ៩៩

១១.២.១ ការតែងតាំងបុគ្គលិកទំនាក់ទំនង

មុននឹងតែងតាំងបុគ្គលិកទំនាក់ទំនង និយោជកត្រូវតែពិគ្រោះយោបល់ជាមួយតំណាងកម្មករនិយោជិត ដើម្បីស្វែងរកការព្រមព្រៀងក្នុងការជ្រើសរើសអ្នកដែលអព្យាក្រឹត និង ឯករាជ្យ ។

១១.២.២ គុណទិវរបស់បុគ្គលិកទំនាក់ទំនង

បុគ្គលិកទំនាក់ទំនងត្រូវតែជូនដំណឹងទៅនិយោជក ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែល បុគ្គលិកទំនាក់ទំនងនោះមិនអាចដោះស្រាយបាន ។

ប្រសិនបើបុគ្គលិកទំនាក់ទំនងមិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាបាន នៅពេលនោះនិយោជកត្រូវតែជួបកម្មករ និយោជិត ឬ តំណាងរបស់គេ។ ប្រតិភូបុគ្គលិក ឬ មន្ត្រីសហជីពអាចជួយកម្មករនិយោជិតនៅក្នុងប្រជុំនោះ។

ប្រសិនបើភាគីទាំងឡាយគ្មានការព្រមព្រៀងនឹងគ្នាទេ ពួកគេត្រូវជូនដំណឹងទៅអធិការការងារ ដើម្បីធ្វើ ការផ្សះផ្សាបន្តទៀត ។

១១.៣ ការផ្សះផ្សា

១១.៣.១ ការផ្សះផ្សាវិវាទបុគ្គលដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ការផ្សះផ្សាវិវាទបុគ្គលគឺធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត មិនមាននិយោជក ឬក៏កម្មករនិយោជិតដាក់ពាក្យ បណ្តឹងទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ដើម្បីធ្វើការផ្សះផ្សាវិវាទរបស់ពួកគេមុននឹងទៅតុលាការ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីមួយស្នើសុំពីផ្សះផ្សាវិវាទបុគ្គល ភាគីមួយត្រូវតែទៅចូលរួមក្នុងការផ្សះផ្សាបានទទួល ជោគជ័យ និងនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតត្រូវតែអនុវត្តតាមការព្រមព្រៀងដែលធ្វើនៅពេលផ្សះផ្សានោះ ។ ប្រសិនបើការផ្សះផ្សាមិនបានជោគជ័យ វិវាទអាចត្រូវដាក់ទៅតុលាការ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០០ - ៣០១
ប្រកាស ៣១៨/០១

១១.៣.២ ការផ្សះផ្សាវិវាទការងាររួមជាភាគពួកកិច្ច

លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងលើនីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទផ្សេងពីនេះ ភាគីទាំងឡាយនៃវិវាទការងាររួម ត្រូវជូនដំណឹងទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារអំពីវិវាទរបស់ពួកគេ ។ ក្រសួងការងារត្រូវព្យាយាម ធ្វើការផ្សះផ្សាវិវាទការងាររួម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០២ - ៣០៨
ប្រកាស ៣១៧/០១

១១.៣.៣ គ្មានកូដកម្ម ឬ ឡូកអេសកូដ អំឡុងពេលផ្សះផ្សា

ក្នុងរយៈពេលផ្សះផ្សា កម្មករនិយោជិតមិនអាចធ្វើកូដកម្ម រឺនិយោជកមិនអាចធ្វើឡូកអេសកូដទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០៦និង ៣២០

១១.៣.៤ កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សះផ្សាដែលបង្កភាគពួកកិច្ច

ការព្រមព្រៀង ដែលសំរេចបានក្នុងពេលផ្សះផ្សាវិវាទរួមត្រូវតែអនុវត្ត ហើយនិយោជកត្រូវតែបិទផ្សាយកិច្ច ព្រមព្រៀងនេះ នៅកន្លែងធ្វើការ និងក្នុងការិយាល័យការងារមូលដ្ឋាន ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០៧និង ៣១៥

១១.៤ ការដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល

បើសិនជាការផ្សះផ្សារវិវាទការងាររួមទទួលបានជោគជ័យ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារនឹងបញ្ជូនវិវាទនោះទៅក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣០៩-៣១៧
ប្រកាស ០៩៩/០៤

១១.៤.១ ក្នុងករណីកម្ម ឬ ឡូកអេវ៉ូលុយស៊ីនពេលដំណើរការដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល

ក្នុងអំឡុងពេលដោះស្រាយដោយអាជ្ញាកណ្តាល កម្មករនិយោជិតមិនអាចធ្វើកូដកម្ម ហើយនិយោជកមិនអាចធ្វើឡូកអេវ៉ូលុយស៊ីនបានទេ ។ កន្លងមកក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលបានបដិសេធមិនបើកសវនាការទេ លុះត្រាតែភាគីបញ្ឈប់ កូដកម្ម ឬ ឡូកអេវ៉ូលុយស៊ីនសិន ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២០
ប្រកាស ០៩៩/០៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៤/០៤
១៨/០៤ ២២៧/១២ និង ២២៨/១២

១១.៤.២ ការតម្រូវឲ្យសហការជាមួយក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល

ភាគីទាំងឡាយនៃវិវាទដែលត្រូវរួមគ្នា សវនាការដោយក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលត្រូវតែចូលរួម គ្រប់បើការប្រជុំដែលអាជ្ញាកណ្តាលបានកោះហៅ និង ផ្តល់គ្រប់ឯកសារ និង ព័ត៌មានដទៃទៀតដែលអាជ្ញាកណ្តាលស្នើសុំ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣១៥ និង ៣១៨
ប្រកាស ០៩៩/០៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២២/០៤
និង ២០១/១២

១១.៤.៣ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល

សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ហៅថា សេចក្តីបង្គាប់។
សេចក្តីបង្គាប់ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល ត្រូវតែអនុវត្ត លើកលែងតែភាគីណាមួយនៃវិវាទបដិសេធនឹងសេចក្តីបង្គាប់ក្នុងរយៈពេល ៨ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងនៃសេចក្តីបង្គាប់នោះ ។ ក្នុងករណីនេះ សេចក្តីបង្គាប់ត្រូវ ចាត់ទុកថាគ្មានសុពលភាពអនុវត្តទេ ។

បើសិនជាគ្មានការបដិសេធចំពោះសេចក្តីបង្គាប់ទេនោះនិយោជកត្រូវតែបិទផ្សាយច្បាប់ចំលងនៃសេចក្តីសំរេចបង្គាប់នោះទាំងនៅកន្លែងធ្វើការនិង ការិយាល័យអធិការកិច្ចការងារមូលដ្ឋាន ។

បើចង់ដឹងច្បាស់អំពីព័ត៌មានបន្ថែមទៀត សូមមើលសៀវភៅដែលមានចំណងជើងថា ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល និង ដំណើរការដោះស្រាយវិវាទការងារនៅកម្ពុជា (រៀបរៀងដោយ មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំច្បាប់សំរាប់សហគមន៍ ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់ អង្គការពលកម្មអន្តរជាតិ ក្នុងច្បាប់បោះពុម្ពផ្សាយលើកទីពីរ ឆ្នាំ២០០៤) ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣១២ និង៣១៥
ប្រកាស ០៩៩/០៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២០៩/១២(១)

១១.៥ កូដកម្ម និង ឡករណី

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ៣៧
ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣១៨-៣៣៧
ប្រកាស ៣៣៨/០២
សារាចរ ០០៥ / ០០
សេចក្តីជូនដំណឹង ២០/ ០០

១១.៥.១ តើពេលវេលាដែលកម្មករនិយោជិតអាចធ្វើកូដកម្មបាន ?

កូដកម្មនិយោជិតអាចធ្វើកូដកម្មដើម្បីការពារសិទ្ធិ និង អត្ថប្រយោជន៍របស់ពួកគេ ប៉ុន្តែពួកគេអាចធ្វើដូច្នោះបានដោយស្របច្បាប់តែបន្ទាប់ពីវិធីផ្សេងៗ សំរាប់ដោះស្រាយវិវាទទាំងអស់បានបរាជ័យប៉ុណ្ណោះ។ ស្ទើរតែគ្រប់ករណីកម្មករនិយោជិត ត្រូវព្យាយាមអនុវត្តតាមទំរង់នៃការដោះស្រាយវិវាទទាំងឡាយដូចតទៅនេះមុនធ្វើកូដកម្ម:

- ការចរចា
- ការផ្សះផ្សា និង
- អាជ្ញាកណ្តាល ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៩ /០៣
និង ២០៤/១២(១២)

១១.៥.២ តើពេលវេលាដែលកម្មករនិយោជិតមិនអាចធ្វើកូដកម្មបាន ?

កូដកម្មដែលធ្វើឡើងដើម្បីបង្ខំនិយោជកអោយកែប្រែអនុសញ្ញារួម ឬ សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាលដែលកំពុងតែមានប្រសិទ្ធភាព គឺជាកូដកម្មខុសច្បាប់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២១

១១.៥.៣ នីតិវិធីច្បាប់ក្នុងការធ្វើកូដកម្ម

មុនពេលធ្វើកូដកម្ម កម្មករនិយោជិតត្រូវតែអនុវត្តតាមនីតិវិធីដែលកំណត់នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈរបស់សហជីព។នីតិវិធីទាំងនេះត្រូវតែរួមបញ្ចូលលក្ខខណ្ឌតម្រូវដូចខាងក្រោមនេះ៖

ការបោះឆ្នោតជាសំងាត់

កូដកម្មមិនស្របច្បាប់ទេ ប្រសិនបើ សមាជិកនៃសហជីពមិនបានអនុម័តធ្វើកូដកម្មតាមការបោះឆ្នោតជាសំងាត់។

ការជូនដំណឹងជាមុន

កូដកម្មនេះមិនស្របច្បាប់ទេ ប្រសិនបើសហជីពមិនបានជូនដំណឹងមុនចំនួន ៧ថ្ងៃ ពីការធ្វើកូដកម្មទៅនិយោជក និង ទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា៣២៣-៣២៩
៣៣៦ និង ៣៣៧

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២៣

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២៤ ៣២៥
៣២៧ និង ៣២៩

១១.៥.៤ កូដកម្មខុសច្បាប់

កូដកម្មដែលមិនស្របទៅនឹងនីតិវិធីដែលមានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីការងារ គឺជាកូដកម្មខុសច្បាប់។ កូដកម្មមិនធ្វើឡើងដោយសន្តិវិធីក៏ជាកូដកម្មខុសច្បាប់ដែរ។ មានតែតុលាការទេ ដែលអាចប្រកាសថា កូដកម្មមួយ ជាកូដកម្មខុសច្បាប់បាន ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៣៦ និង៣៣៧

១១.៥.៥ អហិទ្យ

សកម្មភាពហិង្សាណាដែលធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្មដោយភាគីណាមួយគឺជាកូដកម្មខុសច្បាប់។ និយោជកអាចដាក់វិន័យ ឬ បញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិតដោយសារទង្វើហិង្សា ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុង ពេលធ្វើកូដកម្ម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៣០ និង ៣៣៦
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៦/១១(១)

១១.៥.៦ សេរីភាពរបស់អ្នកមិនមែនជាកូដករ

កូដករ ត្រូវអនុញ្ញាតអោយកម្មករនិយោជិត ដែលចង់ទៅធ្វើការអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្ម បានចូលទៅធ្វើការ តាមបំណងរបស់គេ។ កូដករ មិនត្រូវគំរាមកំហែងអ្នកដែលមិនមែនជាកូដករទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៣១

១១.៥.៧ គ្មានការដាក់ទណ្ឌកម្មលើកូដករ

ប្រសិនបើ និយោជកមិនអាចបង្ហាញថាកូដករបានប្រព្រឹត្តកំហុសទេ ពួកគេត្រូវអនុញ្ញាតអោយកម្មករ និយោជិតត្រលប់ទៅធ្វើការវិញដោយគ្មានការដាក់ទណ្ឌកម្ម នៅពេលដែលកូដកម្មបានបញ្ចប់ភ្លាមៗ។ ការដែលគ្រាន់តែចូលរួមក្នុងកូដកម្មខុសច្បាប់ មិនមែនជាកំហុសធ្ងន់នោះទេ ។ ប៉ុន្តែការមិនត្រលប់ មកធ្វើការវិញដោយគ្មានហេតុផលត្រឹមត្រូវ ក្នុងរយៈពេល ៤៨ម៉ោង បន្ទាប់ពីមានបញ្ជាពីតុលាការ គឺជា កំហុសធ្ងន់ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា៣៣២-៣៣៣ និង ៣៣៧
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល០៤/០៣ ១៨/០៤ ២២/០៤ ១៧/១០ ២២/១១(១និង២) ១៦៩/០៩(១) និង

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាល បានបកស្រាយវិធានអំពីការមិនត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មបន្ទាប់ពីកូដកម្មនេះ ក្នុងគោល បំណងមិនអោយនិយោជកអាចកាត់ប្រាក់រង្វាន់ការងារទៀងទាត់ ១០ដុល្លារ ពីកម្មករនិយោជិតដែលបាន ចូលរួមក្នុងកូដកម្មស្របច្បាប់ ។

ក្នុងករណីកូដកម្មស្របច្បាប់ និយោជកអាចកាត់ប្រាក់រង្វាន់ ១០ដុល្លារ តែសមាមាត្រប៉ុណ្ណោះ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតធ្វើកូដកម្ម២ថ្ងៃ និយោជកអាចកាត់បន្ថយត្រឹមចំនួនទឹកប្រាក់ដូចខាងក្រោមនេះ៖

$$= \frac{2 \text{ ថ្ងៃ} \times 10 \text{ ដុល្លារ}}{26 \text{ ថ្ងៃ}}$$

= ០.៧៧ ដុល្លារ

ឯកសារយោង

(រក្សាទុកប្រាក់រង្វាន់ដែលនៅសល់ ៩.២៣ដុល្លារ ប្រសិនបើកម្មករនិយោជិតបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌ តម្រូវអោយធ្វើការដទៃទៀតក្នុង ១ខែ នោះ) ។

ក្នុងករណីកូដកម្មខុសច្បាប់ និងយោជកអាចកាត់ប្រាក់រង្វាន់ការងារទៀងទាត់ ១០ដុល្លារ ទាំងអស់តែម្តង ។

១១.៥.៨ ការបើកប្រាក់ឈ្នួលក្នុងអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្ម

តាមផ្លូវច្បាប់ កម្មករនិយោជិតគ្មានសិទ្ធិទទួលបាន ប្រាក់ឈ្នួលនៅពេលដែលពួកគេធ្វើកូដកម្មទេ ទោះជាកូដកម្មនោះជាកូដកម្មខុសច្បាប់ ឬ ស្របច្បាប់ក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែជួនកាល ខាងផ្នែកគ្រប់គ្រង និងសហជីព អាចព្រមព្រៀងគ្នាបង់ប្រាក់ឈ្នួលអោយកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើកូដកម្ម ដើម្បីជាចំណែកមួយនៃការដោះស្រាយវិវាទរបស់ពួកគេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៣២
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
២០៤/១២(១២)

១១.៥.៩ គ្មានការជ្រើសរើសកម្មករនិយោជិតអោយចូលធ្វើការក្នុងអំឡុងពេលធ្វើកូដកម្ម

និយោជក មិនអាចជ្រើសរើសកម្មករនិយោជិតអោយចូលធ្វើការជំនួសកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើកូដកម្មទេ។ ទាក់ ទិននឹងបញ្ហានេះ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលយល់ឃើញថា ការដឹកជញ្ជូនវត្ថុធាតុដើមទៅធ្វើនៅក្នុង រោងចក្រផ្សេង នៅពេលកម្មករនិយោជិតកំពុងធ្វើកូដកម្ម មានន័យស្មើនឹងការជួលកម្មករនិយោជិតថ្មី អោយ ចូលធ្វើការក្នុងពេលមានកូដកម្ម ។

ប្រសិនបើនិយោជកបានជួលអ្នកធ្វើការជំនួសកម្មករនិយោជិតដែលធ្វើកូដកម្ម និងនិយោជកត្រូវតែបើកប្រាក់ ឈ្នួលទៅអោយកម្មករនិយោជិត ដែលធ្វើកូដកម្មសំរាប់រយៈពេលធ្វើកូដកម្ម។ ក្រុមប្រឹក្សា អាជ្ញាកណ្តាល យល់ឃើញថា កូដករមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលបានតាមមាត្រា ៣៣៤ តែក្នុង ករណីពួកគេអនុវត្តតាម នីតិវិធីស្របច្បាប់ក្នុងការធ្វើកូដកម្មតែប៉ុណ្ណោះ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៣៤
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៤/០៣
១៨/០៤ ១៥/០៤ ១៧៨/១២(១២និង៣)
១៩៧/១២(១០)

១១.៥.១០ ឡុកអៅ

ជាចំណែកមួយនៃវិវាទការងារ និងយោជក ក៏អាចបិទទ្វារមិនអោយកម្មករនិយោជិតចូលធ្វើការបានផងដែរ។ ការធ្វើនេះហៅថា ឡុកអៅ។ សិទ្ធិឡុកអៅគឺត្រូវអនុវត្តតាមវិធាន និង ការដាក់កំហិតដូចគ្នានឹងសិទ្ធិកូដកម្ម ដែរ ។

បើសិន ជានិយោជកធ្វើឡុកអៅខុសច្បាប់ និងនិយោជកត្រូវតែបង់ប្រាក់ឈ្នួលជូនកម្មករនិយោជិតសំរាប់រយៈ ពេលឡុកអៅនោះ ហើយក្រៅពីនេះ ទោសទណ្ឌផ្សេងៗទៀតក៏ត្រូវអនុវត្តផងដែរ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣១៨
៣១៩៣២២៣៦៩

ឯកសារយោង

១២.១ សេរីភាពក្នុងការបង្កើត និង ចូលរួមក្នុងសហជីព

និយោជកមិនត្រូវបង្កភាពលំបាកចំពោះកម្មករនិយោជិតក្នុងការបង្កើតសហជីពទេ ។

និយោជកមិនអាចបង្ខំ ឬ ផ្តល់សំណូកអោយកម្មករនិយោជិតចូល ឬ មិនចូលជាសមាជិកសហជីពបានឡើយ ។

កម្មករនិយោជិតមានសិទ្ធិជាសមាជិករបស់សហជីព តាមការជ្រើសរើសរបស់ពួកគេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៦៦ និង ២៧១

១២.២ ការរើសអើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានសហជីពភាពសហជីព

និយោជកមិនត្រូវពិចារណាលើសមាជិកភាពសហជីព ឬ ការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសហជីពនៅពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹងការងារ (ដូចជាការទទួលអោយធ្វើ ការតំឡើងថ្នាក់ ការបញ្ឈប់ពីការងារ។ល ។)

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៧៩
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៥៧/១១ និង ១៥៥/១១

១២.៣ ការរួមបញ្ចូលនិយោជក និង កម្មករនិយោជិតនៅក្នុងសហជីព ឬ សមាគមតែមួយគ្នាត្រូវបានហាមឃាត់

គ្មានសហជីពណាមួយអាចតំណាងអោយទាំងកម្មករនិយោជិតផង និង ទាំងនិយោជកផងបាននោះទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៦៦

១២.៤ គ្មានការជ្រៀតជ្រែកក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់សហជីព

និយោជកមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយ៖

- ជ្រៀតជ្រែ កនៅក្នុងការងាររបស់សហជីព ឬ
- ជួយឧបត្ថម្ភសហជីពដែលនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់និយោជក ឬ អង្គការនិយោជកជាដាច់ខាត ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨០
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ១៧/០៤

១២.៥ ការកាត់ប្រាក់ឈ្នួលក្នុងការបង់ប្រាក់ភាគទានសហជីព

កម្មករនិយោជិត អាចផ្តល់អំណាចអោយនិយោជកកាត់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេ ដើម្បីបង់
ភាគទានសហជីព។ ការផ្តល់អំណាចនេះត្រូវតែសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និង
អាចបដិសេធវិញបានគ្រប់ពេលវេលា។
នៅពេលដែលកម្មករនិយោជិតផ្តល់អំណាចក្នុងការកាត់ប្រាក់ឈ្នួលដើម្បីបង់ភាគទានសហ
និយោជកត្រូវកាត់ប្រាក់ឈ្នួល និង ផ្តល់ចំនួនទឹកប្រាក់ភាគទាននោះទៅសហជីពដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១២៩
ប្រកាស ៣០៥/០១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៣/០៣
០៥/០៣ ២៥/០៣ ៧៤/១១(១០) និង
១០៨/១២(១)

១២.៦

ការការពារសកម្មជនសហជីពពិការបញ្ឈប់ពីការងារ

សូមអានផ្នែកទី ១០.៦ ខាងលើ ។

ឯកសារយោង

១២.៧

ប្រតិភូបុគ្គលិក

នៅក្នុងសហគ្រាសដែលមានកម្មករនិយោជិត ជនាក់ ឬច្រើនជាង និយោជកត្រូវរៀបចំការបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសប្រតិភូបុគ្គលិក។ ការបោះឆ្នោតរៀបចំក្នុងរយៈពេល ៦ខែ បន្ទាប់ពីបើកសហគ្រាស ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨៣ -២៩៩
ប្រកាស ២៨៦ /០១

ប្រតិភូបុគ្គលិក មានអណត្តិ ២ឆ្នាំ ហើយអាចត្រូវបានគេបោះឆ្នោតជ្រើសរើសជាថ្មីបាន។ ប្រតិភូបុគ្គលិក មានភារកិច្ចនាំយកបញ្ហាព្រួយបារម្ភផ្សេងៗ ពីកម្មករនិយោជិតទៅនិយោជក និង អធិការការងារ ។

១២.៧.១

និយោជកទទួលខុសត្រូវចំពោះការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រតិភូបុគ្គលិក

និយោជកត្រូវរៀបចំការបោះឆ្នោត ដោយយោងទៅតាមនីតិវិធីដូចខាងក្រោមនេះ៖

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨៧ -២៨៨
និង ២៩១
ប្រកាស ២៨៦ /០១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៥៤/១០(១)
និង ១៨៩/១១(២)

- ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហជីព (ប្រសិនបើមាន) មុនធ្វើការបោះឆ្នោត
- អនុញ្ញាតអោយសហជីពតំណាងតែងតាំងបេក្ខជន
- បិទផ្សាយកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះឆ្នោតក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ និង ធ្វើការបោះឆ្នោតក្នុងរយៈពេល៤៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលសំណើពីកម្មករនិយោជិត សហជីព ឬអធិការការងារ
- បិទផ្សាយនីតិវិធីបោះឆ្នោត និង បញ្ជីឈ្មោះបេក្ខជន យ៉ាងតិច ៣ថ្ងៃមុនកាលបរិច្ឆេទបោះឆ្នោត
- អនុញ្ញាតអោយកម្មករនិយោជិតសំរាកពីការងារយ៉ាងតិច២ម៉ោង ដើម្បីធ្វើការពិចារណាពីបេក្ខជន
- បោះឆ្នោតដោយសំងាត់
- បោះឆ្នោតក្នុងម៉ោងធ្វើការ
- បោះឆ្នោតយ៉ាងតិច១៥ថ្ងៃ
មុនពេលដល់កាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់អណត្តិរបស់ប្រតិភូបុគ្គលិកដែលកំពុងកាន់មុខតំណែង
- រាយការណ៍ពីលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតក្នុងរយៈពេល ៨ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោត
- ចេញ ថ្លៃចំណាយលើការបោះឆ្នោត ។

១២.៧.២

ភារកិច្ចរបស់និយោជកចំពោះប្រតិភូបុគ្គលិក

និយោជកត្រូវ៖

- ផ្តល់អោយប្រតិភូបុគ្គលិកនូវ ទីកន្លែងធ្វើការ ទីកន្លែងប្រជុំ សំភារៈធ្វើការ និង កន្លែងសំរាប់ការបិទផ្សាយផ្សេងៗ ។

ប្រកាស ២៨៦ /០១
សារាចរ ៤០/ ៩៨
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ៦៨/០៦(៣)

- ផ្តល់អោយប្រតិភូបុគ្គលិក និងសហជីពនូវទឹកនៃឆ្នែងសំរាប់ដាក់តាំងឈ្មោះ រូបភាព និង តួនាទីរបស់ប្រតិភូបុគ្គលិក និង អ្នកដឹកនាំសហជីព និង សកម្មភាពរបស់ពួកគេ ។
- ផ្តល់រយៈ ២ម៉ោង ក្នុងមួយសប្តាហ៍ ដោយមានប្រាក់ឈ្នួលទៅអោយប្រតិភូបុគ្គលិក ម្នាក់ៗ ដើម្បីធ្វើការរបស់ពួកគេ ។

ឯកសារយោង

១២.៧.៣ ប្រតិភូបុគ្គលិកដែលត្រូវបានការពារប្រឆាំងនឹងការបញ្ឈប់ពីការងារ

និយោជកអាចបញ្ឈប់ការងារប្រតិភូបុគ្គលិក ឬ បេក្ខជនប្រតិភូបុគ្គលិកបាន លុះត្រាតែបន្ទាប់ពីបានទទួលសិទ្ធិអំណាចពីអធិការការងារ។ ការធ្វើដូចគ្នានេះ ក៏ត្រូវអនុវត្តផងដែរចំពោះបេក្ខជនដែលមិនបានជាប់ឆ្នោតក្នុងអំឡុងពេល៣ខែបន្ទាប់ពីការផ្សាយលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត និងចំពោះអតីតប្រតិភូបុគ្គលិក ក្នុងអំឡុងពេល ៣ខែ បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់អំណត្តិរបស់ពួកគេ (ចំពោះព័ត៌មានលំអិត សូមអានផ្នែក ១០.៦ ខាងលើ) ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩៣ -២៩៥
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៤៩/០៨(១)

១២.៧.៤ ការកិច្ចរបស់ប្រតិភូបុគ្គលិក

ប្រតិភូបុគ្គលិកមានតួនាទីដូចខាងក្រោម៖

- បង្ហាញនិយោជកអំពីការមិនសុខចិត្តទាក់ទងនឹងប្រាក់ឈ្នួល និង ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ស្តីពីការងារបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ និង អនុសញ្ញារួមដែលកំពុងមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្ត
- បញ្ជូនពាក្យបណ្តឹងទៅអធិការការងារ
- ធានាអោយមាន ការអនុវត្តន៍បទបញ្ញត្តិ សុខភាព និង សុវត្ថិភាព
- ស្នើសុំអោយមានភាពល្អប្រសើរឡើងនូវលក្ខខណ្ឌការងារ សុខភាព និង សុវត្ថិភាពនិងគ្រោះថ្នាក់ការងារ និង ជំងឺវិជ្ជាជីវៈ
- ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនិយោជក អំពីសេចក្តីព្រាងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់សហគ្រាស (សូមអានផ្នែក ២.៤.២ ខាងលើ)
- ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនិយោជកអំពីផែនការបញ្ឈប់ពីការងារមគ្គុ (សូមអានផ្នែកទី ១០.៥.១ ខាងលើ) ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៤ ៩៥ និង ២៨៤
ប្រកាស ២៨៦ /០១

១២.៧.៥ ចំនួនប្រតិភូបុគ្គលិកនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន

សហគ្រាសត្រូវមានចំនួនប្រតិភូបុគ្គលិកដូចខាងក្រោមនេះ ដោយយោងតាមទំហំរបស់សហគ្រាស:

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៨៥

ចំនួនកម្មករនិយោជិត	ចំនួនប្រតិភូបុគ្គលិក(+ ចំនួនប្រតិភូជំនួស)
១-៧	០
៨-៥០	១ (+១)
៥១-១០០	២ (+២)
១០១-២០០	៣ (+៣)
២០១+	ប្រតិភូបុគ្គលិក ១នាក់ បន្ថែម និង ប្រតិភូជំនួសម្នាក់បន្ថែម រាល់ពេលដែលមាន កម្មករនិយោជិត១០០នាក់បន្ថែម ។

១២.៨ អនុសញ្ញារួម

អនុសញ្ញារួម គឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងកម្មករនិយោជិតមួយក្រុម និង និយោជកម្នាក់ ឬ ច្រើននាក់ អំពីប្រាក់ឈ្នួល និងលក្ខខណ្ឌការងារ ។

អនុសញ្ញារួម អាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់កម្មករនិយោជិតល្អប្រសើរជាងច្បាប់ ។ ប៉ុន្តែ បទបញ្ញត្តិរបស់អនុសញ្ញារួមដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ទៅកម្មករនិយោជិតតិចជាងច្បាប់ មិនអាចអនុវត្តបានទេ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៦ - ១០១
ប្រកាស ២៨៧ /០១ និង ៣០៥/ ០១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល
១៤៨/១២(៥)

ឧទាហរណ៍:

សហជីពនៅក្នុងរោងចក្រ K ចុះ ហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញារួមដែលមានរយៈពេល ៣ឆ្នាំ ដែលចែងថាកម្មករទទួលបានការឈប់សំរាកប្រចាំឆ្នាំចំនួនតែ ១២ថ្ងៃ ប៉ុណ្ណោះ។ ១ឆ្នាំបន្ទាប់ពីការចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញារួមកម្មករនិយោជិតទាមទារសំរាកប្រចាំឆ្នាំ ១៨ ថ្ងៃ។

កម្មករនិយោជិតនៅក្នុងរោងចក្រ K នៅតែមានសិទ្ធិទទួលបានការឈប់សំរាក ១៨ថ្ងៃ ដោយសារបទបញ្ញត្តិរបស់អនុសញ្ញារួម ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ទៅកម្មករតិចជាងនៅក្នុងច្បាប់នេះ មិនអាចមានសុពលភាពអនុវត្តឡើយ ។

១២.៨.១ អ្នកណាខ្លះអាចរៀបចំធ្វើអនុសញ្ញារួម ?

ជាទូទៅកម្មករនិយោជិតនឹងត្រូវតំណាងដោយសហជីពនៅពេលចរចាអនុសញ្ញារួម។ សហជីពនេះ ត្រូវតែ តំណាងឱ្យកម្មករនិយោជិតនៅក្នុងសហគ្រាស។ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ គឺជាអ្នកសំរេចថាតើ សហជីពមួយមាន ឬ គ្មានភាពជាអ្នកតំណាង ។

លើកលែងតែពុំមានសហជីពនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ ទើបនិយោជកអាចចរចាអនុសញ្ញារួមជាមួយ ប្រតិភូបុគ្គលិកបាន ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៦(២) និង ២៧៧
ប្រកាស ៣០៥ /០១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២២/០៤
២៩/០៩ និង ១៤/១២(១)

១២.៨.២ មិនរយះពេលនៃអនុសញ្ញារួម

អនុសញ្ញារួមអាច មានរយៈពេលជាក់លាក់ ឬ មិនជាក់លាក់។ នៅពេលដែលអនុសញ្ញារួម មានរយៈពេលជាក់លាក់ គឺមិនអាចលើសពី ៣ឆ្នាំ បានទេ ។

នៅពេលដែលអនុសញ្ញារួមមានរយៈពេលមិនកំណត់ អនុសញ្ញារួមនោះអាចលុបចោលបាន ប៉ុន្តែវានឹងនៅ តែមានប្រសិទ្ធិភាពរយៈពេលមួយឆ្នាំ បន្ទាប់ពីផ្តល់ការជូនដំណឹងលុបចោលនោះ មក ។

ប្រតិភូបុគ្គលិកមិនអាចរៀបចំអនុសញ្ញារួម ដែលមានរយៈពេលយូរជាង ១ឆ្នាំ បានទេ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៩៦ (៣)

១២.៨.៣ កាតព្វកិច្ចក្នុងការចរចារួម

និយោជកត្រូវតែចរចាដោយស្មោះត្រង់ កាលណាតំណាងសហជីពស្នើសុំចរចាអនុសញ្ញារួម។ កាតព្វកិច្ច ចរចាដោយស្មោះត្រង់រួមមានលក្ខខ័ណ្ឌតំរូវអោយ:

- ព្រមព្រៀងលើវិធានដ៏សមហេតុផលសំរាប់ការចរចា
- ឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើដែលធ្វើឡើងដោយសហជីពតាមវិធីដ៏សមហេតុផល
- ផ្តល់ធនធានដ៏សមរម្យ និង ព័ត៌មានទៅសហជីពដែលពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងការចរចាអនុសញ្ញារួម ។

ប្រកាស ៣០៥ /០១ ប្រការ ១១
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ០៦ / ០៤
និង ២៩/៩

១២.៨.៤ ការចុះបញ្ជីការអនុសញ្ញារួម

និយោជកត្រូវចុះបញ្ជីអនុសញ្ញារួមនៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ និង បិទអនុសញ្ញារួមនៅក្នុងកន្លែង ធ្វើការ។

អត្ថបទអនុសញ្ញារួមដែលចុះកា បញ្ជី ត្រូវសរសេរជាភាសាខ្មែរ ។

ប្រកាស ២៨៧ /០១

១២.៨.៥ ការដោះស្រាយវិវាទ

បើសិនជាភាគីទាំឡាយមិនអាចឈានដល់ការព្រមព្រៀង បង្កើតអនុសញ្ញារួម ក្នុងចំណោមពេលវេលាដែលបានកំណត់ទេនោះ ពួកគេមានសិទ្ធិធ្វើកូដកម្ម ឬ ឡូកអៅ ប៉ុន្តែមិនមែនមុនពេលព្យាយាមដោះស្រាយវិវាទតាមការផ្សះផ្សា និង អាជ្ញាកណ្តាលនោះទេ ។

ក្នុងករណីនេះ ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលអាចចេញសេចក្តីបង្គាប់ដែលមានតំលៃស្មើនឹងអនុសញ្ញារួម ។

ប្រកាសលេខ ១៩៧/៩៧ ៣០៥/០១
ប្រការ ១២ និង ០៩៩/០៤ ប្រការ ៤៣
សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២៤/០៣
២៨/០៣ និង ២៩/០៣

១៣.១ ប្រការបើក និង បិទសហគ្រាស

និយោជកត្រូវតែធ្វើការប្រកាសបើកសហគ្រាសទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ។ ចំពោះសហគ្រាសដែលមានកម្មករនិយោជិតចំនួន ៨នាក់ ឬ ច្រើនជាងនេះ ឬ មានប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្ត ការប្រកាសត្រូវធ្វើឡើងមុនពេលដែលបើកអាជីវកម្ម ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ១៧ - ១៩
ប្រការ ២៨៨ / ០១

ចំពោះសហគ្រាសដែលមានកម្មករនិយោជិតតិចជាង ៨នាក់ ការប្រកាសត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបើកសហគ្រាស ។

និយោជិតត្រូវធ្វើការប្រកាសបិទសហគ្រាសទៅ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការបិទសហគ្រាស ។

១៣.២ សៀវភៅបញ្ជីប្រចាំគ្រឹះស្ថាន

និយោជកទាំងអស់ត្រូវរក្សាសៀវភៅបញ្ជីប្រចាំគ្រឹះស្ថានដែលមានចុះឈ្មោះគ្រឹះស្ថាន ប្រភេទសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ និងឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់និយោជក និង លេខរៀង និងហត្ថលេខាសង្ខេបរបស់អធិការការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២០
ប្រការ ២៦៧ / ០១

និយោជកត្រូវរក្សាសៀវភៅបញ្ជីប្រចាំគ្រឹះស្ថានដែលប្រើរួចហើយអោយគង់ សំរាប់រយៈពេល ៣ឆ្នាំ និងអនុញ្ញាតអោយអធិការការងារអាចត្រួតពិនិត្យបានគ្រប់ពេលវេលា ។

១៣.៣ សៀវភៅបើកប្រាក់ឈ្នួល

- សៀវភៅបើកប្រាក់ឈ្នួលត្រូវតែរួមបញ្ចូលព័ត៌មានអំពី៖
- កម្មករនិយោជិតម្នាក់ៗ
  - ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិត
  - ការងារដែលកម្មករនិយោជិតធ្វើ និង
  - ពេលវេលាដែលកម្មករនិយោជិតឈប់សំរាក ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣៩-៤១
ប្រការ ២៦៧ / ០១

សៀវភៅបើកប្រាក់ត្រូវតែរក្សាទុកក្នុងការិយាល័យបេឡា ឬ ទីចាត់នៃសហគ្រាសរបស់និយោជក។ កំណត់ត្រាពីការបើកប្រាក់ ត្រូវតែរក្សាទុករយៈពេល ៣ឆ្នាំ ។

សៀវភៅបើកប្រាក់មានសុពលភាព លុះត្រាតែមានចុះលេខគ្រប់ទំព័រ និង ចុះហត្ថលេខាសង្ខេបដោយអធិការការងារ ។ អធិការការងារត្រូវតែទទួលបានការអនុញ្ញាតអោយពិនិត្យសៀវភៅបើកប្រាក់ នៅពេលណាក៏បាន ។

១៣.៤ សេចក្តីប្រកាសជូនដំណឹងអំពីចលនាបុគ្គលិក

និយោជកត្រូវតែប្រកាសជូនដំណឹងទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យការងារ គ្រប់ពេលវេលាដែលគេជូលកម្មករ
និយោជិតអោយធ្វើការ ឬ បញ្ឈប់ការងារ ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២១

១៣.៥ ប័ណ្ណការងារ និង សៀវភៅការងារសំរាប់កម្មករនិយោជិតកម្ពុជា និងបរទេស

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូប និង ជនបរទេសដែលកំពុងធ្វើការនៅ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវមានប័ណ្ណការងារ និង
សៀវភៅការងារ។ គ្មានជនណាដែលអាចទទួលអោយធ្វើការដោយគ្មានប័ណ្ណការងារ និងសៀវភៅការងារ
បានទេ ។

និយោជកត្រូវធ្វើការកំណត់ត្រាអំពីការទទួលធ្វើការងារ និង បញ្ឈប់ការងារកម្មករនិយោជិត ប្រាក់ឈ្នួល
និង ការកែប្រែប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេ នៅក្នុងសៀវភៅការងារនិងប័ណ្ណការងាររបស់ពួកគេ ។

ក្នុងរយៈពេល ៧ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការចុះព័ត៌មានក្នុងសៀវភៅការងារ និងប័ណ្ណការងាររួចហើយ សៀវភៅការងារ
និង ប័ណ្ណការងារនោះ ត្រូវតែដាក់សុំទិដ្ឋាការពីអធិការការងារ ។ ការកត់ត្រានេះត្រូវទទួលបានទិដ្ឋាការពី
អធិការការងារក្នុងរយៈពេល ៧ថ្ងៃ ។

ក្រុមប្រឹក្សាអាជ្ញាកណ្តាលយល់ឃើញថា កម្មករនិយោជិតគួរតែចេញសោហ៊ុយធ្វើប័ណ្ណការងារ និង
សៀវភៅការងារតាមការកំណត់របស់ក្រសួង ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ៣២ ៣៧
និង ២៦១

ប្រការ ៥៦ / ០១ ១៤៧ / ០១

និង ១៦២ / ០១

សេចក្តីជូនដំណឹង ១៣ / ៩៧

សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ២១ / ០៣

១៣.៦ ការបិទផ្សាយ

និយោជក ត្រូវតែតំឡើងក្តារបិទផ្សាយព័ត៌មាននៅកន្លែងដែលសមស្រប ដែលងាយស្រួលដល់ការងារ
និយោជិតអាច អានបាន ។

ច្បាប់ស្តីពីការងារ មាត្រា ២៩ ១០៩

២៩៦ និង ៣១៥

សភាចរ ៤០ / ៩៨

នៅលើក្តារនេះត្រូវតែមានបិទផ្សាយ:

- ប្រកាសប្រចាំឆ្នាំអំពីថ្ងៃឈប់បុណ្យដោយមានប្រាក់ឈ្នួល
- អនុសញ្ញារួមណាមួយក៏ដោយ
- សេចក្តីសំរេចរបស់និយោជក ឬ សេចក្តីសំរេចលើការចាត់ចែងដែលទាក់ទងនឹងកម្មករ
និយោជិត
- បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង
- វិធានការសុខភាព និង សុវត្ថិភាពការងារ ឬ សេចក្តីព្រមានទាំងឡាយ
- ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ដែលមានកំណត់ក្នុងច្បាប់ស្តីពីការងារ
- របាយការណ៍ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសប្រតិភូបុគ្គលិក

- របាយការណ៍ស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សះផ្សា និង សេចក្តីបង្គាប់អាជ្ញាកណ្តាល ដែលមានប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត នៅកន្លែងការងារនោះ ។

និយោជកត្រូវអោយមានក្តារបិទប្រកាសផ្សេងមួយសំរាប់អោយសហជីព និង ប្រតិភូបុគ្គលិកប្រើប្រាស់ ។